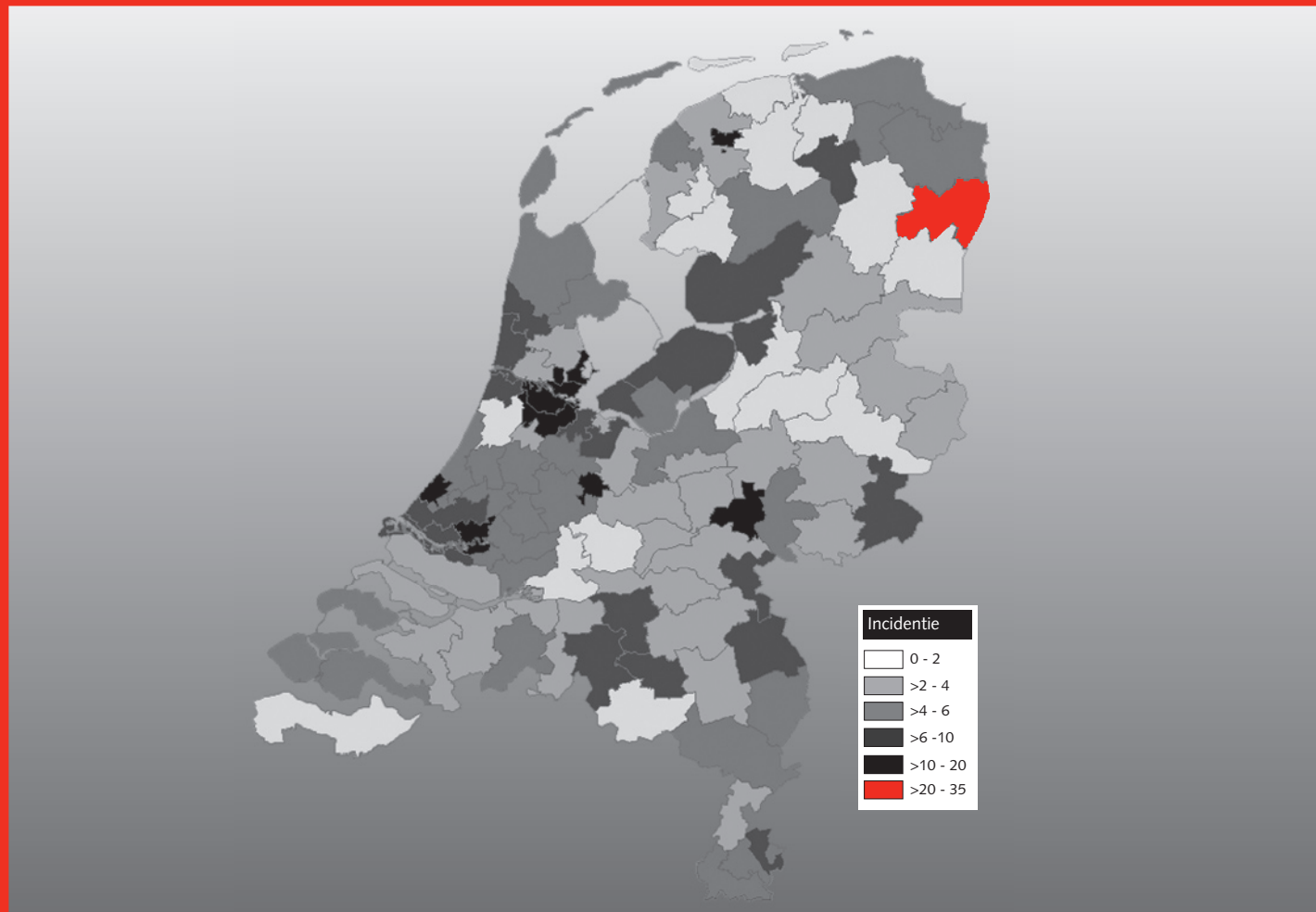

Figuren en Tabellen

behorend bij

Tuberculose in Nederland 2011 surveillance rapport

Figuren en Tabellen

behorend bij Tuberculose in Nederland 2011

- Hoofdstuk 1** Incidentie van tuberculose in Nederland
- Hoofdstuk 2** Diagnostische gegevens van tuberculose in Nederland
- Hoofdstuk 3** Behandeling van tuberculose
- Hoofdstuk 4** Case finding
- Hoofdstuk 5** Latente tbc-infectie (LTBI)

Ondanks zorgvuldige bewerking van de gegevens is het mogelijk dat er fouten voorkomen in de weergegeven figuren en tabellen. Mocht u vragen of opmerkingen hebben over de vermelde gegevens, dan kunt u contact opnemen met Erika Slump (erika.slump@rivm.nl).

Hoofdstuk 1 Incidentie van tuberculose in Nederland

Inhoud

1.1 Trend van de incidentie van tuberculose

- 1.1.1 samenvatting tuberculosesurveillance data Nederland 2010 en 2011 versus Europese Unie en West Europa 2010
- 1.1.2 aantal tbc-patiënten, 1972-2011
- 1.1.3 tbc-incidentie per 100.000, 1972-2011
- 1.1.4 aantal sputumpositieve PTB tbc-patiënten en incidentie per 100.000 inwoners, 1996-2011
- 1.1.5 mogelijke risicofactoren voor ZN positieve longtuberculose, 2010-2011
- 1.1.6 aantal tbc-patiënten naar nationaliteit/ geboorteland, 1980-2011
- 1.1.7 incidentie naar soort tuberculose, 1996-2011

1.2 Herkomst van tbc-patiënten

- 1.2.1 herkomst van tbc-patiënten naar geboorteland of etniciteit, 2010 en 2011
- 1.2.2a etniciteit van tbc-patiënten absolute aantallen, 1993-2011
- 1.2.2b percentage tbc-patiënten naar etniciteit, 1993-2011
- 1.2.3a incidentie van tuberculose naar etniciteit, 1996-2011
- 1.2.3b % daling incidentie bij 1e generatie allochtonen na correctie voor patiënten < 3mnd in Nederland, 1996-2011
- 1.2.4a 1ste generatie allochtonen naar continent op basis van geboorteland, 1993-2011
- 1.2.4b 1ste generatie allochtonen naar WHO regio op basis van geboorteland, 1993-2011
- 1.2.5 incidentie naar geboorteland, top 13 in 2010 en 2011, Nederland
- 1.2.6a tuberculose naar geboorteland van 1ste generatie allochtonen, top 13, 2011
- 1.2.6b aantal, percentage en incidentie Somalische tbc-patiënten in Nederland, 1996-2011
- 1.2.7a incidentie onder 2e generatie allochtonen naar land van herkomst, top 10 in 2010 en 2011, Nederland
- 1.2.7b aantal 2e generatie allochtonen met tuberculose in Nederland naar land van herkomst ouders, 2005-2011
- 1.2.8 aantal 1ste generatie allochtonen met tuberculose naar verblijfsduur in Nederland in 2010 en 2011 en % van totaal aantal patiënten

1.3 Leeftijd van tbc-patiënten

- 1.3.1a % tbc-patiënten per leeftijdscategorie, 2007-2011
- 1.3.1b leeftijdsverdeling tbc-patiënten naar etniciteit, 2011
- 1.3.2 leeftijdspecifieke tbc-incidentie naar etnische groep in 2011
- 1.3.3 incidentie naar leeftijdsgroep 2005-2011, autochtone bevolking
- 1.3.4 incidentie naar leeftijdsgroep 2005-2011, 1e generatie allochtone bevolking
- 1.3.5 incidentie naar leeftijdsgroep 2005-2011, 2e generatie allochtone bevolking

1.4 Regionale verspreiding van tuberculose in Nederland

- 1.4.1 verdeling aantal patiënten naar 4 grote steden en rest Nederland, 1993-2011
- 1.4.2 incidentie van tuberculose naar grote stad en platteland, 2003-2011
- 1.4.3 aantal tbc-patiënten en incidentie naar tbc-regio, 2010 en 2011
- 1.4.4a absolute aantal tbc patiënten en incidentie tuberculose per 100.000 inwoners naar provincie en 4 grote steden, 2010 en 2011
- 1.4.4b absolute aantal tbc patiënten en incidentie tuberculose per 100.000 inwoners naar postcodegebied, 2010 en 2011

1.5 Sterfte aan tuberculose

- 1.5.1 sterfte aan tuberculose 1993-2010 volgens doodsoorzakenstatistiek CBS, absolute aantallen
- 1.5.2 sterfte aan tuberculose per 100.000 volgens CBS, 1996-2011
- 1.5.3 incidentie sterfte aan tuberculose op basis van NTR en CBS, 1996-2011
- 1.5.4 percentage sterfte naar leeftijdsgroep volgens NTR, 1993-2011
- 1.5.5 sterfte bij verminderde weerstand bij tbc-patiënten, 2009-2011

Tabel 1.1.1

**samenvatting tuberculosesurveillance data Nederland 2010 en 2011
 versus Europese Unie en West Europa 2010***

	Nederland		Europese Unie en West	
	2010	2011	Europa 2010	N #
Totale populatie volgens CBS (x 1.000.000)/absoluut	16,62	16,69	506,3	29
Totaal aantal patiënten	1.065	1.007	73.996	29
Incidentie per 100.000	6,4	6,0	14,6	29
Gemiddelde jaarlijkse verandering in incidentie (2006-2010/ 2007-2011)	-1,0%	-0,6%	-4,4%	29
Mediane leeftijdscategorie (jaren)	35-44	35-44		
Leeftijd < 15 jaar	3,2%	5,6%	4,1%	29
Leeftijd > 64 jaar	15,3%	13,7%		29
Geslacht ratio (man t.o.v. vrouw)	1,3	1,3	1,8	29
In buitenland geboren	74%	71%	25%	29
% woonplaats 4 grote steden	30%	33%		
Eerdere episode van tuberculose (behandeling)	5,5%	4,7%	12%	29
Pulmonale gevallen (PTB & EPTB) ‡	56%	57%	78%	29
Sputumpositieve longtuberculose per 100.000	1,2	1,1	4,1 ^	29
% Kweekpositief	66%	72%	61%	29
hiv co-infectie	4,5%	3,1%	1,4%	15
Overige verminderde weerstand (zonder hiv)	12%	15%		
Actieve opsporing	16%	16%		
Sterfte aan tbc per 100.000	0,38	0,32	1,1	29
Resistentie tegen tbc-medicatie	2010	2011	2010	
Isoniazide resistentie, % nieuwe gevallen	5,3%	4,7%	7,8% ^^	26
Multiresistentie, % nieuwe gevallen	1,0%	1,3%	2,4%	29
Isoniazide resistentie, % eerder behandelde gevallen	8,5%	4,3%	26,6% ^^	26
Multiresistentie, % eerder behandelde gevallen	1,7%	6,4%	17,6%	29
Behandelresultaat, nieuwe longtuberculose patiënten (kweekbevestig)	2009	2010	2009	
Succesvol (genezen/voltooid behandeling)	83%	82%	79%	24
Overleden (zowel aan tbc als aan andere oorzaken)	9%	7%	7%	24
Overig (nog onder behandeling, afgebroken, behandeling elders voortgezet, onbekend)	8%	11%	15%	23
% DOTS	37%	36%		

Aantal landen met beschikbare data en opgenomen in de statistieken

‡ Landen die de pulmonale classificatie gebruiken

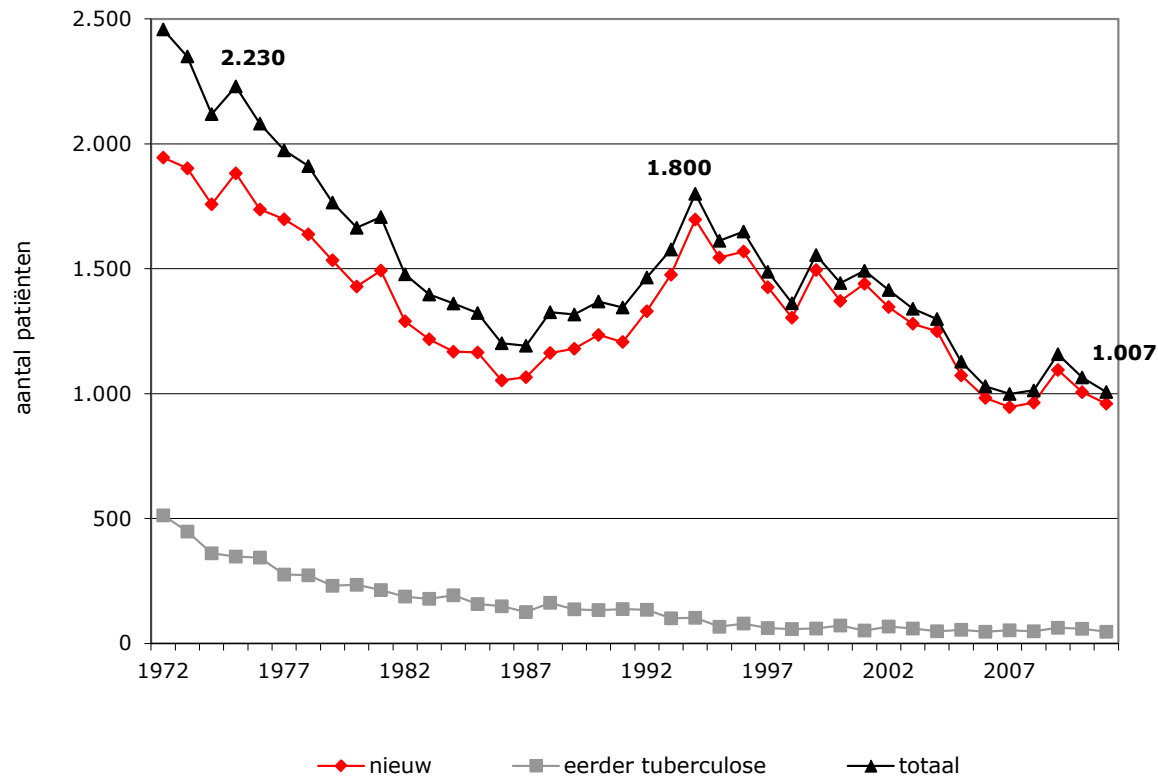
^ Voor de EU weergave betreft dit de incidentie van sputum positieve longtuberculose van *nieuwe* patiënten

^^ Voor de EU weergave betreft dit de resistentie onder nieuwe, *pulmonale* patiënten

^^^ Voor de EU weergave betreft dit de resistentie onder eerder behandelde *pulmonale* patiënten

* Bron: ECDC 'Tuberculosis surveillance and monitoring in Europe 2012' European Centre for Disease Prevention and Control/WHO Regional Office for Europe, Stockholm, 2012

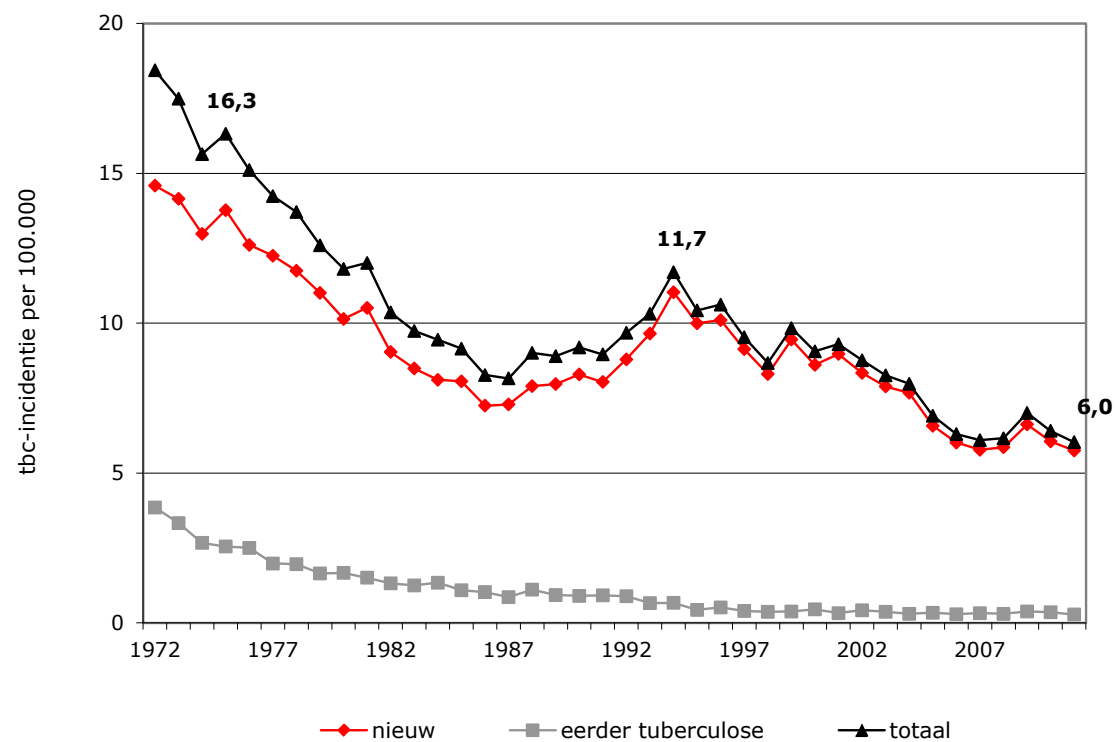
Figuur 1.1.2 aantal tbc-patiënten, 1972-2011

Tabel 1.1.2 aantal tbc-patiënten, 1972-2011

jaar	nieuw	eerder tuberculose	totaal
1972	1.945	513	2.458
1973	1.902	448	2.350
1974	1.758	361	2.119
1975	1.882	348	2.230
1976	1.737	344	2.081
1977	1.698	276	1.974
1978	1.638	273	1.911
1979	1.534	231	1.765
1980	1.429	235	1.664
1981	1.493	214	1.707
1982	1.290	188	1.478
1983	1.218	179	1.397
1984	1.168	193	1.361
1985	1.165	158	1.323
1986	1.053	149	1.202
1987	1.066	126	1.192
1988	1.163	163	1.326
1989	1.180	137	1.317
1990	1.235	134	1.369
1991	1.207	138	1.345
1992	1.330	135	1.465
1993	1.476	101	1.577
1994	1.697	103	1.800
1995	1.545	67	1.612
1996	1.569	80	1.649
1997	1.426	62	1.488
1998	1.304	58	1.362
1999	1.495	60	1.555
2000	1.371	72	1.443
2001	1.440	52	1.492
2002	1.347	68	1.415
2003	1.280	60	1.340
2004	1.250	49	1.299
2005	1.073	55	1.128
2006	983	47	1.030
2007	946	53	999
2008	964	49	1.013
2009	1.095	63	1.158
2010	1.006	59	1.065
2011	960	47	1.007

Figuur 1.1.3 tbc-incidentie per 100.000, 1972-2011

Tabel 1.1.3 tbc-incidentie per 100.000, 1972-2011

jaar	nieuw	eerder tuberculose	totaal
1972	14,6	3,9	18,4
1973	14,2	3,3	17,5
1974	13,0	2,7	15,6
1975	13,8	2,6	16,3
1976	12,6	2,5	15,1
1977	12,3	2,0	14,2
1978	11,8	2,0	13,7
1979	11,0	1,7	12,6
1980	10,1	1,7	11,8
1981	10,5	1,5	12,0
1982	9,0	1,3	10,4
1983	8,5	1,3	9,7
1984	8,1	1,3	9,5
1985	8,1	1,1	9,2
1986	7,3	1,0	8,3
1987	7,3	0,9	8,2
1988	7,9	1,1	9,0
1989	8,0	0,9	8,9
1990	8,3	0,9	9,2
1991	8,0	0,9	9,0
1992	8,8	0,9	9,7
1993	9,7	0,7	10,3
1994	11,0	0,7	11,7
1995	10,0	0,4	10,4
1996	10,1	0,5	10,6
1997	9,1	0,4	9,5
1998	8,3	0,4	8,7
1999	9,5	0,4	9,8
2000	8,6	0,5	9,1
2001	9,0	0,3	9,3
2002	8,3	0,4	8,8
2003	7,9	0,4	8,3
2004	7,7	0,3	8,0
2005	6,6	0,3	6,9
2006	6,0	0,3	6,3
2007	5,8	0,3	6,1
2008	5,9	0,3	6,2
2009	6,6	0,4	7,0
2010	6,1	0,4	6,4
2011	5,8	0,3	6,0

Tabel 1.1.4 aantal sputumpositieve PTB tbc-patiënten en incidentie per 100.000 inwoners, 1996-2011

	absolute aantallen		incidentie per 100.000 inwoners		man/vrouw ratio	
	alle tbc-patiënten	sputumpositieve longtuberculose	alle tbc-patiënten	sputumpositieve longtuberculose	alle tbc-patiënten	sputumpositieve longtuberculose
1996	1.649	507	10,6	3,3	1,5	1,9
1997	1.488	439	9,5	2,8	1,5	2,5
1998	1.362	395	8,7	2,5	1,4	2,1
1999	1.555	445	9,8	2,8	1,4	2,0
2000	1.443	437	9,1	2,7	1,4	1,9
2001	1.492	409	9,3	2,5	1,5	1,9
2002	1.415	429	8,8	2,7	1,3	1,8
2003	1.340	402	8,3	2,5	1,4	1,8
2004	1.299	371	8,0	2,3	1,4	2,3
2005	1.128	250	6,9	1,5	1,4	2,6
2006	1.030	229	6,3	1,4	1,3	2,2
2007	999	217	6,1	1,3	1,3	1,5
2008	1.013	208	6,2	1,3	1,3	1,7
2009	1.158	225	7,0	1,4	1,4	1,6
2010	1.065	199	6,4	1,2	1,3	2,1
2011	1.007	191	6,0	1,1	1,3	2,7

Toelichting: De besmettelijkheid van een patient wordt ingeschat op basis van de aanwezigheid van zuurvaste staven, typisch voor de *Mycobacterium tuberculosis*, in het directe microscopische preparaat van het sputum met een Ziehl-Neelsen kleuring (ZN) of auraminekleuring. Deze vorm van tuberculose wordt sputumpositieve of ZN-positieve longtuberculose ofwel 'open tuberculose' genoemd. Sputumpositieve longtuberculose wordt algemeen beschouwd als de besmettelijke vorm van tuberculose.

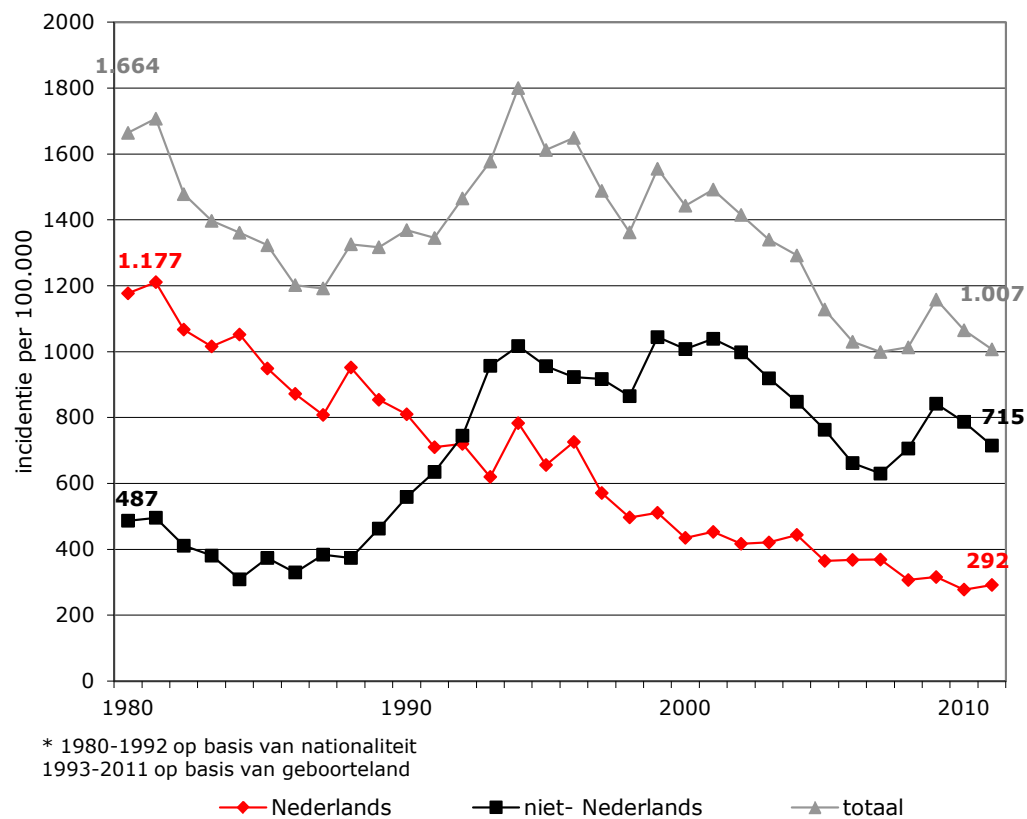
Tabel 1.1.5

mogelijke risicofactoren voor ZN positieve longtuberculose, 2010-2011

geregistreerde tbc-patiënten	sputumpositieve tuberculose		alle patiënten
	2010	2011	2011
totaal aantal patiënten	199	191	1.007
incidentie per 100.000 van de risicogroep	1,2	1,1	6,0
sterfte aan tbc (aantal)	5	3	16
eerdere episode van tuberculose (behandeling)	17	13	47
% kweekpositief	96%	95%	72%
% mannen	67%	73%	57%
% 1e generatie allochtonen	73%	68%	70%
% woonplaats 4 grote steden	36%	43%	33%
% hiv co-infectie	7,0%	6,3%	3,1%
% overige verminderde weerstand (zonder hiv)	14%	15%	15%
% actieve opsporing	12%	12%	16%
% MDR	2,0%	3,1%	1,5%
% randgroep	9%	8%	1,6%

Toelichting: De besmettelijkheid van een patient wordt ingeschat op basis van de aanwezigheid van zuurvaste staven, typisch voor de *Mycobacterium tuberculosis*, in het directe microscopische preparaat van het sputum met een Ziehl-Neelsen kleuring (ZN) of auraminekleuring. Deze vorm van tuberculose wordt sputumpositieve of ZN-positieve longtuberculose ofwel 'open tuberculose' genoemd. Sputumpositieve longtuberculose wordt algemeen beschouwd als de besmettelijke vorm van tuberculose.

Figuur 1.1.6 aantal tbc-patiënten naar nationaliteit/ geboorteland*, 1980-2011

* 1980-1992 op basis van nationaliteit
 1993-2011 op basis van geboorteland

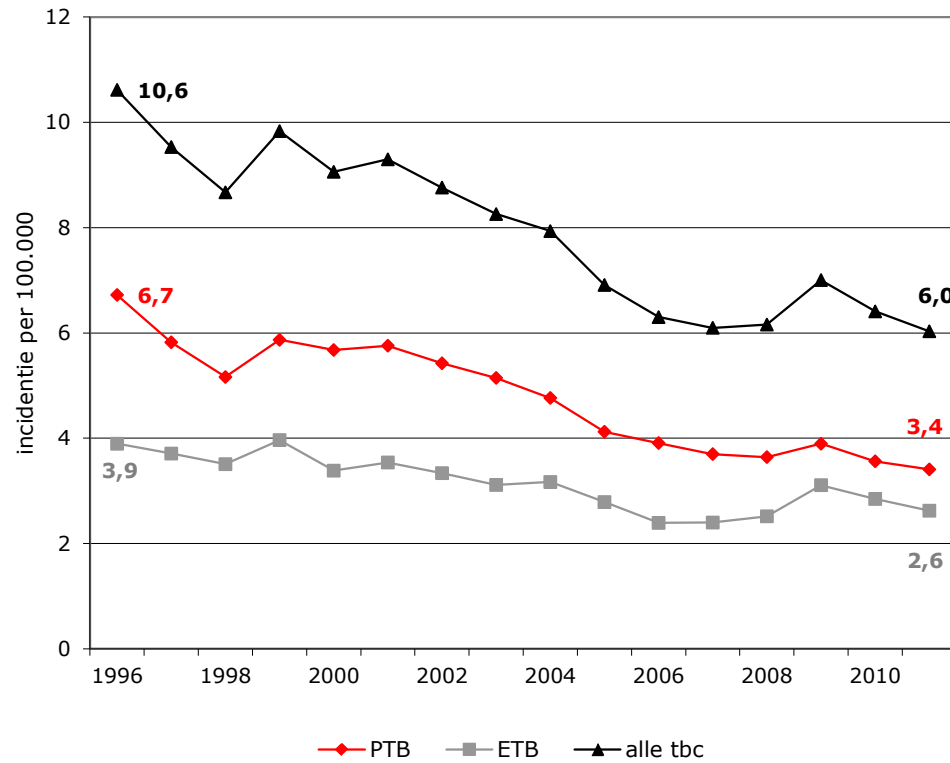
Tabel 1.1.6 aantal tbc-patiënten naar nationaliteit/ geboorteland*, 1980-2011

jaar	Nederlands	niet- Nederlands	totaal
1980	1.177	487	1.664
1981	1.211	496	1.707
1982	1.067	411	1.478
1983	1.016	381	1.397
1984	1.052	309	1.361
1985	949	374	1.323
1986	872	330	1.202
1987	808	384	1.192
1988	952	374	1.326
1989	854	463	1.317
1990	810	559	1.369
1991	710	635	1.345
1992	720	745	1.465
1993	620	957	1.577
1994	783	1.017	1.800
1995	656	956	1.612
1996	726	923	1.649
1997	571	917	1.488
1998	497	865	1.362
1999	511	1.044	1.555
2000	435	1.008	1.443
2001	453	1.039	1.492
2002	417	998	1.415
2003	421	919	1.340
2004	444	848	1.292
2005	365	763	1.128
2006	368	662	1.030
2007	369	630	999
2008	307	706	1.013
2009	316	842	1.158
2010	278	787	1.065
2011	292	715	1.007

* 1980-1992 op basis van nationaliteit
 1993-2011 op basis van geboorteland

Figuur 1.1.7

incidentie naar soort tuberculose, 1996-2011

Tabel 1.1.7

incidentie naar soort tuberculose, 1996-2011

jaar	PTB	ETB	alle tbc
1996	6,7	3,9	10,6
1997	5,8	3,7	9,5
1998	5,2	3,5	8,7
1999	5,9	4,0	9,8
2000	5,7	3,4	9,1
2001	5,8	3,5	9,3
2002	5,4	3,3	8,8
2003	5,1	3,1	8,3
2004	4,8	3,2	7,9
2005	4,1	2,8	6,9
2006	3,9	2,4	6,3
2007	3,7	2,4	6,1
2008	3,6	2,5	6,2
2009	3,9	3,1	7,0
2010	3,6	2,8	6,4
2011	3,4	2,6	6,0

Toelichting: PTB = pulmonale tuberculose
 ETB = extrapulmonale tuberculose

Tabel 1.2.1

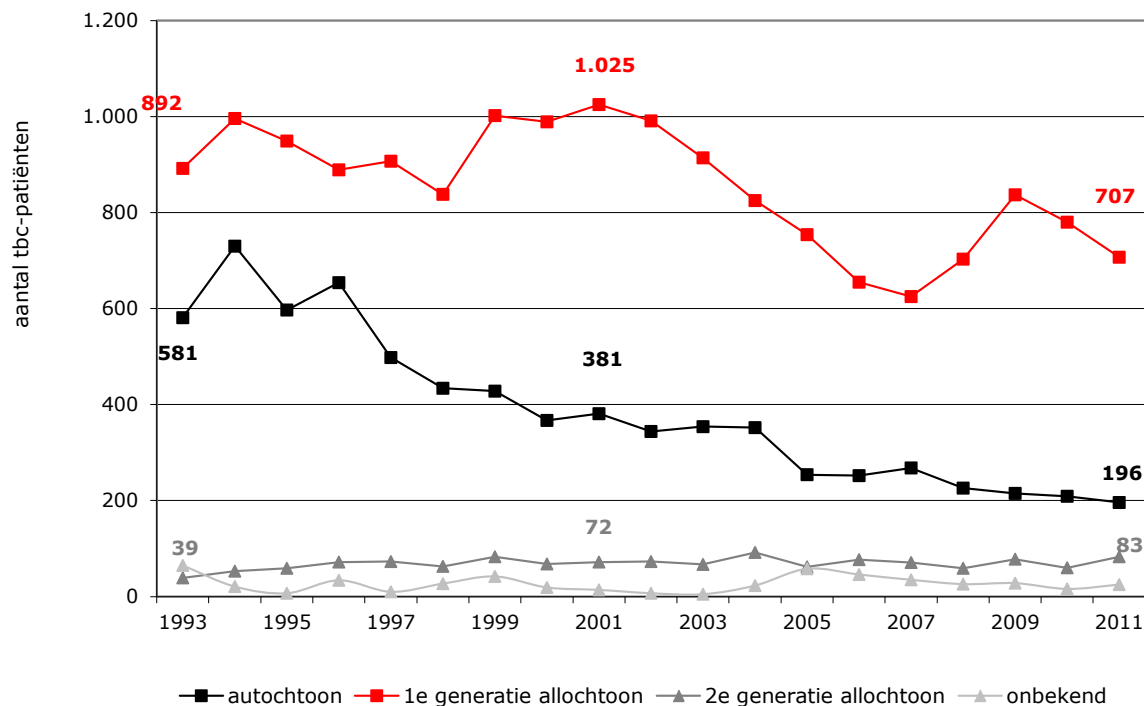
**herkomst van tbc-patiënten naar geboorteland
of etniciteit, 2010 en 2011**

	2010			2011		
	aantal	%	incidentie per 100.000 inwoners	aantal	%	incidentie per 100.000 inwoners
geboorteland						
Nederland	278	26%	1,9	292	29%	2,0
niet-Nederland	787	74%	45,8	710	71%	40,5
onbekend	0	0%		5	0%	
eticiteit						
Nederlands (autochtoon)	209	20%	1,6	196	19%	1,5
niet-Nederlands (allochtoon) 1e generatie	780	73%	45,4	707	70%	40,3
niet-Nederlands (allochtoon) 2e generatie	60	6%	3,6	79	8%	4,6
onbekend	16	2%		25	2%	
totaal	1.065	100%	6,4	1.007	100%	6,0

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 1.2.2a

etniciteit van tbc-patiënten absolute aantallen, 1993-2011

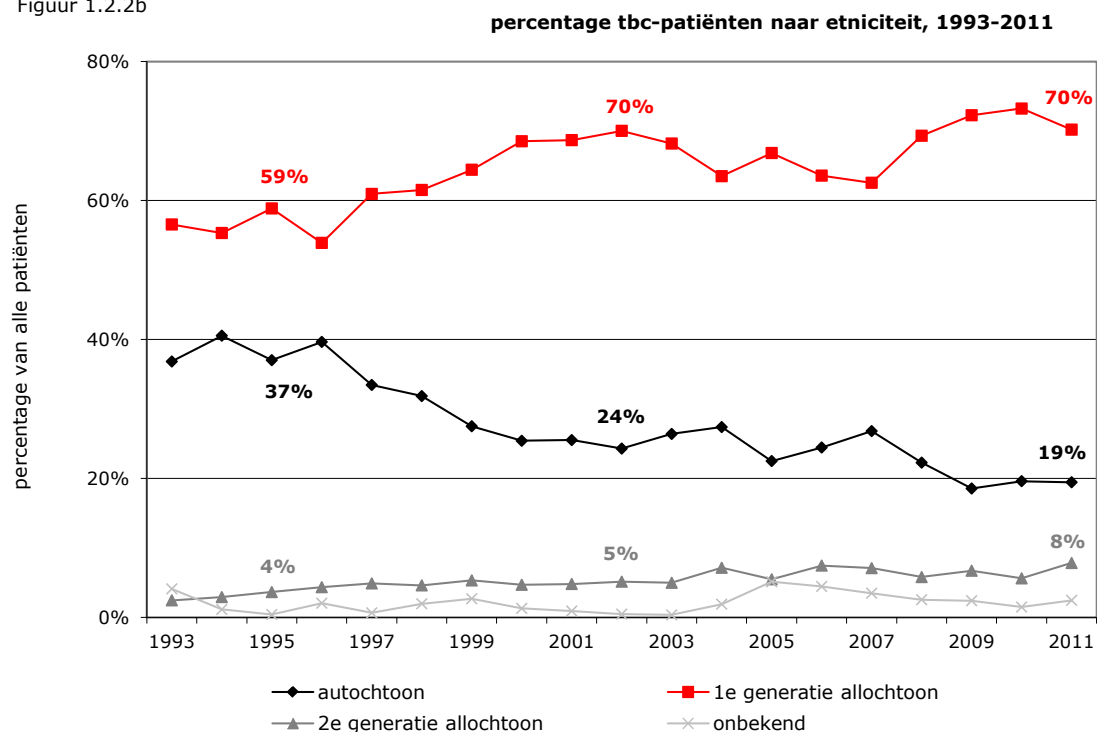
Tabel 1.2.2a

etniciteit van tbc-patiënten absolute aantallen, 1993-2011

jaar	autochtoon	1e generatie allochtoon	2e generatie allochtoon	onbekend	totaal
1993	581	892	39	65	1.577
1994	730	996	53	21	1.800
1995	597	949	59	7	1.612
1996	654	889	72	34	1.649
1997	498	907	73	10	1.488
1998	434	838	63	27	1.362
1999	428	1.002	83	42	1.555
2000	367	989	68	19	1.443
2001	381	1.025	72	14	1.492
2002	344	991	73	7	1.415
2003	354	914	67	5	1.340
2004	352	825	92	23	1.292
2005	254	754	62	58	1.128
2006	252	655	77	46	1.030
2007	268	625	71	35	999
2008	226	703	59	26	1.014
2009	215	837	78	28	1.158
2010	209	780	60	16	1.065
2011	196	707	83	25	1.007

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 1.2.2b

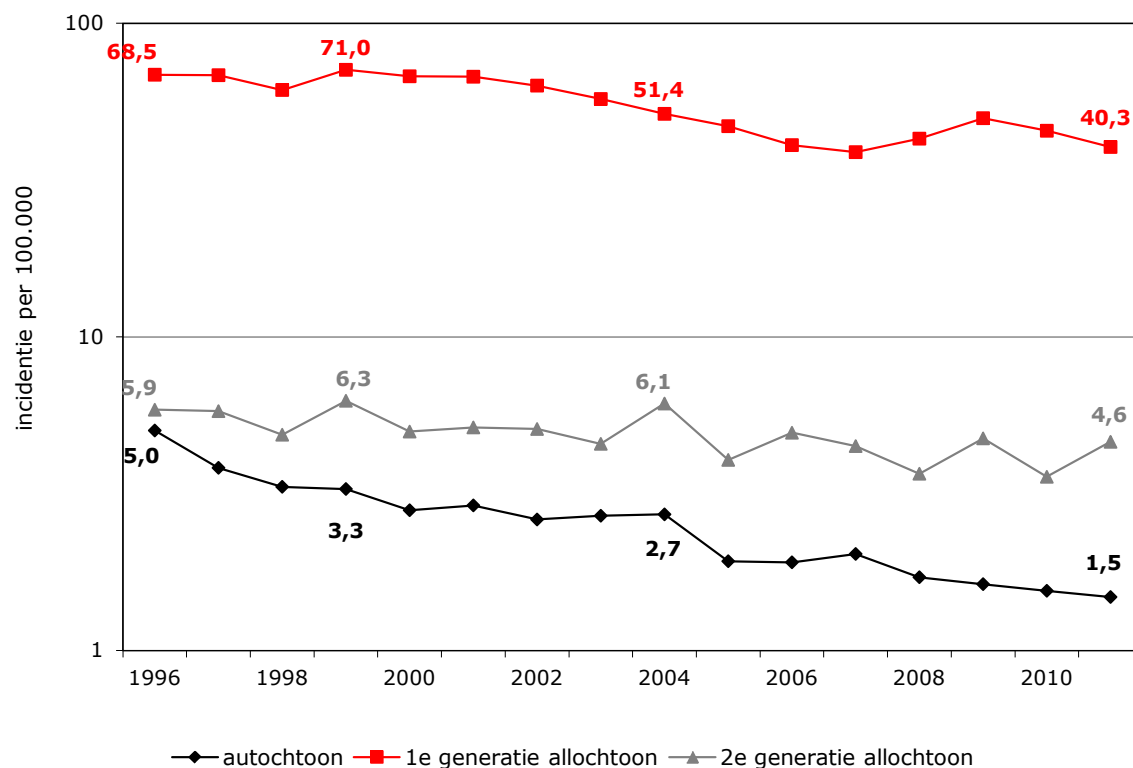
Tabel 1.2.2b

percentage tbc-patiënten naar etniciteit, 1993-2011

jaar	autochtoon	1e generatie allochtoon	2e generatie allochtoon	onbekend
1993	37%	57%	2%	4%
1994	41%	55%	3%	1%
1995	37%	59%	4%	0%
1996	40%	54%	4%	2%
1997	33%	61%	5%	1%
1998	32%	62%	5%	2%
1999	28%	64%	5%	3%
2000	25%	69%	5%	1%
2001	26%	69%	5%	1%
2002	24%	70%	5%	0%
2003	26%	68%	5%	0%
2004	27%	64%	7%	2%
2005	23%	67%	5%	5%
2006	24%	64%	7%	4%
2007	27%	63%	7%	4%
2008	22%	69%	6%	3%
2009	19%	72%	7%	2%
2010	20%	73%	6%	2%
2011	19%	70%	8%	2%

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 1.2.3a **incidentie van tuberculose naar etniciteit, 1996-2011**

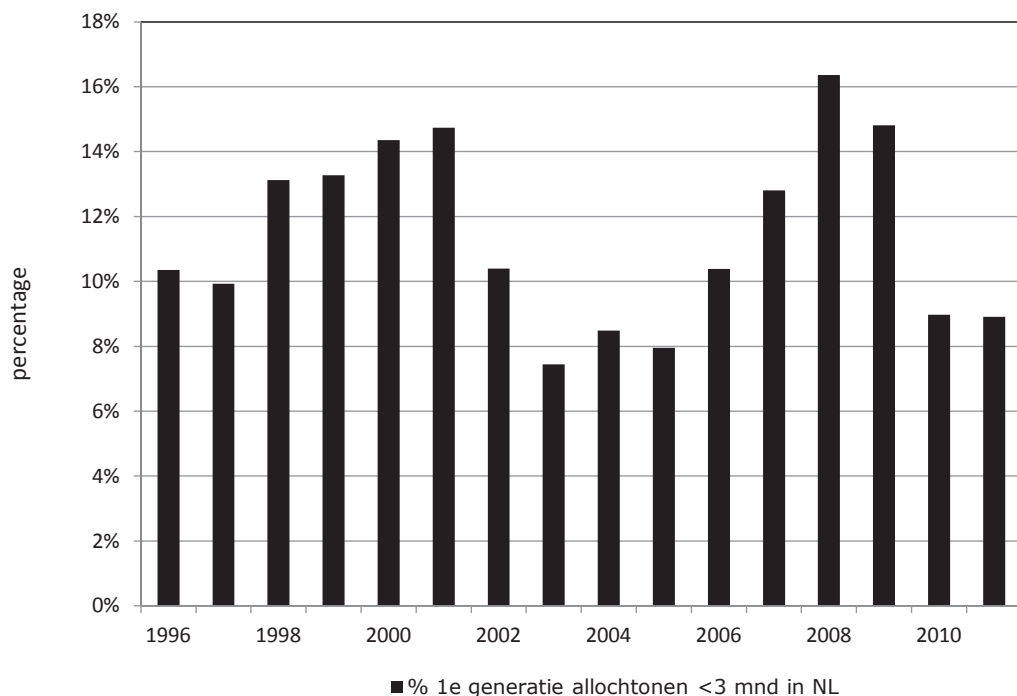

Tabel 1.2.3a **incidentie van tuberculose naar etniciteit, 1996-2011**

jaar	autochtoon	1e generatie allochtoon	2e generatie allochtoon	onbekend
1996	5,0	68,5	5,9	1,2
1997	3,8	68,3	5,8	1,5
1998	3,3	61,3	4,9	1,5
1999	3,3	71,0	6,3	1,9
2000	2,8	67,7	5,0	1,8
2001	2,9	67,5	5,1	1,8
2002	2,6	63,3	5,1	1,9
2003	2,7	57,3	4,6	1,7
2004	2,7	51,4	6,1	2,3
2005	1,9	47,0	4,1	2,1
2006	1,9	40,9	4,9	2,6
2007	2,0	38,8	4,5	2,2
2008	1,7	42,9	3,7	2,1
2009	1,6	49,8	4,7	2,9
2010	1,6	45,4	3,6	2,3
2011	1,5	40,3	4,6	3,1

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 1.2.3b % daling incidentie bij 1e generatie allochtonen na correctie voor patiënten < 3mnd in Nederland, 1996-2011

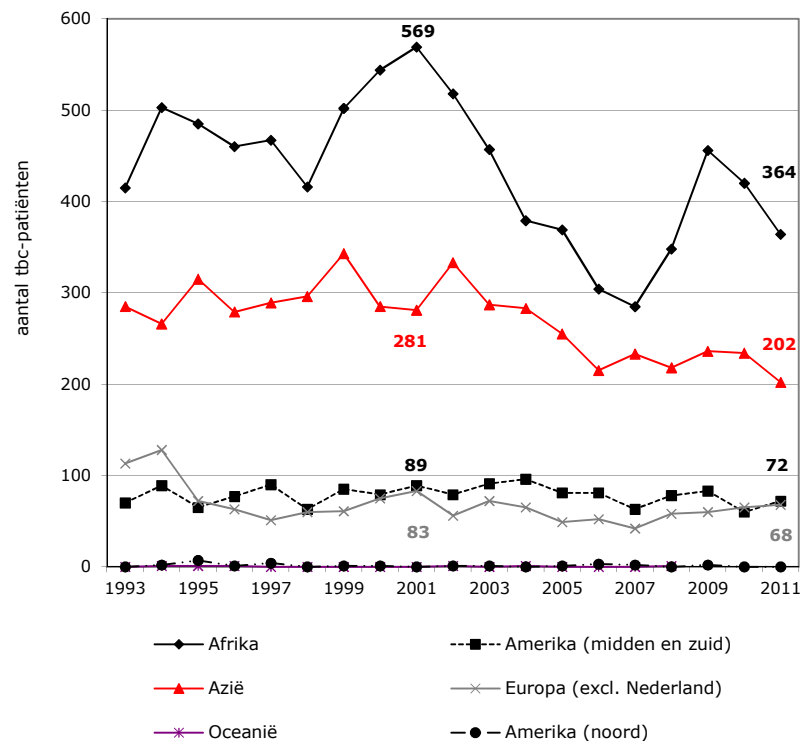

Tabel 1.2.3b % daling incidentie bij 1e generatie allochtonen na correctie voor patiënten < 3mnd in Nederland, 1996-2011

	1e generatie allochtoon	1e generatie allochtoon gecorrigeerd	1e generatie allochtonen < 3 mnd in NL	% 1e generatie allochtonen < 3 mnd in NL
1996	68,5	61,4	7,1	10%
1997	68,3	61,5	6,8	10%
1998	61,3	53,2	8,0	13%
1999	71,0	61,6	9,4	13%
2000	67,7	58,0	9,7	14%
2001	67,5	57,6	9,9	15%
2002	63,3	56,7	6,6	10%
2003	57,3	53,1	4,3	7%
2004	51,4	47,0	4,4	8%
2005	47,0	43,2	3,7	8%
2006	40,9	36,6	4,2	10%
2007	38,8	33,8	5,0	13%
2008	42,9	35,8	7,0	16%
2009	49,8	42,4	7,4	15%
2010	45,4	41,3	4,1	9%
2011	40,3	36,7	3,6	9%

Toelichting: Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren. In de gecorrigeerde cijfers zijn de 1e generatie allochtonen die korter dan 3 maanden in Nederland verblijven niet meegenomen

Figuur 1.2.4a 1ste generatie allochtonen naar continent op basis van geboorteland, 1993-2011

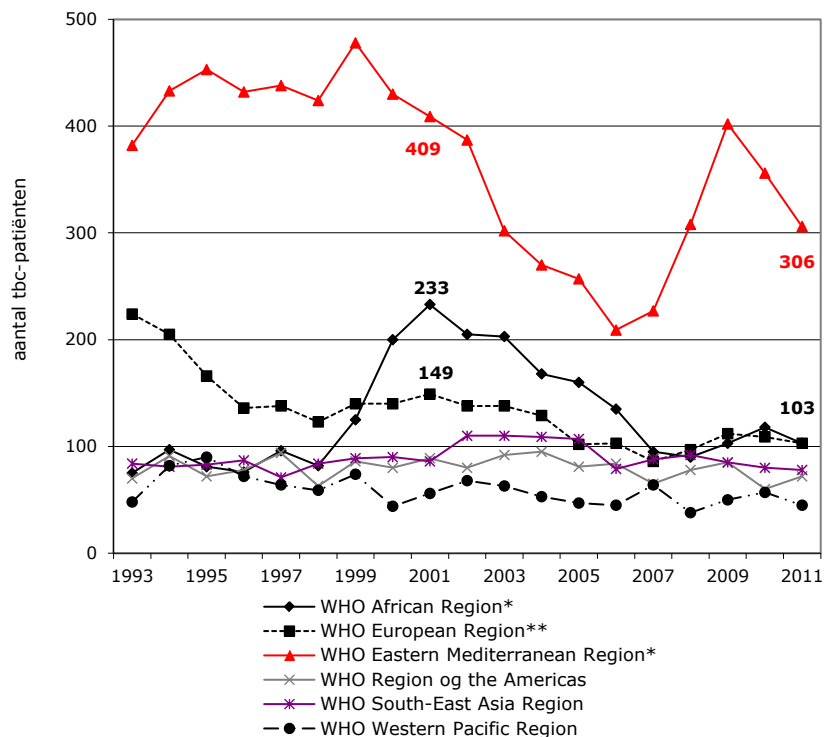

Tabel 1.2.4a 1ste generatie allochtonen naar continent op basis van geboorteland, 1993-2011

jaar	Afrika	Amerika (midden en zuid)	Azië	Europa (excl. Nederland)	Oceanië	Amerika (noord)	totaal
1993	415	70	285	113	0	0	883
1994	503	89	266	128	1	2	989
1995	485	65	315	72	1	7	945
1996	460	77	279	63	1	1	881
1997	467	90	289	51	0	4	901
1998	416	63	296	60	0	0	835
1999	502	85	343	61	0	1	992
2000	544	79	285	75	0	1	984
2001	569	89	281	83	0	0	1.022
2002	518	79	333	56	1	1	988
2003	457	91	287	72	0	1	908
2004	379	96	283	65	1	0	824
2005	369	81	255	49	0	1	755
2006	304	81	215	52	0	3	655
2007	285	63	233	42	0	2	625
2008	348	78	218	58	1	0	703
2009	456	83	236	60	0	2	837
2010	420	60	234	65	1	0	780
2011	364	72	202	68	1	0	707

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 1.2.4b 1ste generatie allochtonen naar WHO regio op basis van geboorteland, 1993-2011

* Somalië is ingedeeld bij de WHO Eastern Mediterranean Region
 ** exclusief Nederland

Tabel 1.2.4b 1ste generatie allochtonen naar WHO regio op basis van geboorteland, 1993-2011

jaar	WHO African Region*	WHO European Region**	WHO Eastern Mediterranean Region*	WHO Region of the Americas	WHO South-East Asia Region	WHO Western Pacific Region	total
1993	75	224	382	70	84	48	883
1994	97	205	433	91	81	82	989
1995	81	166	453	72	83	90	945
1996	76	136	432	78	87	72	881
1997	96	138	438	94	71	64	901
1998	82	123	424	63	84	59	835
1999	125	140	478	86	89	74	992
2000	200	140	430	80	90	44	984
2001	233	149	409	89	86	56	1022
2002	205	138	387	80	110	68	988
2003	203	138	302	92	110	63	908
2004	168	129	270	95	109	53	824
2005	160	102	257	81	107	47	754
2006	135	103	209	84	79	45	655
2007	95	86	227	65	88	64	625
2008	90	97	308	78	92	38	703
2009	103	112	402	85	85	50	837
2010	118	109	356	60	80	57	780
2011	103	103	306	72	78	45	707

* Somalië is ingedeeld bij de WHO Eastern Mediterranean Region
 ** exclusief Nederland

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Tabel 1.2.5

incidentie naar geboorteland, top 13 in 2010 en 2011, Nederland

land	2011				2010				incidentie land van herkomst, WHO 2010**	
	absoluut	%	per 100.000	gemiddelde populatie 1e generatie in NL*	absoluut	%	per 100.000	gemiddelde populatie 1e generatie in NL*	geschat	geregistreerd
Somalië	155	15%	648	23.908	200	19%	931	21.490	286	109
Marokko	100	10%	60	167.911	92	9%	55	167.456	91	89
Suriname	48	5%	26	184.103	43	4%	23	184.771	145	onbekend
Indonesië	34	3%	29	115.646	40	4%	34	117.848	189	125
Turkije	28	3%	14	197.075	36	3%	18	196.714	28	22
India	20	2%	126	15.832	24	2%	163	14.724	185	109
Afganistan	19	2%	59	32.201	25	2%	80	31.442	189	89
Roemenië	17	2%	136	12.540	9	1%	78	11.477	116	86
Pakistan	16	2%	142	11.232	17	2%	153	11.086	231	150
Fillipijnen	15	1%	140	10.699	19	2%	183	10.382	275	178
China	14	1%	36	38.988	19	2%	51	37.174	78	67
Eritrea	14	1%	1078	1.299	17	2%	1576	1.079	100	55
Polen	14	1%	21	66.044	11	1%	19	57.496	23	18

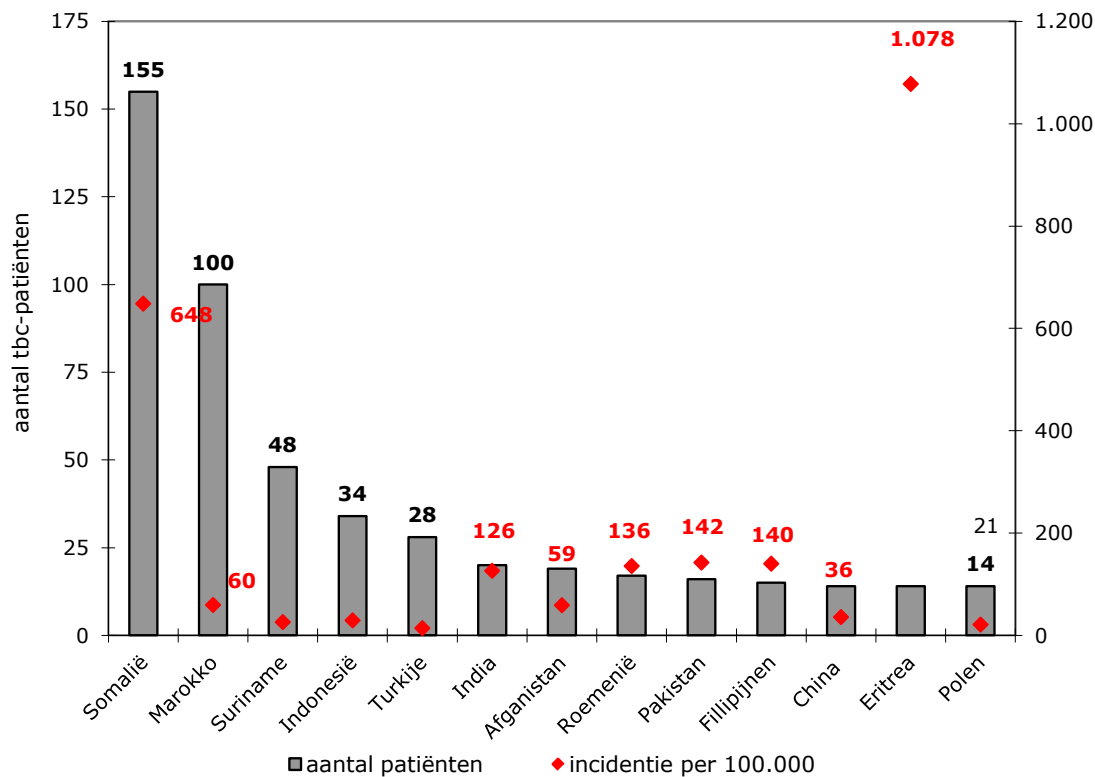
* Bron: CBS Statline

** Bron: Global Tuberculosis Control 2011, cijfers volgens WHO website

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 1.2.6a

tuberculose naar geboorteland van
 1e generatie allochtonen, top 13, 2011

Tabel 1.2.6a tuberculose naar geboorteland, top 13, Nederland, 2011

land	aantal patiënten	incidentie per 100.000	gemiddelde populatie 1e generatie in Nederland *
Somalië	155	648	23.908
Marokko	100	60	167.911
Suriname	48	26	184.103
Indonesië	34	29	115.646
Turkije	28	14	197.075
India	20	126	15.832
Afganistan	19	59	32.201
Roemenië	17	136	12.540
Pakistan	16	142	11.232
Filippijnen	15	140	10.699
China	14	36	38.988
Eritrea	14	1.078	1.299
Polen	14	21	66.044

* CBS statline

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Tabel 1.2.6b

aantal, percentage en incidentie Somalische tbc-patiënten in Nederland, 1996-2011

jaar	aantal Somalische patiënten	% van totaal	incidentie per 100.000	ZN+	% ZN+	% PTB	% bacteriologisch bevestigd
1996	204	12%	1104	36	18%	41%	82%
1997	218	15%	1079	38	17%	37%	87%
1998	182	13%	875	35	19%	42%	84%
1999	220	14%	1037	42	19%	39%	82%
2000	199	14%	923	43	22%	44%	84%
2001	189	13%	884	28	15%	48%	76%
2002	158	11%	778	25	16%	40%	75%
2003	112	8%	607	23	21%	38%	80%
2004	79	6%	487	13	16%	43%	73%
2005	65	6%	452	10	15%	31%	80%
2006	63	6%	473	11	17%	48%	83%
2007	92	9%	695	12	13%	54%	60%
2008	152	15%	1056	13	9%	41%	72%
2009	236	20%	1345	25	11%	46%	68%
2010	200	19%	926	19	10%	40%	76%
2011	155	15%	648	14	9%	30%	78%

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Tabel 1.2.7a

**incidentie onder 2e generatie allochtonen naar land van herkomst,
top 10 in 2010 en 2011, Nederland**

	2011			2010		
	aantal	populatie 2e generatie	incidentie per 100.000	aantal	populatie 2e generatie	incidentie per 100.000
Marokko	22	191.508	11	8	184.988	4
Suriname	15	161.663	9	14	158.736	9
Turkije	11	193.871	6	2	189.749	1
Indonesië	9	263.187	3	11	263.381	4
(voormalige) Ned. Antillen en Aruba	4	60.338	7	2	58.311	3
Somalië	2	8.586	23	5	7.634	65
China	2	17.228	12	3	16.523	18
Kaapverdische Eilanden	2	9.637	21	0	9.418	0
Vietnam	1	7.562	13	3	7.319	41

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Tabel 1.2.7b

**aantal 2e generatie allochtonen met tuberculose in Nederland
naar land van herkomst ouders, 2005-2011**

land van herkomst ouders	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	totaal
Marokko	11	17	21	11	16	8	22	106
Suriname	13	14	14	10	20	14	15	100
Indonesië	13	12	3	7	4	11	9	59
Turkije	5	7	5	7	6	2	11	43
Somalië	2	3	3	2	7	5	2	24
Kaapverdië	1	6	6	1	4	0	2	20
Nederlandse Antillen	2	3	5	2	2	2	4	20
China	0	2	1	6	2	3	2	16
Pakistan	3	2	0	0	3	1	1	10
Vietnam	0	0	1	1	3	3	1	9

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

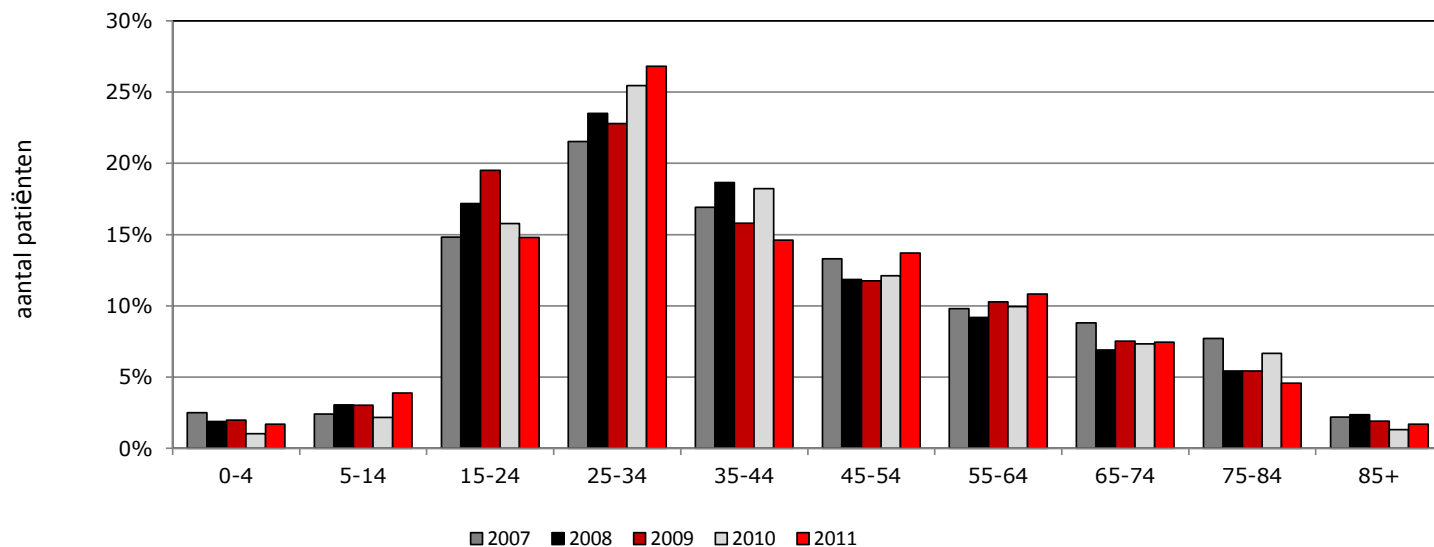
Tabel 1.2.8 **aantal 1ste generatie allochtonen met tuberculose naar verblijfsduur in Nederland in 2010 en 2011 en % van totaal aantal patiënten**

	2011		2010	
autochtoon	196	19%	209	20%
2e generatie allochtoon	79	8%	60	6%
1ste generatie allochtoon	707	70%	780	73%
0-6 mnd	77	11%	97	12%
6 mnd-2,5 jr	144	20%	200	26%
2,5-10 jr	157	22%	125	16%
=> 10 jr	269	38%	290	37%
verblijfsduur onbekend	60	8%	68	9%
etniciteit onbekend	25	2%	16	2%
totaal	1.007	100%	1.065	100%

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 1.3.1a

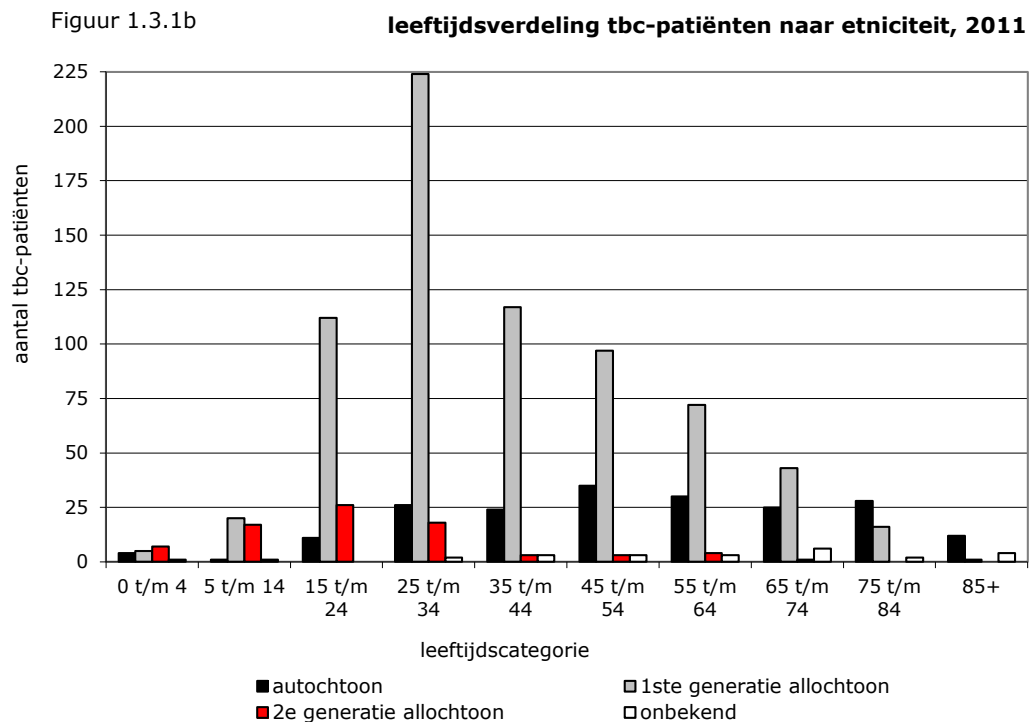
% tbc-patiënten per leeftijdscategorie, 2007-2011

Tabel 1.3.1a

% tbc-patiënten per leeftijdscategorie, 2007-2011

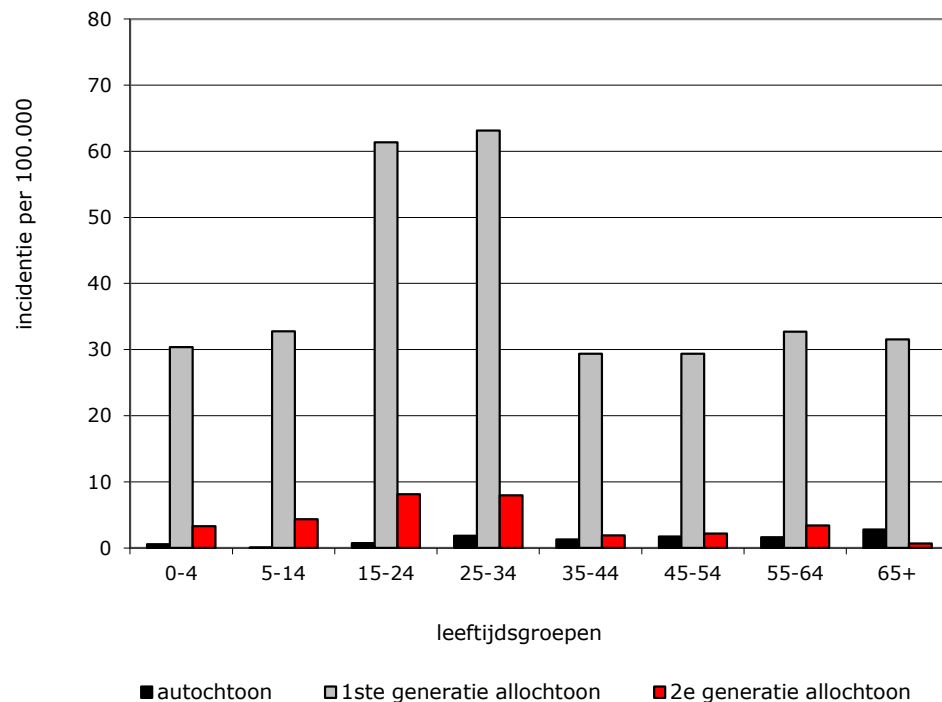
leeftijdscategorie (jaren)	0-4	5-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75-84	85+
2007	3%	2%	15%	21,5%	17%	13%	10%	9%	8%	2%
2008	2%	3%	17%	23,5%	19%	12%	9%	7%	5%	2%
2009	2%	3%	20%	22,8%	16%	12%	10%	8%	5%	2%
2010	1%	2%	16%	25,4%	18%	12%	10%	7%	7%	1%
2011	2%	4%	15%	26,8%	15%	14%	11%	7%	5%	2%

Tabel 1.3.1b **leeftijdsverdeling tbc-patiënten naar etniciteit, 2011**

leeftijdscategorie (jaren)	autochtoon	1ste generatie allochtoon	2e generatie allochtoon	onbekend	totaal
0 t/m 4	4	5	7	1	17
5 t/m 14	1	20	17	1	39
15 t/m 24	11	112	26	0	149
25 t/m 34	26	224	18	2	270
35 t/m 44	24	117	3	3	147
45 t/m 54	35	97	3	3	138
55 t/m 64	30	72	4	3	109
65 t/m 74	25	43	1	6	75
75 t/m 84	28	16	0	2	46
85+	12	1	0	4	17
					1.007

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 1.3.2

**leeftijdspecifieke tbc-incidentie
naar etnische groep in 2011**

Tabel 1.3.2

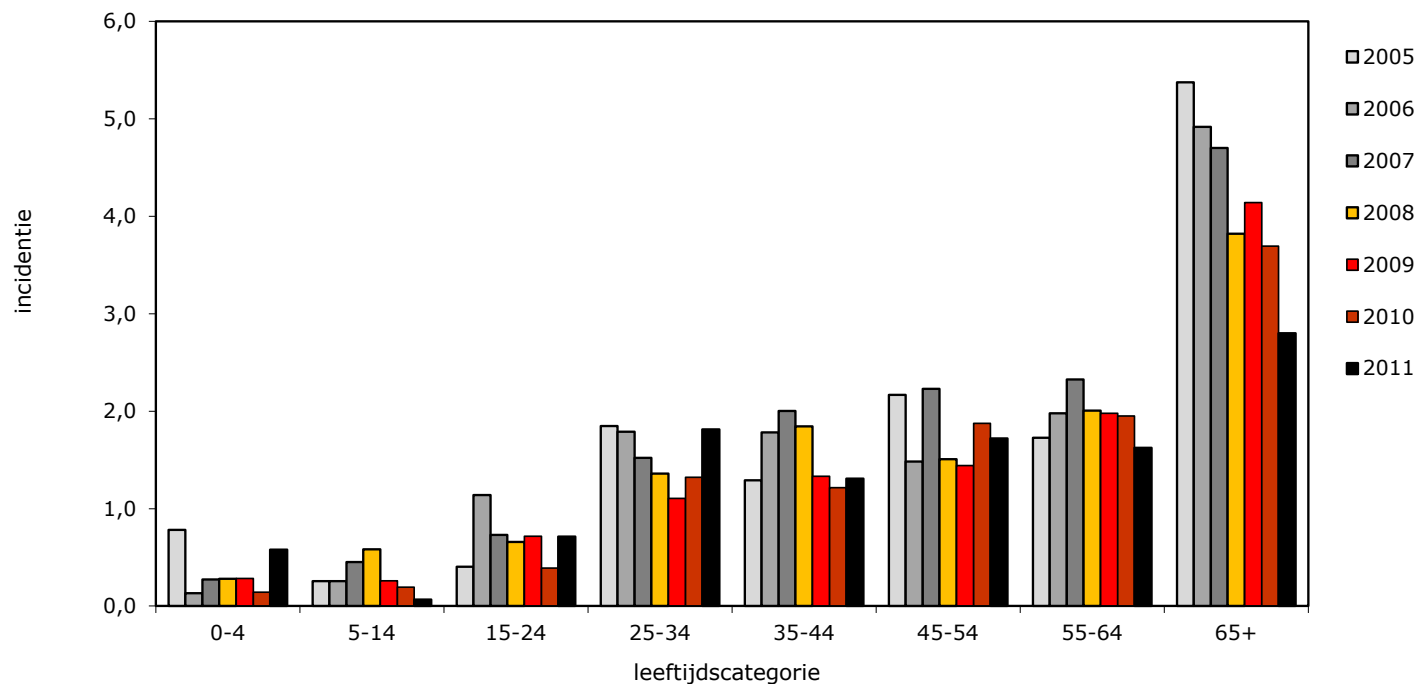
leeftijdspecifieke tbc-incidentie naar etnische groep in 2011

leeftijdscategorie (jaren)	autochtoon	1ste generatie allochtoon	2e generatie allochtoon
0-4	0,6	30,4	3,3
5-14	0,1	32,8	4,3
15-24	0,7	61,3	8,2
25-34	1,8	63,2	8,0
35-44	1,3	29,4	1,9
45-54	1,7	29,4	2,2
55-64	1,6	32,7	3,4
65+	2,8	31,6	0,7

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 1.3.3

incidentie naar leeftijdsgroep 2005-2011, autochtone bevolking

Tabel 1.3.3

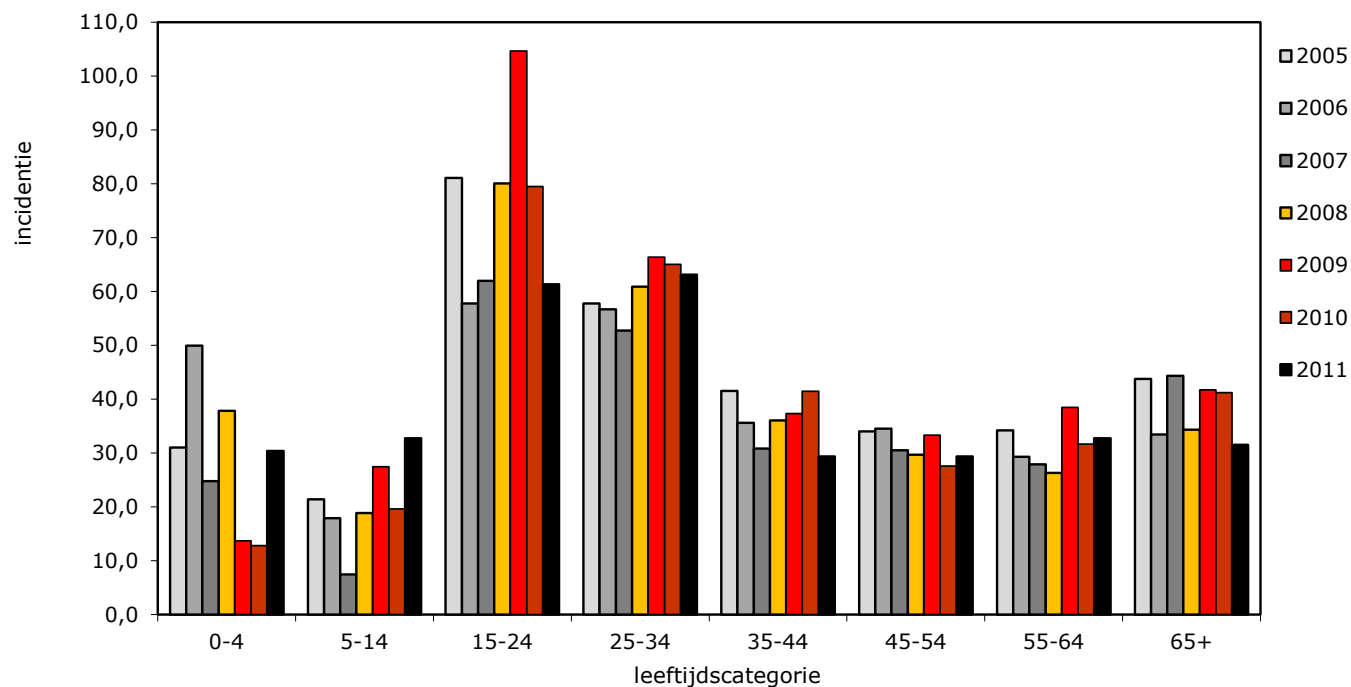
incidentie naar leeftijdsgroep 2005-2011, autochtone bevolking

leeftijdscatego	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0-4	0,8	0,1	0,3	0,3	0,3	0,1	0,6
5-14	0,3	0,3	0,5	0,6	0,3	0,2	0,1
15-24	0,4	1,1	0,7	0,7	0,7	0,4	0,7
25-34	1,8	1,8	1,5	1,4	1,1	1,3	1,8
35-44	1,3	1,8	2,0	1,8	1,3	1,2	1,3
45-54	2,2	1,5	2,2	1,5	1,4	1,9	1,7
55-64	1,7	2,0	2,3	2,0	2,0	2,0	1,6
65+	5,4	4,9	4,7	3,8	4,1	3,7	2,8

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 1.3.4

incidentie naar leeftijdsgroep 2005-2011, 1e generatie allochtone bevolking

Tabel 1.3.4

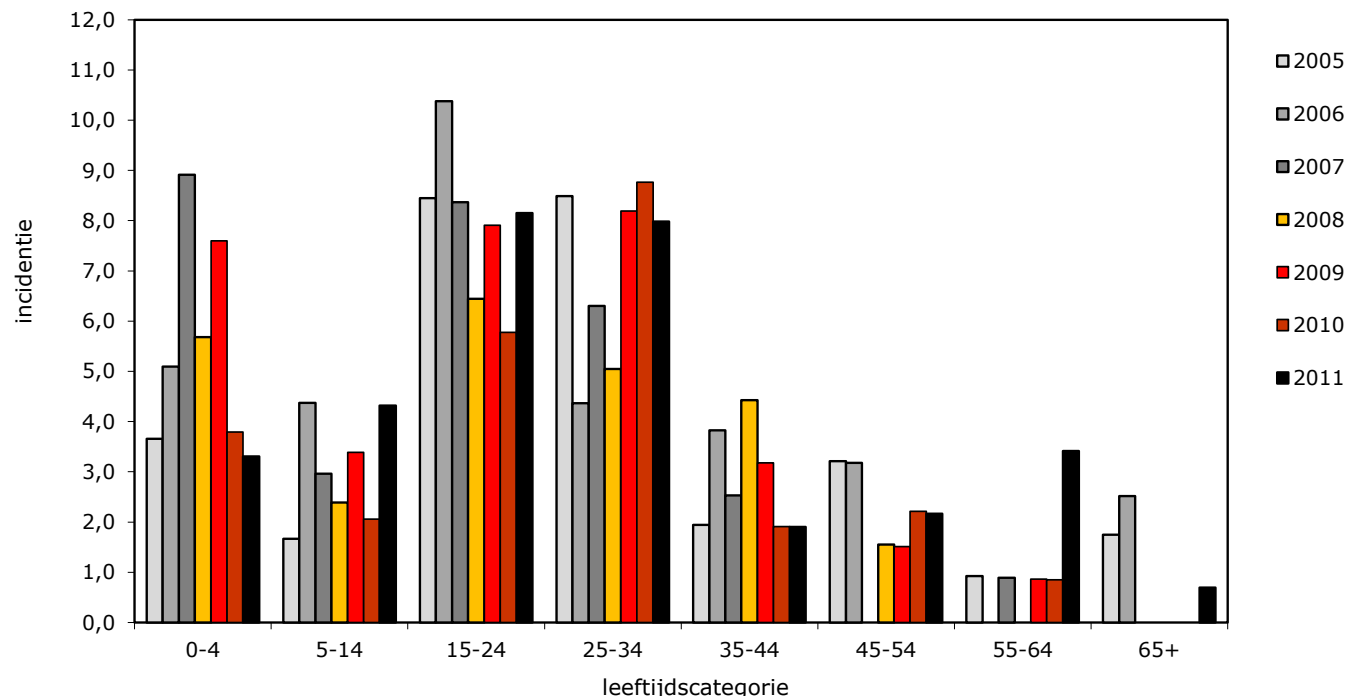
incidentie naar leeftijdsgroep 2005-2011, 1e generatie allochtone bevolking

leeftijdscategorie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0-4	31,0	49,9	24,8	37,8	13,7	12,8	30,4
5-14	21,4	17,9	7,5	18,9	27,5	19,6	32,8
15-24	81,1	57,8	62,0	80,1	104,7	79,5	61,3
25-34	57,8	56,7	52,7	60,9	66,4	65,0	63,2
35-44	41,5	35,6	30,8	36,0	37,3	41,4	29,4
45-54	34,0	34,5	30,5	29,7	33,3	27,6	29,4
55-64	34,2	29,3	27,9	26,3	38,5	31,7	32,7
65+	43,7	33,4	44,3	34,4	41,7	41,2	31,6

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 1.3.5

incidentie naar leeftijdsgroep 2005-2011, 2e generatie allochtone bevolking

Tabel 1.3.5

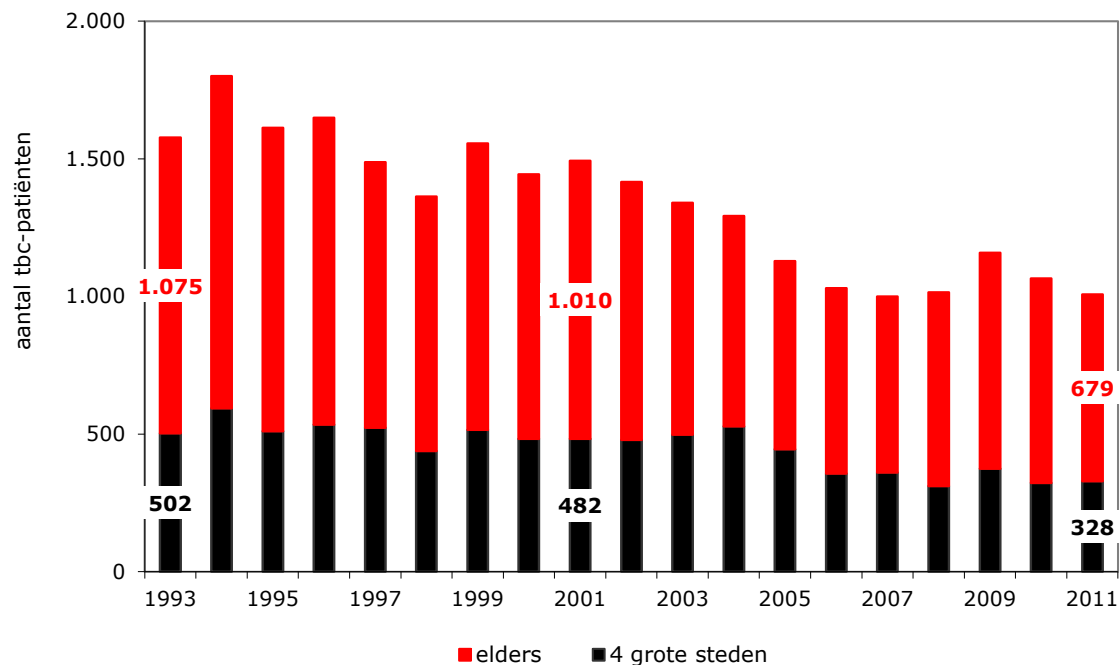
incidentie naar leeftijdsgroep 2005-2011, 2e generatie allochtone bevolking

leeftijdscategorie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0-4	3,7	5,1	8,9	5,7	7,6	3,8	3,3
5-14	1,7	4,4	3,0	2,4	3,4	2,1	4,3
15-24	8,4	10,4	8,4	6,4	7,9	5,8	8,2
25-34	8,5	4,4	6,3	5,0	8,2	8,8	8,0
35-44	1,9	3,8	2,5	4,4	3,2	1,9	1,9
45-54	3,2	3,2	0,0	1,5	1,5	2,2	2,2
55-64	0,9	0,0	0,9	0,0	0,9	0,9	3,4
65+	1,7	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7

Toelichting: Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 1.4.1

verdeling aantal patiënten naar 4 grote steden en rest Nederland, 1993-2011

Tabel 1.4.1

verdeling aantal patiënten naar 4 grote steden en rest Nederland, 1993-2011

jaar	4 grote steden	elders	totaal
1993	502	1.075	1.577
1994	594	1.206	1.800
1995	510	1.102	1.612
1996	534	1.115	1.649
1997	523	965	1.488
1998	438	924	1.362
1999	515	1.040	1.555
2000	483	960	1.443
2001	482	1.010	1.492
2002	478	937	1.415
2003	497	843	1.340
2004	528	764	1.292
2005	444	684	1.128
2006	356	674	1.030
2007	360	639	999
2008	311	703	1.014
2009	374	784	1.158
2010	322	743	1.065
2011	328	679	1.007

Toelichting: De vier grote steden van Nederland: Den Haag, Amsterdam, Utrecht en Rotterdam
Indeling gebaseerd op postcode van de patiënt

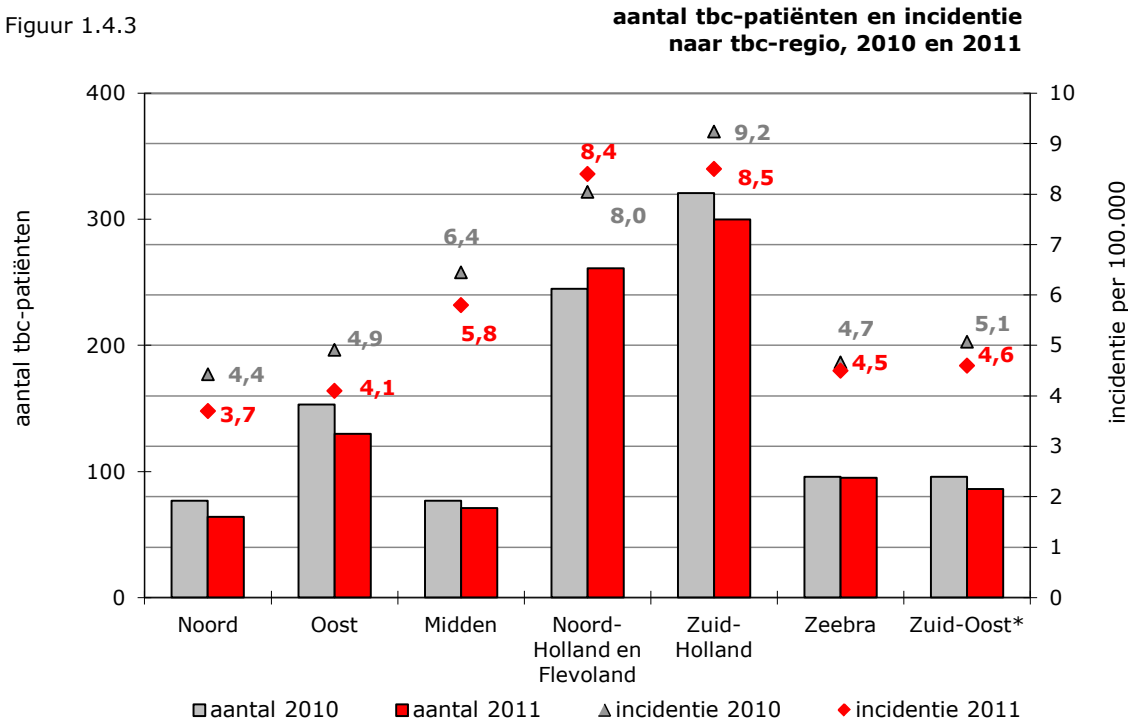
Tabel 1.4.2

incidentie van tuberculose naar grote stad en platteland, 2003-2011

Incidentie per 100.000 inwoners	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
vier grote steden	23,9	25,8	21,5	17,0	16,7	14,2	16,4	14,1	14,1
elders	5,8	5,6	5,0	4,6	4,3	5,1	5,8	5,3	4,7

Toelichting: De vier grote steden van Nederland: Den Haag, Amsterdam, Utrecht en Rotterdam
Indeling gebaseerd op postcode van de patient

Figuur 1.4.3

* vanaf 2009 inclusief Eindhoven en Helmond

Tabel 1.4.3

regio	aantal tbc-patiënten en incidentie naar tbc-regio, 2005-2011													
	2005		2006		2007		2008		2009*		2010*		2011*	
	aantal	incidentie	aantal	incidentie	aantal	incidentie	aantal	incidentie	aantal	incidentie	aantal	incidentie	aantal	incidentie
Noord	88	5,2	75	4,4	81	4,8	75	4,4	95	5,6	77	4,4	64	3,7
Oost	138	4,5	133	4,3	116	3,7	127	4,1	169	5,4	153	4,9	130	4,1
Midden	108	9,2	67	5,7	65	5,4	74	6,1	70	5,8	77	6,4	71	5,8
Noord-Holland en Flevoland	265	8,9	243	8,1	248	8,3	251	8,3	260	8,5	245	8,0	261	8,4
Zuid-Holland	362	10,5	331	9,6	326	9,4	302	8,7	353	10,1	321	9,2	300	8,5
Zeebra	130	4,7	127	4,5	125	4,5	131	4,7	113	5,4	96	4,7	95	4,5
Zuid-Oost*	37	3,3	54	4,8	38	3,4	54	4,8	98	5,3	96	5,1	86	4,6
totaal	1.128	6,9	1.030	6,3	999	6,1	1.014	6,2	1.158	7,0	1.065	6,4	1.007	6,0

* vanaf 2009 inclusief Eindhoven en Helmond
 voor berekening incidentie is het bevolkingsaantal vanaf 2009 aangepast

Toelichting: Noord = Groningen, Friesland, Drenthe
 Oost = Overijssel, Gelderland
 Midden = Utrecht
 Zeebra = Noord-Brabant, Zeeland

Zuid-Oost = Limburg en Zuid-Oost Brabant (Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre)
 indeling gebaseerd op GGD-nummer

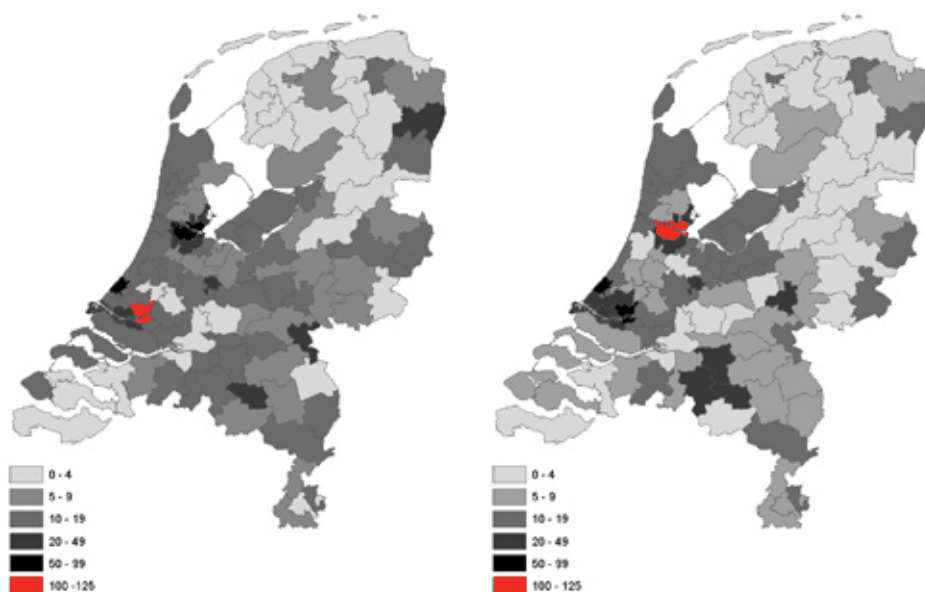
Tabel 1.4.4a

**absolute aantal tbc patiënten en incidentie tuberculose
per 100.000 inwoners naar provincie en 4 grote steden*, 2010 en 2011**

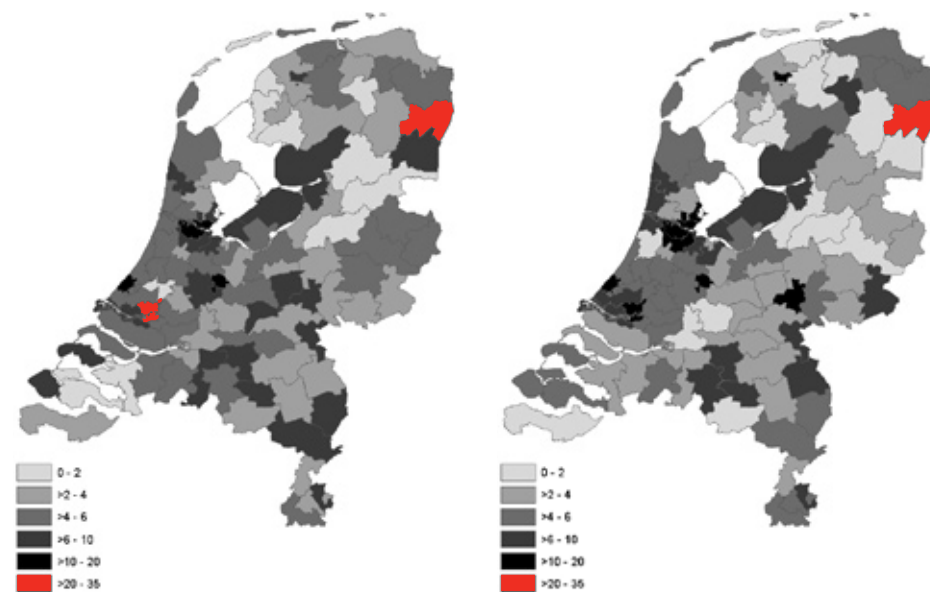
provincies/steden	absoluut, 2010	per 100.000, 2010	absoluut, 2011	per 100.000, 2011
Groningen	43	7,4	40	6,9
Friesland	23	3,6	23	3,6
Zeeland	14	3,7	15	3,9
Drenthe	20	4,1	8	1,6
Overijssel	46	4,1	31	2,7
Gelderland	101	5,0	92	4,6
Zuid-Holland (zonder Den Haag en Rotterdam)	128	5,3	122	5,0
Limburg	63	5,6	55	4,9
Utrecht (zonder de stad Utrecht)	47	5,1	41	4,5
Noord-Holland (zonder Amsterdam)	101	5,3	102	5,3
Noord-Brabant	122	5,0	117	4,8
Flevoland	35	9,0	33	8,4
Den Haag	74	15,0	79	15,8
Utrecht (stad)	27	8,7	29	9,2
Amsterdam	107	13,8	128	16,3
Rotterdam	114	18,9	92	15,0
totaal	1.065	6,4	1.007	6,0

Toelichting: De vier grote steden van Nederland: Den Haag, Amsterdam, Utrecht en Rotterdam
Indeling op basis van de postcode van de patiënt op het moment van diagnose

Figuur 9a en 9b
absolute aantal tbc patiënten naar postcodegebied,
2010 en 2011

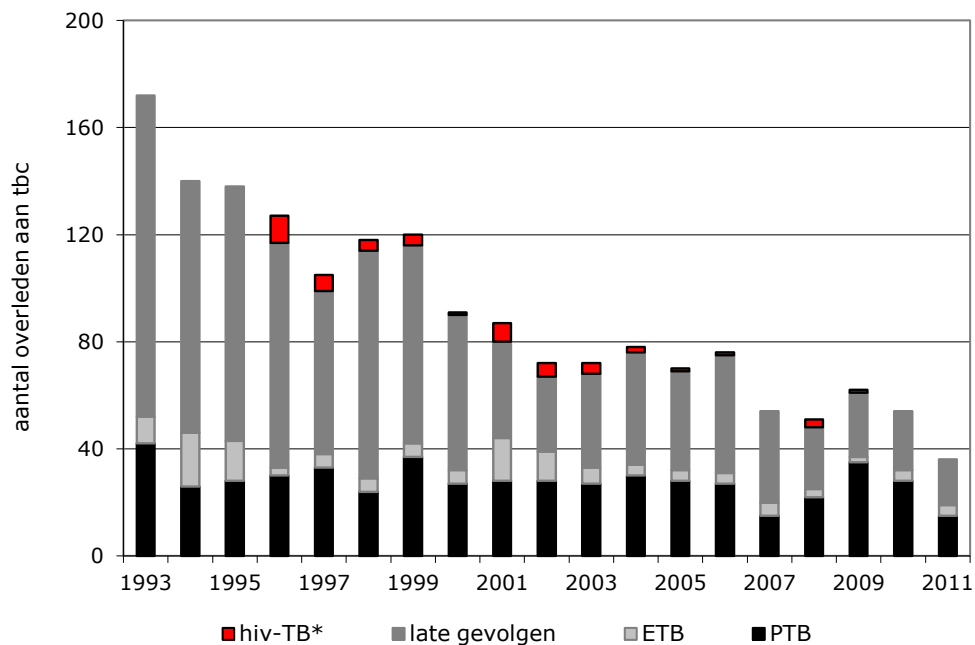
Figuur 9c en 9d
incidentie tuberculose per 100.000 inwoners naar postcodegebied,
2010 en 2011

Toelichting: Indeling op basis van de postcode van de patiënt op het moment van diagnose

Figuur 1.5.1

sterfte aan tuberculose 1993-2011 volgens doodsoorzakenstatistiek CBS, absolute aantallen

Tabel 1.5.1

sterfte aan tuberculose 1993-2011 volgens doodsoorzakenstatistiek CBS, absolute aantallen

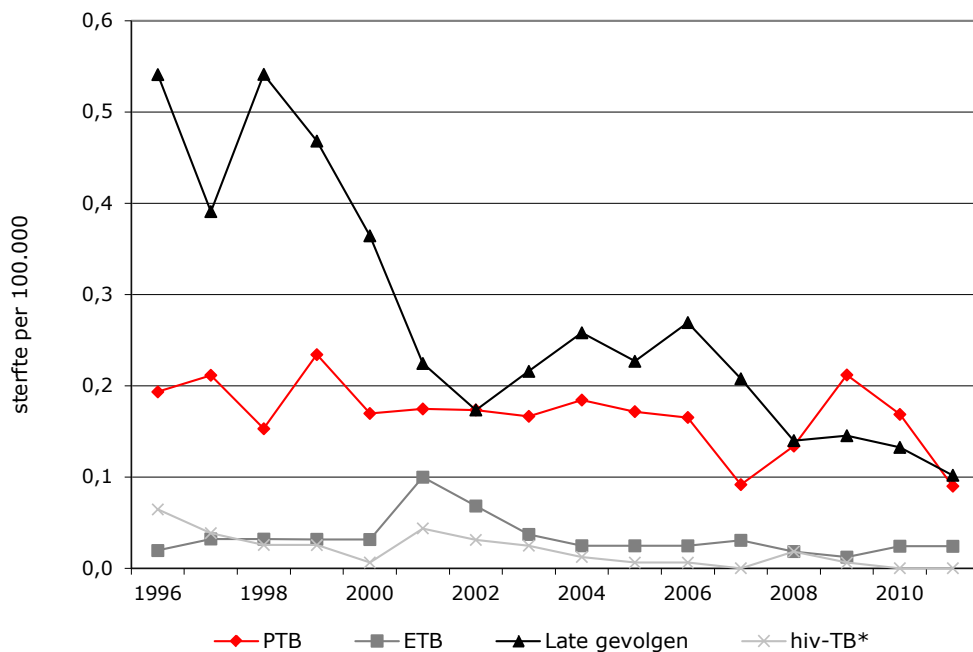
jaar	PTB	ETB	late gevolgen	totaal	aantal hiv-TB* van het totaal
1993	42	10	120	172	*
1994	26	20	94	140	*
1995	28	15	95	138	*
1996	30	3	94	127	10
1997	33	5	67	105	6
1998	24	5	89	118	4
1999	37	5	78	120	4
2000	27	5	59	91	1
2001	28	16	43	87	7
2002	28	11	33	72	5
2003	27	6	39	72	4
2004	30	4	44	78	2
2005	28	4	38	70	1
2006	27	4	45	76	1
2007	15	5	34	54	0
2008	22	3	26	51	3
2009	35	2	25	62	1
2010	28	4	22	54	0
2011	15	4	17	36	0

* hiv-TB door CBS vanaf 1996

Toelichting: PTB = pulmonale tuberculose
ETB = extrapulmonale tuberculose

Figuur 1.5.2

sterfte aan tuberculose per 100.000 volgens CBS, 1996-2011

* hiv-TB door CBS vanaf 1996

Tabel 1.5.2

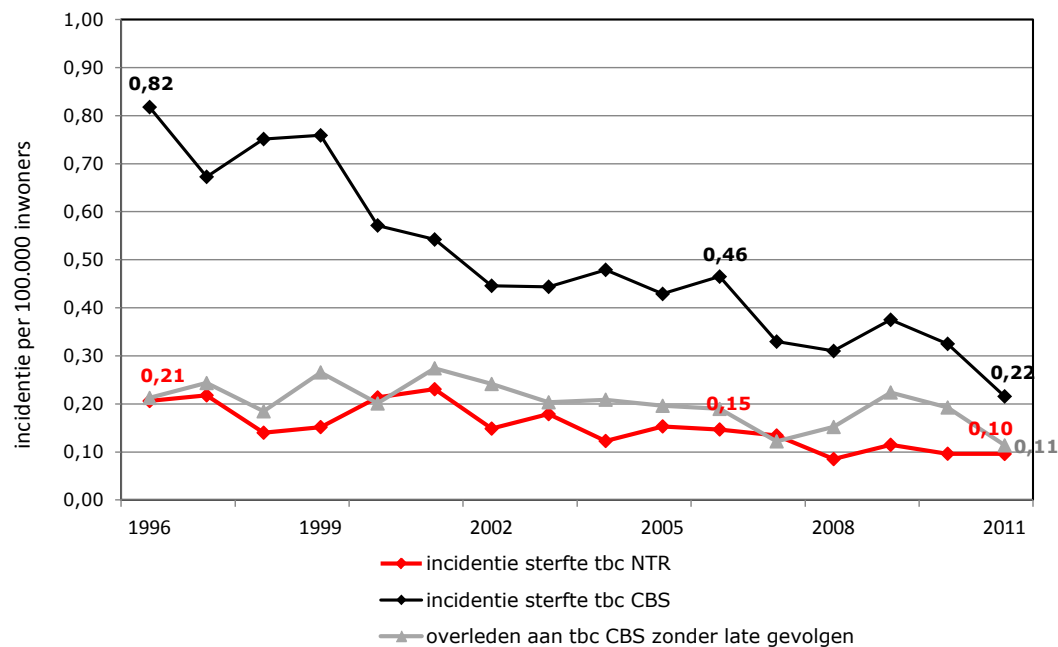
sterfte aan tuberculose per 100.000 volgens CBS, 1996-2011

jaar	PTB	ETB	Late gevolgen	totaal	aantal hiv-TB* van het totaal
1996	0,19	0,02	0,61	0,82	0,06
1997	0,21	0,03	0,43	0,67	0,04
1998	0,15	0,03	0,57	0,75	0,03
1999	0,23	0,03	0,49	0,76	0,03
2000	0,17	0,03	0,37	0,57	0,01
2001	0,17	0,10	0,27	0,54	0,04
2002	0,17	0,07	0,20	0,45	0,03
2003	0,17	0,04	0,24	0,44	0,02
2004	0,18	0,02	0,27	0,48	0,01
2005	0,17	0,02	0,23	0,43	0,01
2006	0,17	0,02	0,28	0,46	0,01
2007	0,09	0,03	0,21	0,33	0,00
2008	0,13	0,02	0,16	0,31	0,02
2009	0,21	0,01	0,15	0,38	0,01
2010	0,17	0,02	0,13	0,32	0,00
2011	0,09	0,02	0,10	0,22	0,00

* hiv-TB door CBS vanaf 1996

Toelichting: PTB = pulmonale tuberculose
ETB = extrapulmonale tuberculose

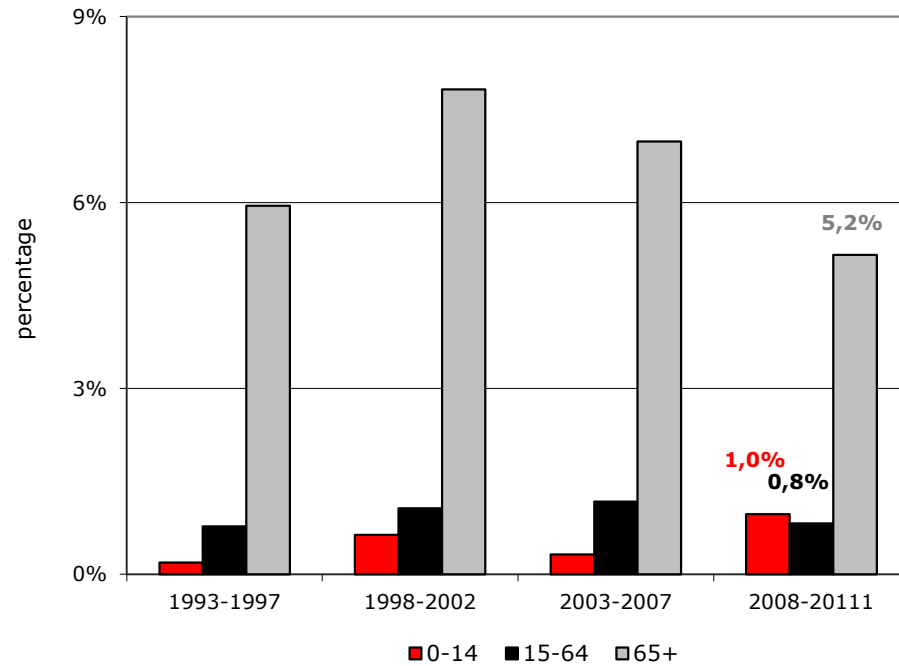
Figuur 1.5.3 incidentie sterfte aan tuberculose op basis van NTR en CBS, 1996-2011

Tabel 1.5.3 incidentie sterfte aan tuberculose op basis van NTR en CBS, 1996-2011

	overleden aan tbc NTR	overleden aan tbc CBS	overleden aan tbc CBS zonder late gevolgen	incidentie sterfte tbc NTR	incidentie sterfte tbc CBS	overleden aan tbc CBS zonder late gevolgen
1996	32	127	33	0,21	0,82	0,21
1997	34	105	38	0,22	0,67	0,24
1998	22	118	29	0,14	0,75	0,18
1999	24	120	42	0,15	0,76	0,27
2000	34	91	32	0,21	0,57	0,20
2001	37	87	44	0,23	0,54	0,27
2002	24	72	39	0,15	0,45	0,24
2003	29	72	33	0,18	0,44	0,20
2004	20	78	34	0,12	0,48	0,21
2005	25	70	32	0,15	0,43	0,20
2006	24	76	31	0,15	0,46	0,19
2007	22	54	20	0,13	0,33	0,12
2008	14	51	25	0,09	0,31	0,15
2009	19	62	37	0,11	0,38	0,22
2010	16	54	32	0,10	0,32	0,19
2011	16	36	19	0,10	0,22	0,11

Figuur 1.5.4 **percentage sterfte naar leeftijdscategorie volgens NTR, 1993-2011**

Tabel 1.5.4 **percentage sterfte naar leeftijdscategorie volgens NTR, 1993-2011**

Leeftijdscategorie (jaren)	1993-1997		1998-2002		2003-2007		2008-2011	
	absoluut	percentage	absoluut	percentage	absoluut	percentage	absoluut	percentage
0-14	1	0,2%	3	0,6%	1	0,3%	2	1,0%
15-64	48	0,8%	62	1,1%	54	1,2%	29	0,8%
65+	83	5,9%	76	7,8%	66	7,0%	35	5,2%

Tabel 1.5.5

sterfte bij verminderde weerstand bij tbc-patiënten, 2009-2011

	2009		2010		2011	
	aantal	%*	aantal	%*	aantal	%*
hiv-infectie	1	2%	2	4%	0	0%
diabetes	0	0%	1	2%	2	4%
maligniteit	1	3%	1	2%	1	4%
nier insufficiëntie/dialyse	1	11%	1	5%	2	13%
orgaan transplantatie	0	0%	1	100%	0	0%
TNF-alfa remmers	3	43%	0	0%	0	0%
andere immuunsuppressieve medicatie	3	38%	0	0%	0	0%
andere oorzaken van co-morbiditeit	0	0%	1	13%	0	0%

* % overleden aan tuberculose binnen de groep met deze bepaalde vorm van verminderde weerstand

Hoofdstuk 2 Diagnostische gegevens van tuberculose in Nederland

Inhoud

2.1 Lokalisatie van tuberculose

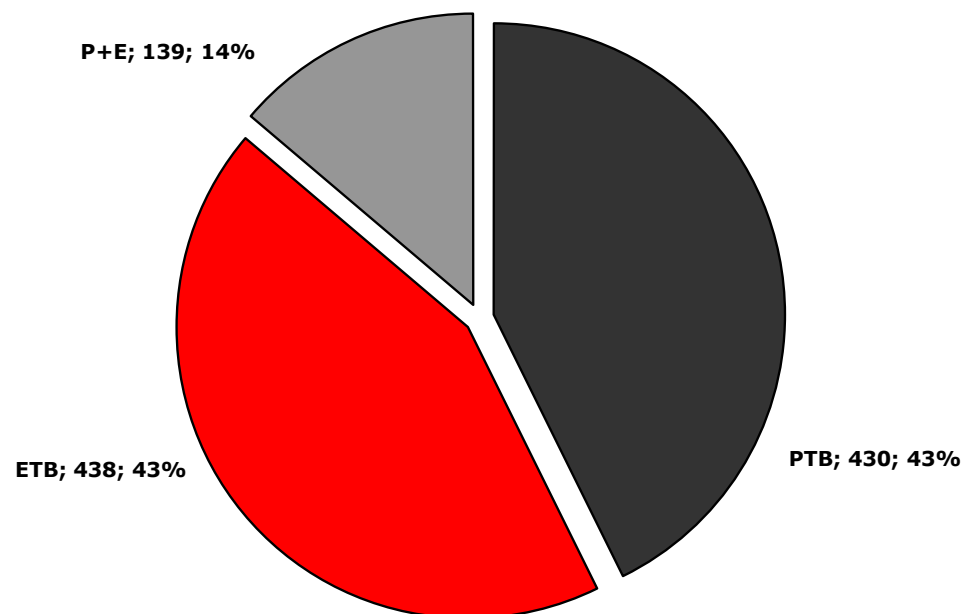
- 2.1.1a classificatie van tuberculose, 2011
- 2.1.1b trend van PTB, ETB, PTB/ETB, 2000-2011
- 2.1.2 soort tuberculose naar etniciteit, 2011
- 2.1.3 percentages van PTB, ETB, PTB/ETB naar continent of land van herkomst in 2011
- 2.1.4 lokalisatie van tuberculose, 2011
- 2.1.5 lokalisatie van extra pulmonale tuberculose, 2000-2011
- 2.1.6 aantal diagnoses naar hoofdlokalisatie naar leeftijdsgroep in 2011
- 2.1.7 aantal patiënten met tuberculose van het centrale zenuwstelsel, 1993-2011

2.2 Kweekresultaten

- 2.2.1a % kweekbevestiging PTB, 1993-2011
- 2.2.1b % kweekbevestiging ETB, 1993-2011
- 2.2.2 bacteriologische determinatie van isolaten gemeld in NTR, 1993-2011
- 2.2.3a % resistentie tegen tuberculostatica bij isolaten met *M. tuberculosis*, RIVM 2001-2011
- 2.2.3b percentage tbc-patiënten naar aan-/ afwezigheid resistentie, 2005-2011
- 2.2.3c % resistentie bij kweekpositieve tuberculose
- 2.2.4a resistentie bij aanvang behandeling bij nieuwe en eerder behandelde tbc-patiënten, 2005-2011
- 2.2.4b % resistentie naar herkomst uit WHO regio, 2007-2011
- 2.2.4c aantal patiënten met resistentie, 2007-2011
- 2.2.4d aantal MDR (incl. XDR) patiënten naar type opsporing, 1993-2011
- 2.2.5a aantal (vermoedelijke) laboratoriumkruiscontaminaties, 2003-2011
- 2.2.5b % bevestigde of vermoedelijke laboratoriumkruiscontaminaties, 1996-2011

Figuur 2.1.1a

classificatie van tuberculose, 2011

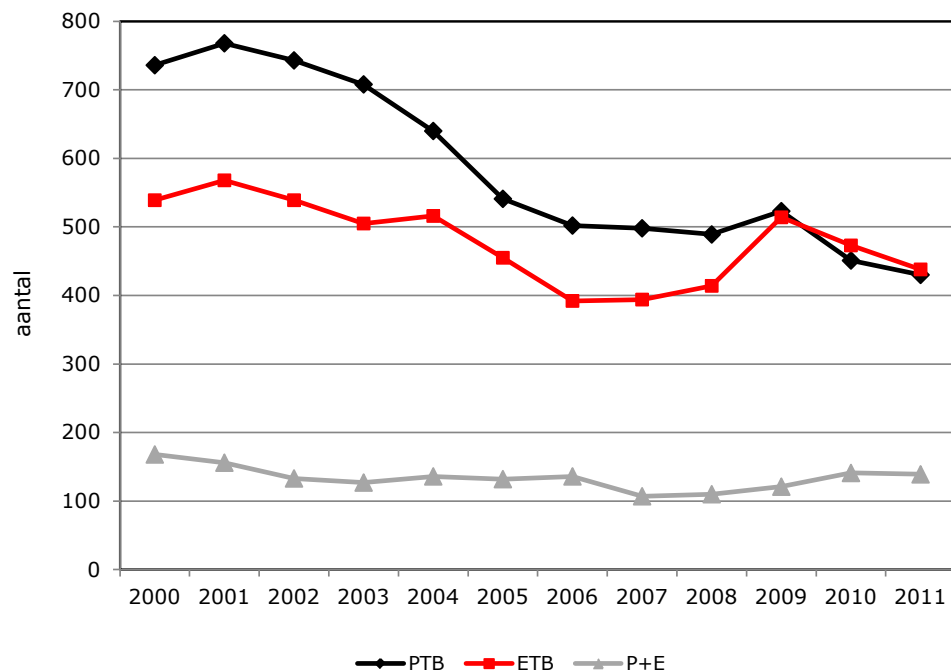
Tabel 2.1.1a

classificatie van tuberculose, 1993-2011

jaar	PTB	ETB	P+E	totaal
1993	1.000	438	139	1.577
1994	1.013	610	177	1.800
1995	873	582	157	1.612
1996	898	605	146	1.649
1997	774	579	135	1.488
1998	680	551	131	1.362
1999	787	627	141	1.555
2000	736	539	168	1.443
2001	768	568	156	1.492
2002	743	539	133	1.415
2003	708	505	127	1.340
2004	640	516	136	1.292
2005	541	455	132	1.128
2006	502	392	136	1.030
2007	498	394	107	999
2008	489	414	110	1.013
2009	523	514	121	1.158
2010	451	473	141	1.065
2011	430	438	139	1.007

Toelichting: PTB = pulmonale tuberculose
 ETB = extrapulmonale tuberculose
 P+E = pulmonale en extrapulmonale tuberculose

Figuur 2.1.1b trend van PTB, ETB, PTB/ETB, 2000-2011

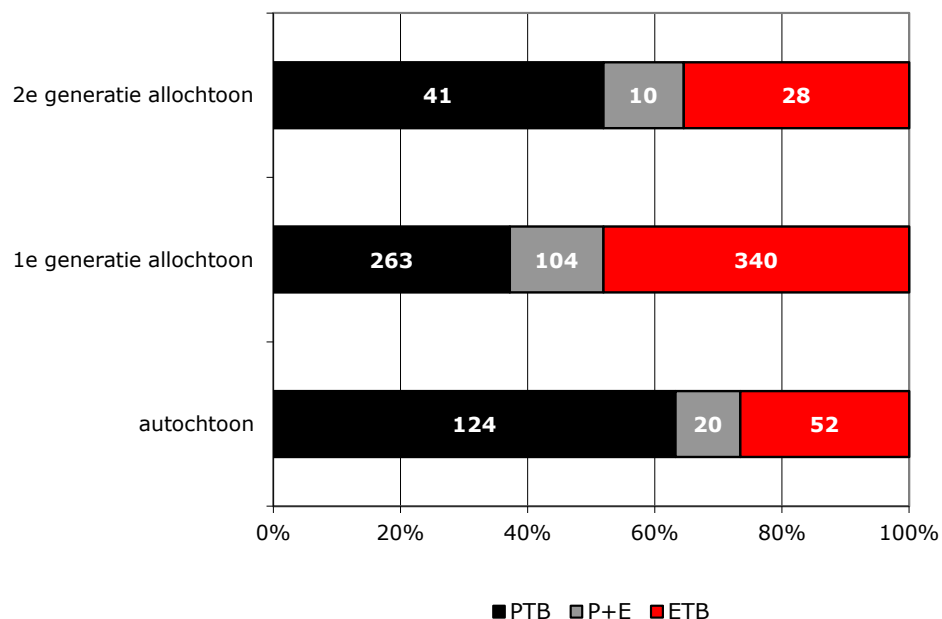
Tabel 2.1.1 trend van PTB, ETB, PTB/ETB, 2000-2011

jaar	PTB	ETB	P+E	totaal
2000	736	539	168	1.443
2001	768	568	156	1.492
2002	743	539	133	1.415
2003	708	505	127	1.340
2004	640	516	136	1.292
2005	541	455	132	1.128
2006	502	392	136	1.030
2007	498	394	107	999
2008	489	414	110	1.013
2009	523	514	121	1.158
2010	451	473	141	1.065
2011	430	438	139	1.007

Toelichting: PTB = pulmonale tuberculose
 ETB = extrapulmonale tuberculose
 P+E = pulmonale en extrapulmonale tuberculose

Figuur 2.1.2

soort tuberculose naar etniciteit, 2011

Tabel 2.1.2

soort tuberculose naar etniciteit, 2011

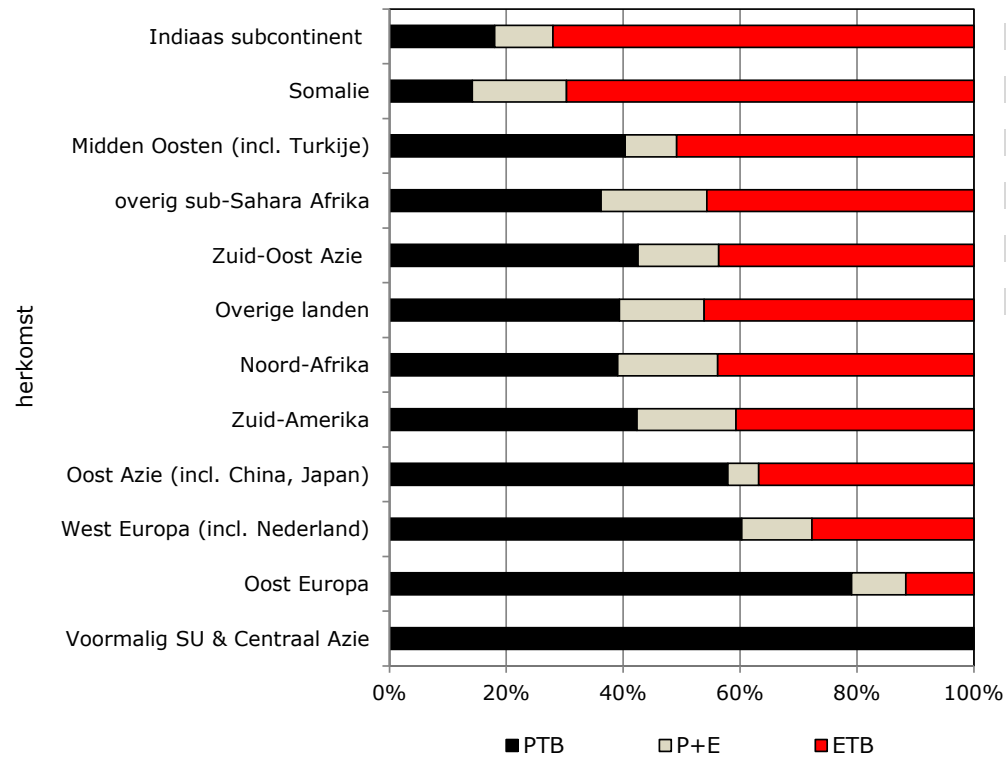
diagnose	autochtoon	1e generatie allochtoon	2e generatie allochtoon	onbekend	totaal
PTB	124	263	41	11	439
ETB	52	340	28	9	429
P+E	20	104	10	5	139
totaal	196	707	79	25	1.007

Toelichting: PTB = pulmonale tuberculose
 ETB = extrapulmonale tuberculose
 P+E = pulmonale en extrapulmonale tuberculose

Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
 Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
 Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 2.1.3

percentages van PTB, ETB, PTB/ETB naar continent of land van herkomst in 2011

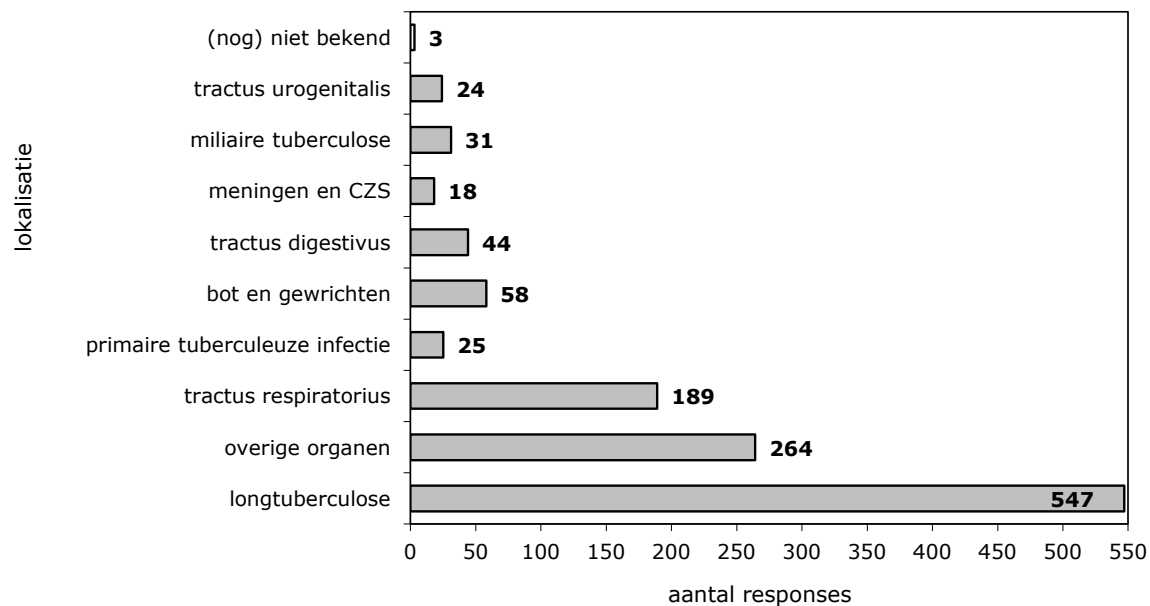
Tabel 2.1.3

percentages van PTB, ETB, PTB/ETB naar continent of land van herkomst in 2011

herkomst	PTB	P+E	ETB	totaal
Voormalig SU & Centraal Azie	18	0	0	18
Oost Europa	34	4	5	43
West Europa (incl. Nederland)	185	37	85	307
Oost Azie (incl. China, Japan)	11	1	7	19
Zuid-Amerika	25	10	24	59
Noord-Afrika	41	18	46	105
Overige landen	98	36	115	249
Zuid-Oost Azie	37	12	38	87
overig sub-Sahara Afrika	38	19	48	105
Midden Oosten (incl. Turkije)	23	5	29	57
Somalie	22	25	108	155
Indiaas subcontinent	9	5	36	50

Figuur 2.1.4

lokalisatie van tuberculose, 2011

Tabel 2.1.4

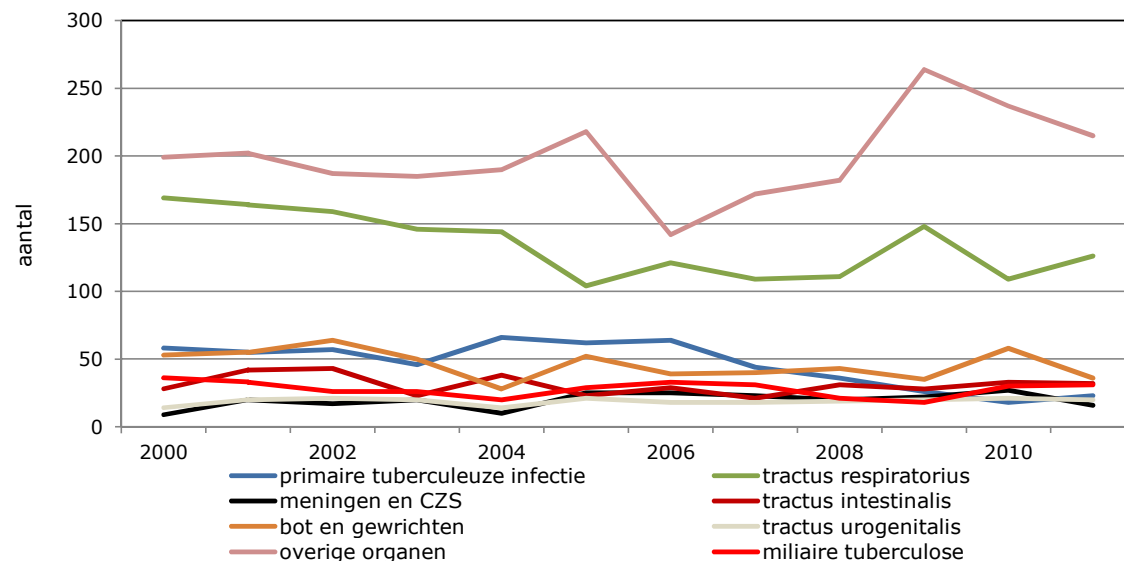
lokalisatie van tuberculose, 2011

lokalisatie	aantal
longtuberculose	547
overige organen	264
tractus respiratorius	189
primaire tuberculeuze infectie	25
bot en gewrichten	58
tractus digestivus	44
meningen en CZS	18
miliaire tuberculose	31
tractus urogenitalis	24
(nog) niet bekend	3
	1.203

Toelichting: CZS = centraal zenuw stelsel in 2011 werden 1.203 orgaanlocalisaties geregistreerd bij 1.007 patiënten

Figuur 2.1.5

lokalisatie van extra pulmonale tuberculose, 2000-2011

Tabel 2.1.5

lokalisatie van extra pulmonale tuberculose 2000-2011

jaar	primaire tuberculeuze infectie	tractus respiratorius	meningen en CZS	tractus intestinalis	bot en gewrichten	tractus urogenitalis	overige organen	miliaire tuberculose	onbekend	totaal
2000	58	169	9	28	53	14	199	36	104	1.443
2001	55	164	20	42	55	20	202	33	93	1.492
2002	57	159	17	43	64	21	187	26	43	1.415
2003	46	146	20	23	50	20	185	26	97	1.340
2004	66	144	10	38	28	14	190	20	124	1.292
2005	62	104	25	23	52	21	218	29	0	1.128
2006	64	121	25	29	39	18	142	33	0	1.030
2007	44	109	23	21	40	18	172	31	1	999
2008	36	111	20	31	43	19	182	21	0	1.013
2009	26	148	22	28	35	20	264	18	0	1.158
2010	18	109	27	33	58	21	237	30	0	1.065
2011	23	126	16	32	36	20	215	31	3	1.007
	1.215	2.652	331	613	918	426	3.790	540	1.742	25.425

Tabel 2.1.6

aantal diagnoses naar hoofdlocalisatie naar leeftijdsgroep in 2011

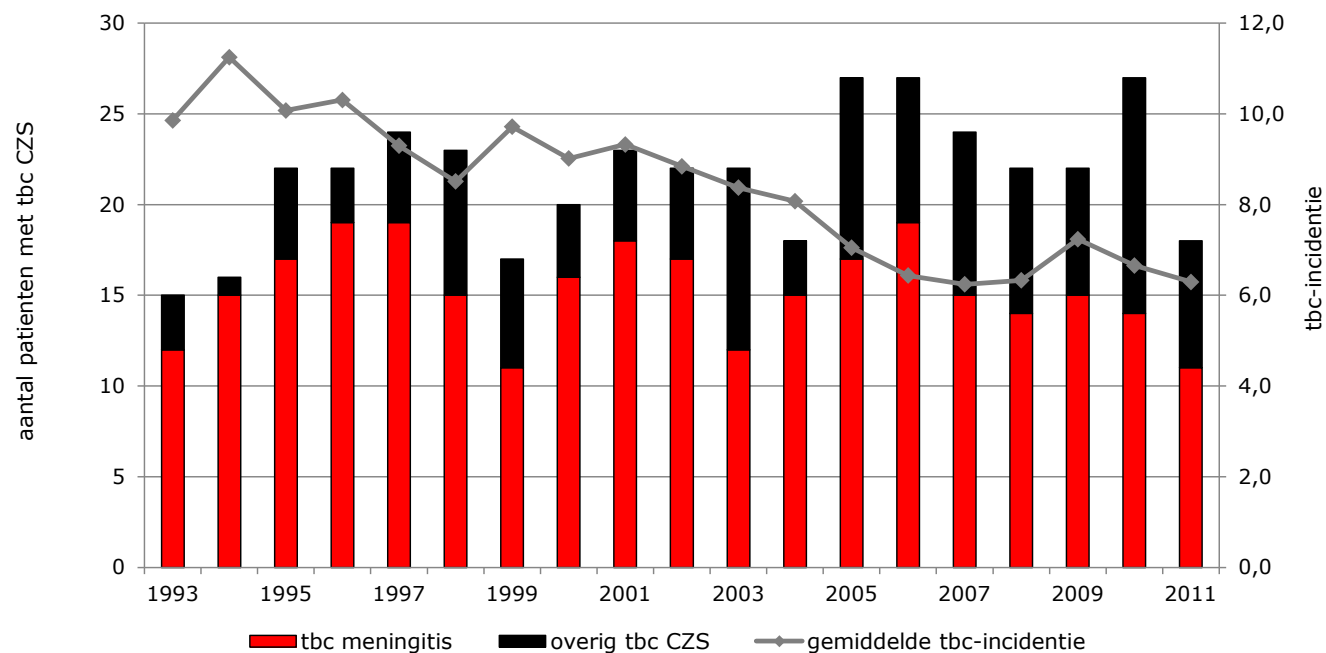
		<15 jaar	15-64 jaar	65+	totaal	<15 jaar	15-64 jaar	65+	totaal
hoofdlocatie	ICD-9 code								
longtuberculose	011.0 t/m 011.9	18	426	82	526	32%	52%	59%	52%
overige organen	017.0 t/m 017.9	12	180	19	211	21%	22%	14%	21%
waarvan perifere lymfeklieren	017.2	(10)	(139)	(16)	(165)	(18%)	(17%)	(12%)	(17%)
tractus respiratorius	012.0 t/m 012.8	9	93	16	118	16%	11%	12%	12%
primaire tuberculose infectie	010.0 t/m 010.9	12	10	0	22	21%	1%	0%	2%
miliaire tuberculose	018.0 018.8 018.9	3	20	8	31	5%	2%	6%	3%
bot en gewrichten	015.0 t/m 015.9	0	28	3	31	0%	3%	2%	3%
tractus intestinalis	014.0 014.8	0	27	2	29	0%	3%	1%	3%
tractus urogenitalis	016.0 t/m 016.9	1	14	5	20	2%	2%	4%	2%
meningen en CZS	013.0 t/m 013.9	1	13	2	16	2%	2%	1%	2%
onbekend		0	2	1	3	0%	0%	1%	0%
totaal patiënten		56	813	138	1.007	100%	100%	100%	100%

Toelichting: ICD = International Classification of Diseases
 ICD-9 code 012.2 = geïsoleerde tracheale of bronchiale tuberculose
 ICD-9 code 012.3 = tuberculose laryngitis

CZS = centraal zenuw stelsel
 ICD-9 code 12.2 en 12.3 zijn in deze tabel ingedeeld bij tractus respiratorius.
 In de overige figuren en tabellen zijn de ICD codes 12.2 en 12.3 ingedeeld bij longtuberculose.

Figuur 2.1.7

aantal patiënten met tuberculose van het centrale zenuwstelsel, 1993-2011

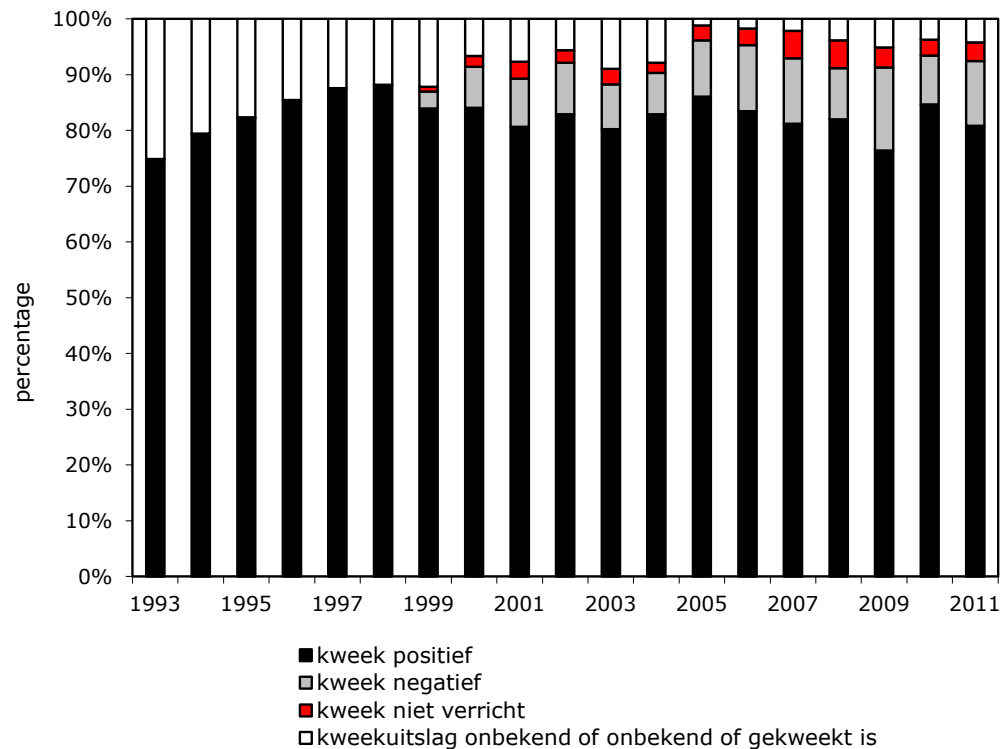
Tabel 2.1.7

aantal patiënten met tuberculose van het centrale zenuwstelsel, 1993-2011

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	totaal
overig tbc	1.562	1.784	1.590	1.627	1.464	1.339	1.538	1.423	1.469	1.393	1.318	1.274	1.101	1.003	975	991	1.136	1.038	989	25.014
tbc meningitis	12	15	17	19	19	15	11	16	18	17	12	15	17	19	15	14	15	14	11	291
overig tbc CZS	3	1	5	3	5	8	6	4	5	5	10	3	10	8	9	8	7	13	7	120
gemiddelde tbc-incidentie	1.577	1.800	1.612	1.649	1.488	1.362	1.555	1.443	1.492	1.415	1.340	1.292	1.128	1.030	999	1.013	1.158	1.065	1.007	25.425
	9,9	11,3	10,1	10,3	9,3	8,5	9,7	9,0	9,3	8,8	8,4	8,1	7,1	6,4	6,2	6,3	7,2	6,7	6,3	

Figuur 2.2.1a

% kweekbevestiging PTB, 1993-2011

Tabel 2.2.1a

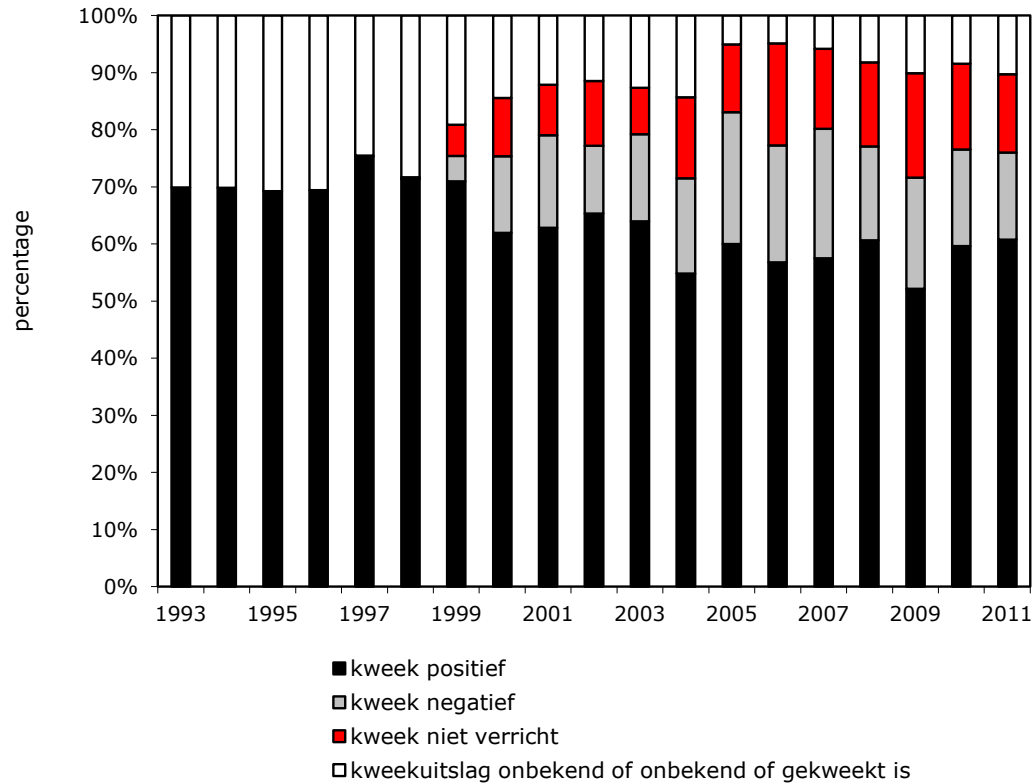
aantal kweekbevestiging PTB, 1993-2011

jaar	kweek niet verricht	kweek positief	kweek negatief	kweekuitslag onbekend of onbekend of gekweekt is	totaal	% kweek bevestigd
1993	2	851	0	286	1.139	75%
1994	1	944	0	245	1.190	79%
1995	1	847	0	182	1.030	82%
1996	0	892	0	152	1.044	85%
1997	0	796	0	113	909	88%
1998	1	714	0	96	811	88%
1999	8	779	28	113	928	84%
2000	18	760	66	60	904	84%
2001	28	745	80	71	924	81%
2002	20	726	81	49	876	83%
2003	23	670	67	75	835	80%
2004	14	643	58	61	776	83%
2005	18	579	68	8	673	86%
2006	19	533	76	11	639	83%
2007	30	492	71	13	606	81%
2008	30	492	55	23	600	82%
2009	23	492	96	33	644	76%
2010	17	501	52	22	592	85%
2011	19	460	66	24	569	81%
totaal	272	12.916	864	1.637	15.689	82%

Toelichting: PTB = pulmonale tuberculose

Figuur 2.2.1b

% kweekbevestiging ETB, 1993-2011

Tabel 2.2.1b

aantal kweekbevestiging ETB, 1993-2011

jaar	kweek niet verricht	kweek positief	kweek negatief	kweekuitslag onbekend of onbekend of gekweekt is	totaal	% kweek bevestigd
1993	0	306	0	132	438	70%
1994	0	426	0	184	610	70%
1995	0	403	0	179	582	69%
1996	0	420	0	185	605	69%
1997	0	436	1	142	579	75%
1998	1	393	1	156	551	71%
1999	34	445	28	120	627	71%
2000	55	334	72	78	539	62%
2001	50	357	92	69	568	63%
2002	61	352	64	62	539	65%
2003	41	323	77	64	505	64%
2004	73	283	86	74	516	55%
2005	54	273	105	23	455	60%
2006	70	222	80	19	391	57%
2007	55	226	89	23	393	58%
2008	61	251	68	34	414	61%
2009	94	268	100	52	514	52%
2010	71	282	80	40	473	60%
2011	60	266	67	45	438	61%
totaal	780	6.266	1.010	1.681	9.737	64%

Toelichting: ETB = extrapulmonale tuberculose

Tabel 2.2.2 bacteriologische determinatie* van isolaten gemeld in NTR, 1993-2011

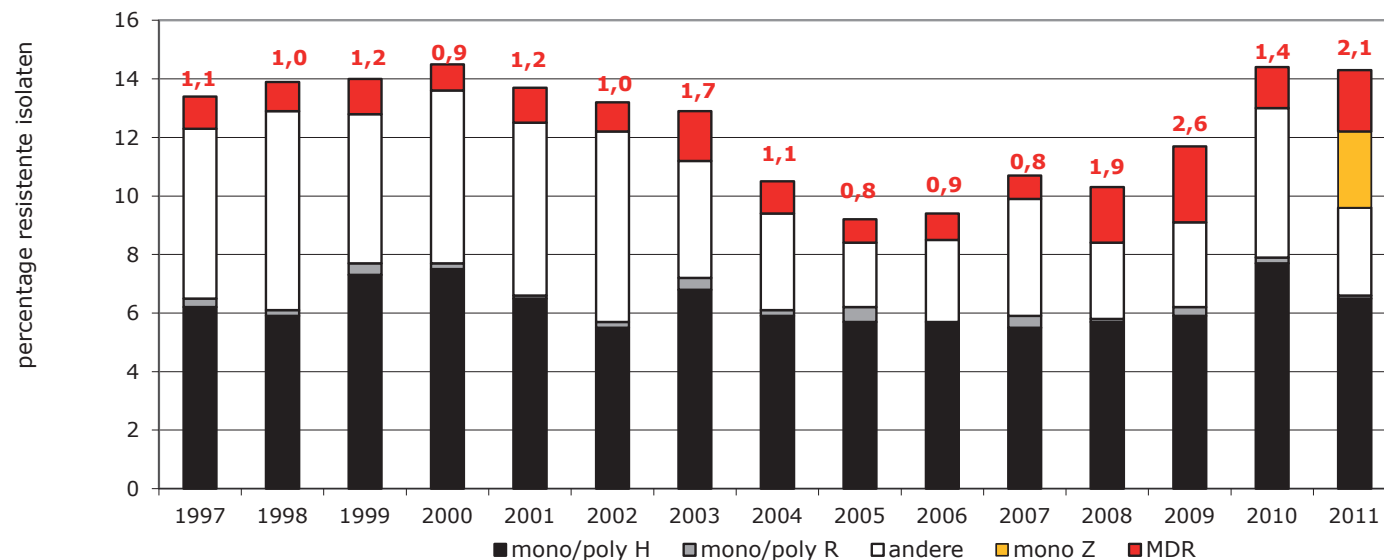
periode	kweekpositief, determinatie onbekend	<i>M.tuberculosis</i> ***	<i>M.bovis</i>	<i>M.africanum</i> , <i>M.microti</i> , <i>M.canetti</i>	totaal kweekpositief	% kweekpositief van totaal
1993-1998	13,3%	85,1%	1,6%	0,0%	100%	77%
1999-2004	2,9%	95,9%	1,2%	0,0%	100%	75%
2005-2009	0,3%	96,2%	1,8%	1,7%	100%	72%
2010 in aantallen	0	756	13	14	783	74%
% van kweek positief	0,0%	96,6%	1,7%	1,8%	100%	74%
2011** in aantallen	1	708	11	6	726	72%
% van kweek positief	0,1%	97,5%	1,5%	0,8%	100%	72%

* bron: RIVM

** 2011 voorlopige gegevens NTR

*** 2011 inclusief *M. tuberculosis* complex niet nader gespecificeerd

Figuur 2.2.3a

% resistentie tegen tuberculostatica bij isolaten met *M. tuberculosis*, RIVM 2001-2011

Tabel 2.2.3a

% resistentie tegen tuberculostatica bij isolaten met *M. tuberculosis*, RIVM 1997-2011*

resistentie tegen	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
mono/poly H	6,2	5,9	7,3	7,5	6,5	5,5	6,8	5,9	5,7	5,7	5,5	5,7	5,9	7,7	6,5
mono/poly R	0,3	0,2	0,4	0,2	0,1	0,2	0,4	0,2	0,5	0	0,4	0,1	0,3	0,2	0,1
andere	5,8	6,8	5,1	5,9	5,9	6,5	4	3,3	2,2	2,8	4,0	2,6	2,9	5,1	3
mono Z**															2,6
MDR	1,1	1	1,2	0,9	1,2	1	1,7	1,1	0,8	0,9	0,8	1,9	2,6	1,4	2,1
MDR (n)	12	10	12	9	12	10	17	10	7	7	6	14	20	11	15
onbekend										16	3				
totaal isolaten	1059	987	1109	1048	1080	1033	966	882	851	727	729	731	762	766	726
totaal % isolaten met resistentie	13,4	13,9	14	14,5	13,5	13,1	13	10,6	9,4	9,6	10,7	10,4	11,7	14,4	14,3

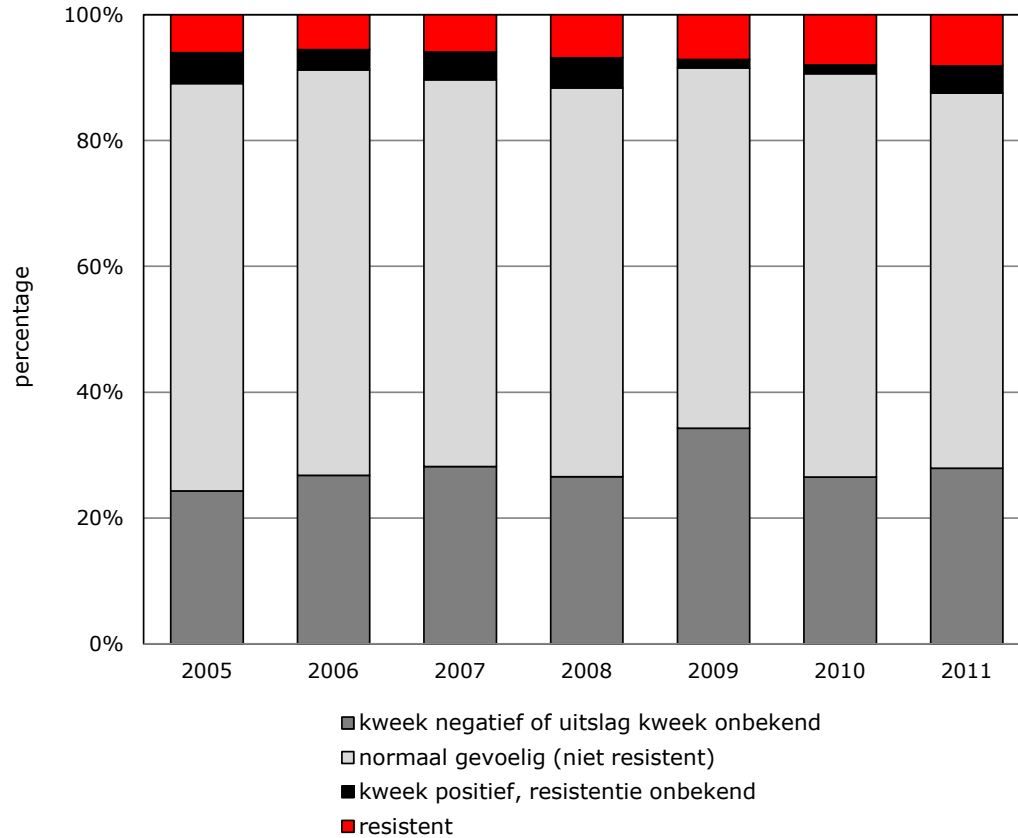
* vanaf 2011 op basis van het NTR en inclusief *M. tuberculosis* complex niet nader gespecificeerd

** tot 2011 opgenomen in 'andere'

Toelichting: Mono/poly H: resistentie tegen isoniazide of tegen isoniazide en andere antibiotica, uitgezonderd rifampicine.
 Mono/poly R: resistentie tegen rifampicine of tegen rifampicine en andere antibiotica, anders dan isoniazide.
 MDR: gecombineerde resistentie tegen isoniazide en rifampicine, evt. in combinatie met andere antibiotica.
 RIVM = Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Figuur 2.2.3b

percentage tbc-patiënten naar aan-/ afwezigheid resistentie, 2005-2011

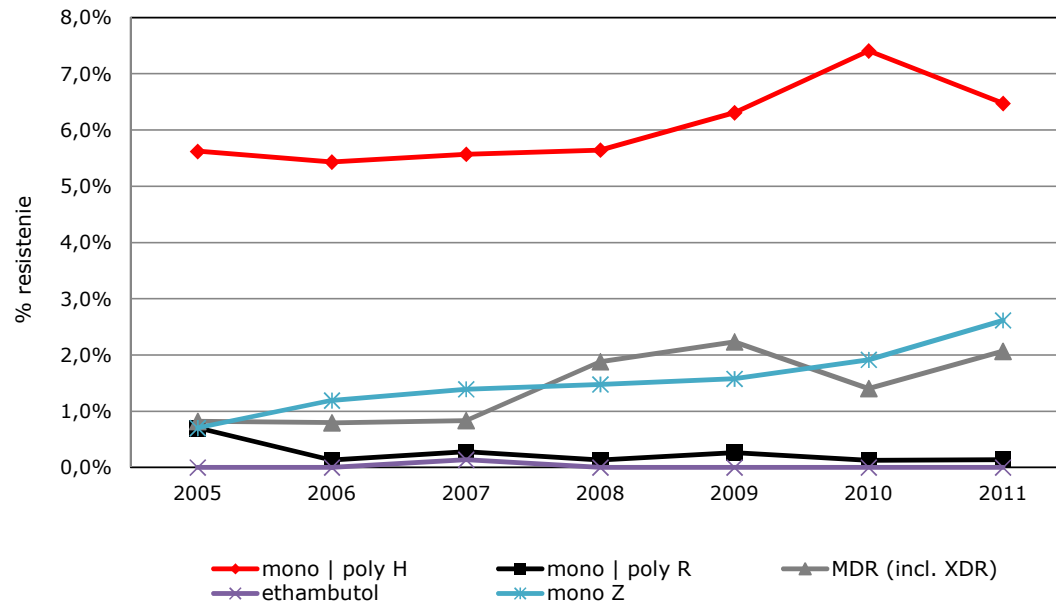

Tabel 2.2.3b

percentage tbc-patiënten naar aan-/ afwezigheid resistentie, 2005-2011

jaar	kweek negatief of uitslag kweek onbekend	normaal gevoelig (niet resistent)	resistent	kweek positief, resistentie onbekend	totaal isolaten
2005	274	731	68	55	1.128
2006	275	663	57	33	1.028
2007	281	614	59	44	998
2008	269	626	69	49	1.013
2009	397	663	82	16	1.158
2010	282	683	85	15	1.065
2011	281	601	82	43	1.007

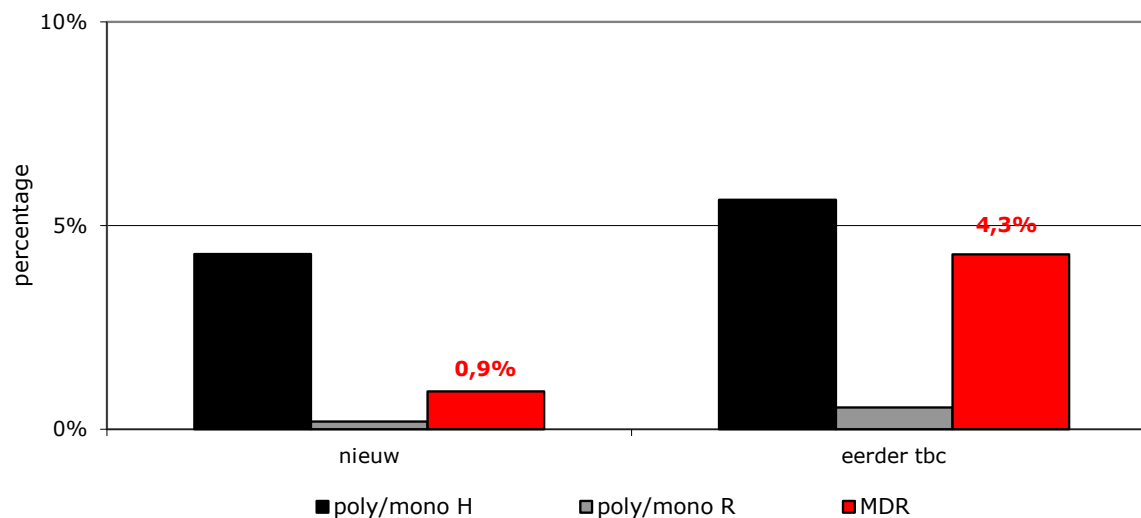
Figuur 2.2.3c % resistentie bij kweekpositieve tuberculose, 2005-2011

Tabel 2.2.3c % resistentie bij kweekpositieve tuberculose, 2005-2011

jaar	mono poly H	mono poly R	MDR (incl. XDR)	ethambutol	mono Z
2005	5,6%	0,7%	0,8%	0,0%	0,7%
2006	5,4%	0,1%	0,8%	0,0%	1,2%
2007	5,6%	0,3%	0,8%	0,0%	1,4%
2008	5,6%	0,1%	1,9%	0,0%	1,5%
2009	6,3%	0,3%	2,2%	0,0%	1,6%
2010	7,4%	0,1%	1,4%	0,0%	1,9%
2011	6,5%	0,1%	2,1%	0,0%	2,6%

Figuur 2.2.4a

resistentie bij aanvang behandeling bij nieuwe en eerder behandelde tbc-patiënten, 2005-2011

Tabel 2.2.4a

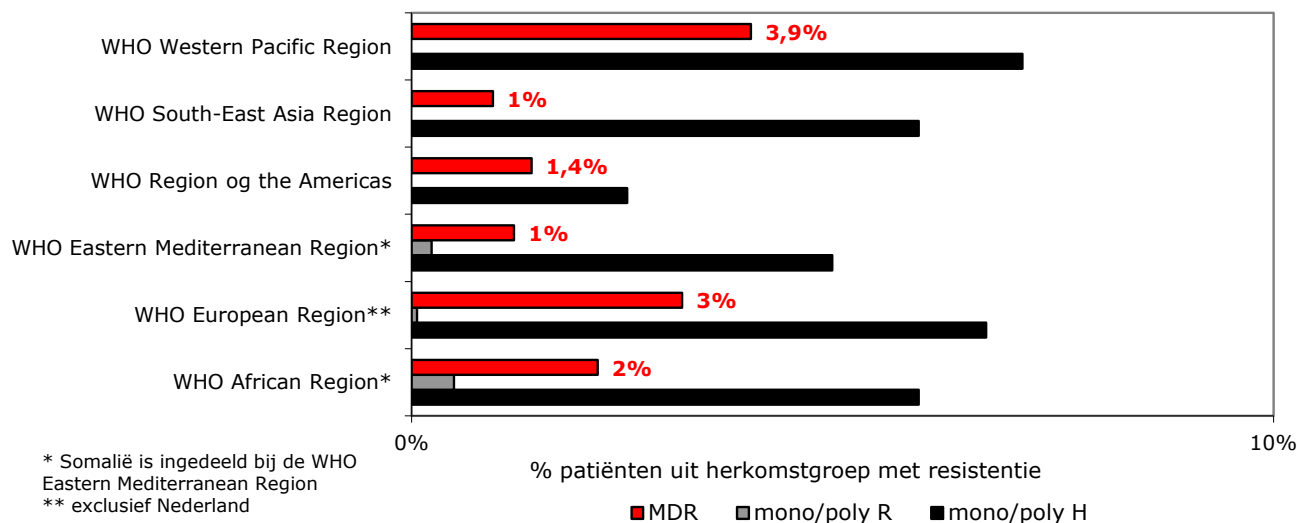
resistentie bij aanvang behandeling bij nieuwe en eerder behandelde tbc-patiënten, 2005-2011

2005-2010	poly/mono H	poly/mono R	MDR	totaal	poly/mono H	poly/mono R	MDR
nieuw	302	13	65	7.027	4,3%	0,2%	0,9%
eerder tbc	21	2	16	373	5,6%	0,5%	4,3%

Toelichting: Mono/poly H: resistentie tegen isoniazide of tegen isoniazide en andere antibiotica, uitgezonderd rifampicine.
 Mono/poly R: resistentie tegen rifampicine of tegen rifampicine en andere antibiotica, anders dan isoniazide.
 MDR: gecombineerde resistentie tegen isoniazide en rifampicine, evt. in combinatie met andere antibiotica.
 In deze weergave zijn XDR patiënten opgenomen als MDR patiënten.

Figuur 2.2.4b

% resistentie naar herkomst uit WHO regio, 2007-2011

Tabel 2.2.4b

% resistentie en aantal patiënten naar herkomst uit WHO regio, 2007-2011

WHO regio	mono/poly H	mono/poly R	MDR	mono/poly H	mono/poly R	MDR	totaal aantal patiënten
WHO African Region*	5,9%	0%	2,2%	30	3	11	510
WHO European Region**	6,7%	0%	3,1%	34	0	16	510
WHO Eastern Mediterranean Region*	4,9%	0%	1,2%	78	3	19	1.599
WHO Region og the Americas	2,5%	0%	1,4%	9	0	5	360
WHO South-East Asia Region	5,9%	0%	0,9%	25	0	4	425
WHO Western Pacific Region	7,1%	0%	3,9%	18	0	10	254

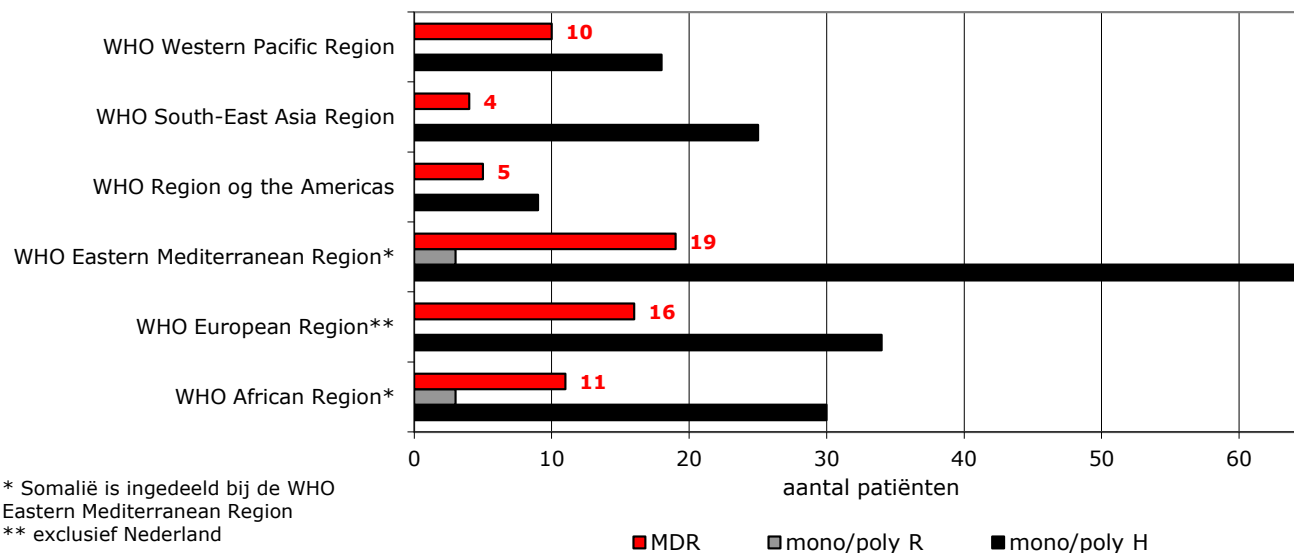
* Somalië is ingedeeld bij de WHO Eastern Mediterranean Region

** exclusief Nederland

Toelichting: Mono/poly H: resistentie tegen isoniazide of tegen isoniazide en andere antibiotica, uitgezonderd rifampicine.
 Mono/poly R: resistentie tegen rifampicine of tegen rifampicine en andere antibiotica, anders dan isoniazide.
 MDR: gecombineerde resistentie tegen isoniazide en rifampicine, evt. in combinatie met andere antibiotica.
 In deze weergave zijn XDR patiënten opgenomen als MDR patiënten.

Figuur 2.2.4c

aantal patiënten met resistentie, 2007-2011

Tabel 2.2.4c

% resistentie en aantal patiënten naar herkomst uit WHO regio, 2007-2011

WHO regio	mono/poly H	mono/poly R	MDR	mono/poly H	mono/poly R	MDR	totaal aantal patiënten
WHO African Region*	5,9%	0%	2,2%	30	3	11	510
WHO European Region**	6,7%	0%	3,1%	34	0	16	510
WHO Eastern Mediterranean Region*	4,9%	0%	1,2%	78	3	19	1.599
WHO Region og the Americas	2,5%	0%	1,4%	9	0	5	360
WHO South-East Asia Region	5,9%	0%	0,9%	25	0	4	425
WHO Western Pacific Region	7,1%	0%	3,9%	18	0	10	254

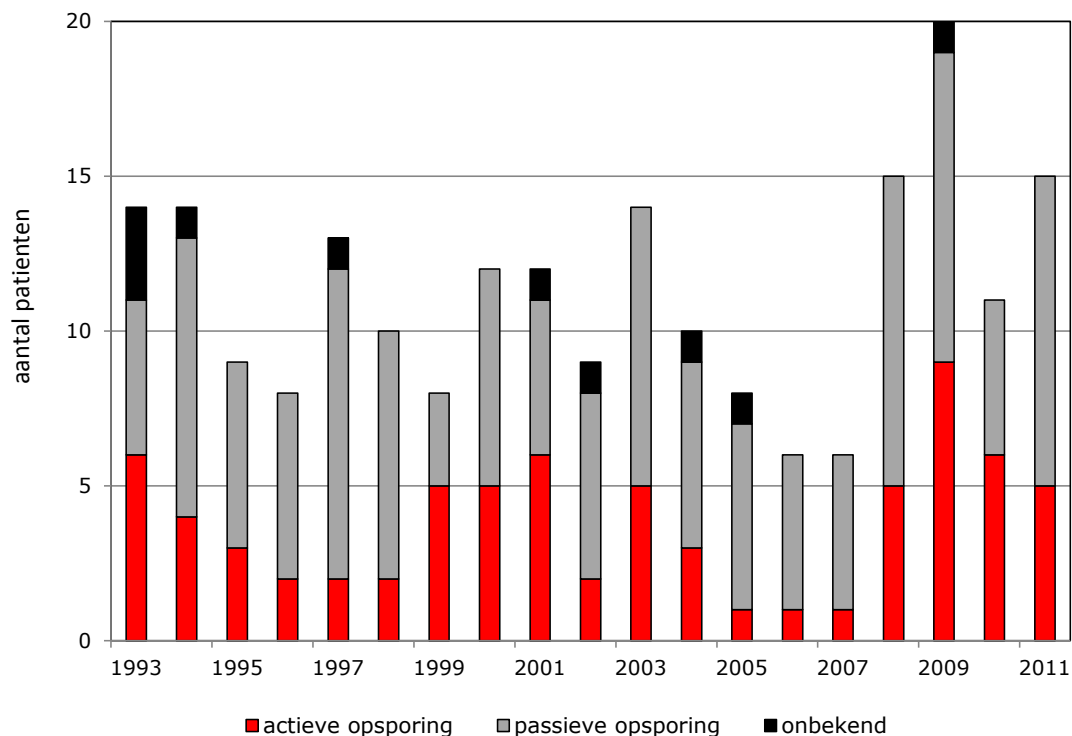
* Somalië is ingedeeld bij de WHO Eastern Mediterranean Region

** exclusief Nederland

Toelichting: Mono/poly H: resistentie tegen isoniazide of tegen isoniazide en andere antibiotica, uitgezonderd rifampicine.
 Mono/poly R: resistentie tegen rifampicine of tegen rifampicine en andere antibiotica, anders dan isoniazide.
 MDR: gecombineerde resistentie tegen isoniazide en rifampicine, evt. in combinatie met andere antibiotica.
 In deze weergave zijn XDR patiënten opgenomen als MDR patiënten.

Figuur 2.2.4d

aantal MDR (incl. XDR) patiënten naar type opsporing, 1993-2011

Tabel 2.2.4d

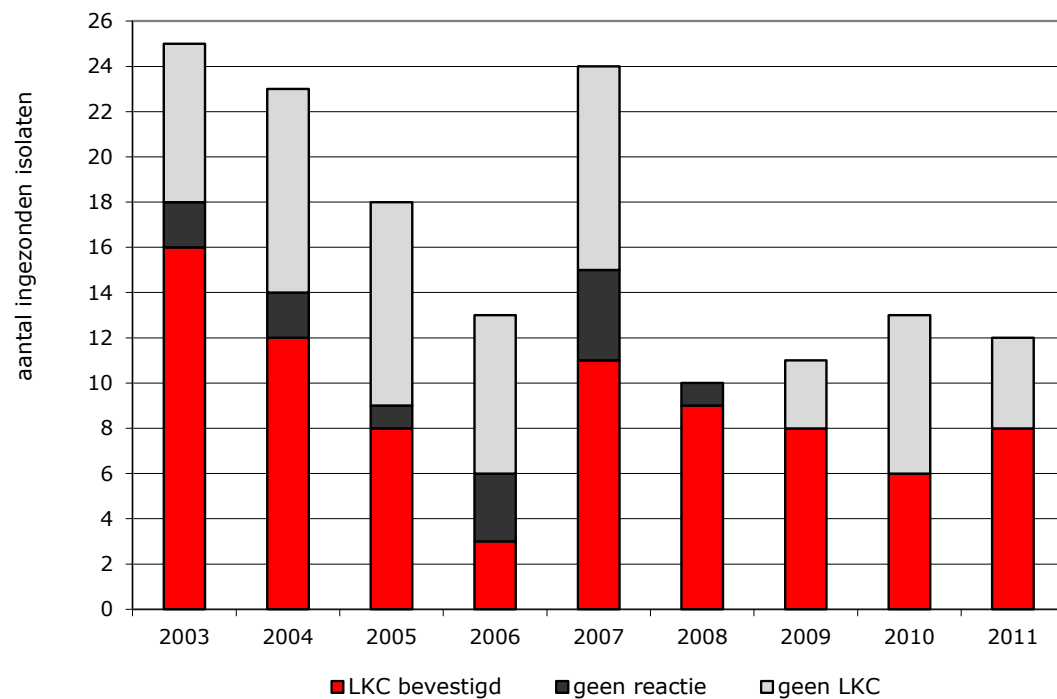
aantal MDR (incl. XDR) patiënten naar type opsporing, 1993-2011

	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal
1993	6	5	3	14
1994	4	9	1	14
1995	3	6	0	9
1996	2	6	0	8
1997	2	10	1	13
1998	2	8	0	10
1999	5	3	0	8
2000	5	7	0	12
2001	6	5	1	12
2002	2	6	1	9
2003	5	9	0	14
2004	3	6	1	10
2005	1	6	1	8
2006	1	5	0	6
2007	1	5	0	6
2008	5	10	0	15
2009	9	10	1	20
2010	6	5	0	11
2011	5	10	0	15

Toelichting: Mono/poly H: resistentie tegen isoniazide of tegen isoniazide en andere antibiotica, uitgezonderd rifampicine.
 Mono/poly R: resistentie tegen rifampicine of tegen rifampicine en andere antibiotica, anders dan isoniazide.
 MDR: gecombineerde resistentie tegen isoniazide en rifampicine, evt. in combinatie met andere antibiotica.
 In deze weergave zijn XDR patiënten opgenomen als MDR patiënten. Regio's zonder MDR patiënten zijn niet in de tabel weergegeven (Australië en Oost-Europa).

Figuur 2.2.5a

**aantal (vermoedelijke)
laboratoriumkruiscontaminaties, 2003-2011**

Tabel 2.2.5a

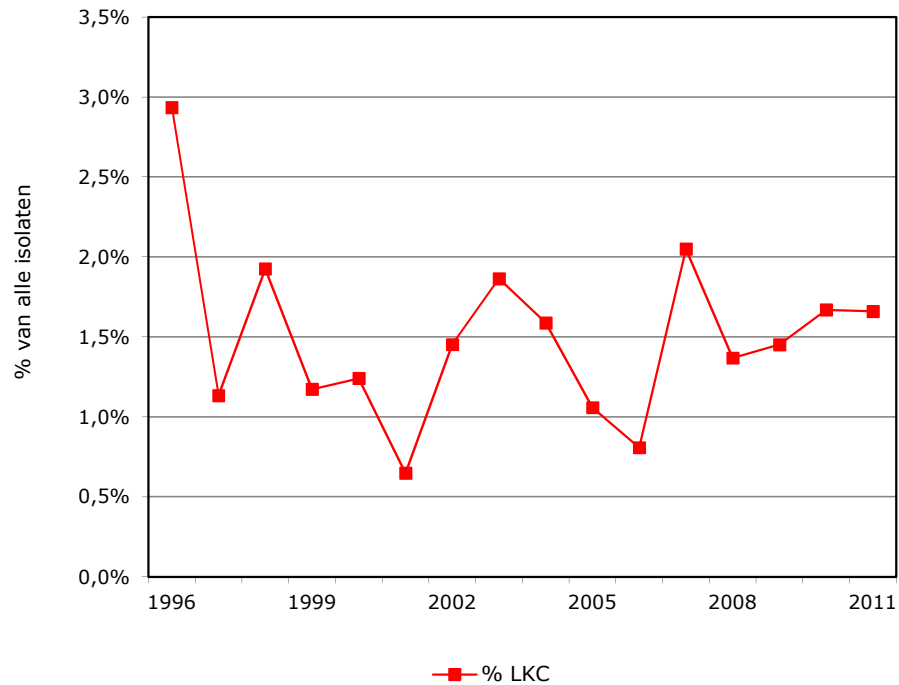
**aantal (vermoedelijke)
laboratoriumkruiscontaminaties, 2003-2011**

jaar	LKC bevestigd	geen reactie	geen LKC	gemeld
2003	16	2	7	25
2004	12	2	9	23
2005	8	1	9	18
2006	3	3	7	13
2007	11	4	9	24
2008	9	1	0	10
2009	8	0	3	11
2010	6	0	7	13
2011	8	0	4	12

Toelichting: LKC = Laboratoriumkruiscontaminatie

Figuur 2.2.5b

**% bevestigde of vermoedelijke
laboratoriumkruiscontaminaties, 1996-2011**

Tabel 2.2.5b

**% bevestigde of vermoedelijke
laboratoriumkruiscontaminaties, 1996-2011**

jaar	aantal LKC gemeld aan perifere lab	LKC bevestigd	aantal LKC bevestigd of vermoed	aantal ingezonden isolaten	% LKC
1996		36	36	1.227	2,9%
1997		12	12	1.059	1,1%
1998		19	19	987	1,9%
1999		13	13	1.109	1,2%
2000		13	13	1.048	1,2%
2001		7	7	1.080	0,6%
2002		15	15	1.033	1,5%
2003	25	16	18	966	1,9%
2004	23	12	14	882	1,6%
2005	18	8	9	851	1,1%
2006	13	3	6	743	0,8%
2007	24	11	15	732	2,0%
2008	10	9	10	731	1,4%
2009	11	8	11	758	1,5%
2010			13	779	1,7%
2011			12	723	1,7%

Toelichting: LKC = Laboratoriumkruiscontaminatie

Hoofdstuk 3 Behandeling van tuberculose

Inhoud

3.1 Ziekenhuisopname

- 3.1.1 diagnose door arts in het buitenland, 2005-2011
- 3.1.2 percentage patiënten NTR 'nog geen behandelresultaat ingestuurd' op 06-03-2012
- 3.1.3 aantal opgenomen tbc-patiënten naar etniciteit en soort tuberculose, 2010

3.2 Opname in een sanatorium

- 3.2 aantal opnames van tbc-patiënten en gemiddelde ligduur in tbc-sanatoria, 1999-2011

3.3 Verpleegkundige begeleiding en DOT

- 3.3.1 aantal en percentage tbc-patiënten gedurende de behandeling begeleid door sociaal verpleegkundige, 1993-2011
- 3.3.2 % DOT naar resistentie bij aanvang behandeling, 1993-2009

3.4 Behandelresultaten

- 3.4.1a behandelresultaat, 1993-2010
- 3.4.1b behandelresultaat PTB, 1993-2010
- 3.4.1c behandelresultaat ETB, 1993-2010
- 3.4.1d % succesvol behandeld naar nieuwe/ eerder behandelde PTB en ETB
- 3.4.1e redenen ongunstig behandelresultaat PTB, 2000-2010
- 3.4.2 behandelresultaat naar leeftijdsgroep, 2005-2009, 2010
- 3.4.3 behandelresultaat naar verpleegkundige begeleiding en DOT, 2009-2010
- 3.4.4 behandelresultaat naar resistentie, 1993-2009
- 3.4.5 % DOT naar indicatie / risicogroep, 1993-2009 en 2010
- 3.4.6 % succesvol behandelresultaat naar indicatie / risicogroep, 1993-2009 en 2010
- 3.4.7 redenen van voortijdig afbreken van de behandeling, 2005-2010

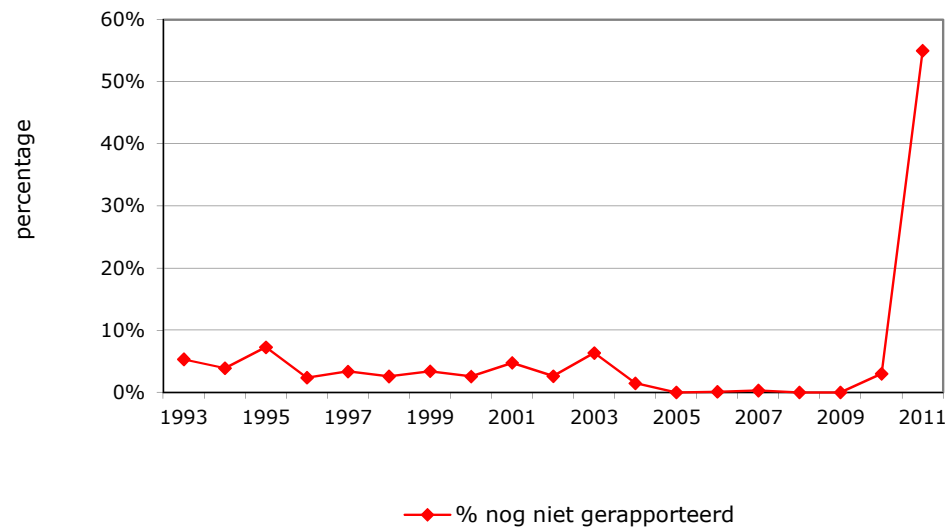
Tabel 3.1.1

diagnose door arts in het buitenland, 2005-2011

jaar diagnose	behandeling gestart in buitenland, continueren behandeling in NL	behandeling (opnieuw) gestart in NL	totaal
2005	17	0	17
2006	17	3	20
2007	24	2	26
2008	14	11	25
2009	20	4	24
2010	28	3	31
2011	22	3	25
totaal	142	26	168

Figuur 3.1.2

percentage patiënten NTR 'nog geen behandelresultaat ingestuurd' op 06-03-2012

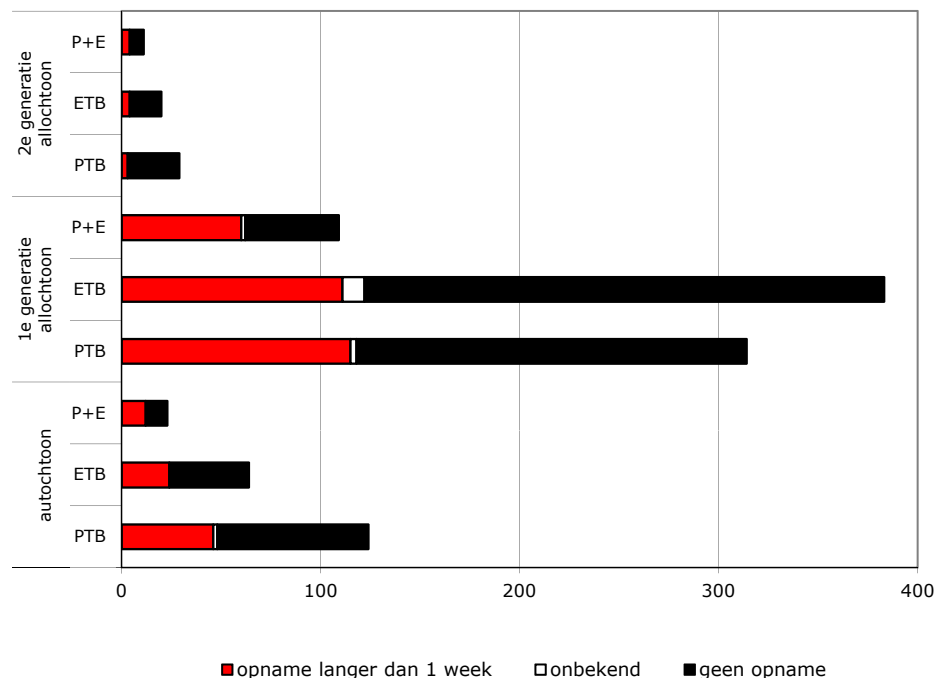

Tabel 3.1.2

percentage patiënten NTR 'nog geen behandelresultaat ingestuurd' op 06-03-2012

jaar	% nog niet gerapporteerd
1993	5%
1994	4%
1995	7%
1996	2%
1997	3%
1998	3%
1999	3%
2000	3%
2001	5%
2002	3%
2003	6%
2004	1%
2005	0%
2006	0%
2007	0%
2008	0%
2009	0%
2010	3%
2011	55%

Figuur 3.1.3 aantal opgenomen tbc-patiënten naar etniciteit en soort tuberculose, 2010

Tabel 3.1.3 aantal opgenomen tbc-patiënten naar etniciteit en soort tuberculose, 2010

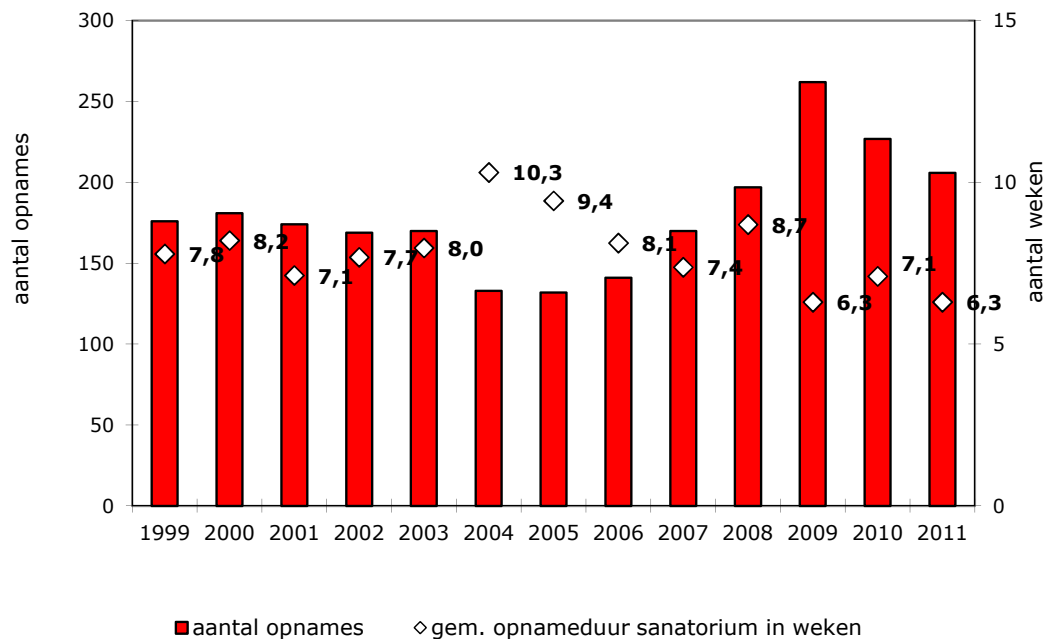
	diagnose	geen opname	opname langer dan 1 week	onbekend	totaal	percentage opname langer dan 1 week
autochtoon	PTB	76	46	2	124	37%
	ETB	40	24	0	64	38%
	P+E	11	12	0	23	52%
1e generatie allochtoon	PTB	196	115	3	314	37%
	ETB	261	111	11	383	29%
	P+E	47	60	2	109	55%
2e generatie allochtoon	PTB	26	3	0	29	10%
	ETB	16	4	0	20	20%
	P+E	7	4	0	11	36%
onbekend	PTB	4	5	0	9	56%
	ETB	3	1	1	5	20%
	P+E	302	169	5	476	36%
totaal	PTB	302	169	5	476	36%
	ETB	320	140	12	472	30%
	P+E	66	77	2	145	53%
		688	386	19	1.093	

Toelichting: PTB = pulmonale tuberculose
ETB = extrapulmonale tuberculose

Autochtoon = Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar de persoon zelf geboren is.
Eerste generatie allochtoon = Persoon is zelf in het buitenland geboren; ten minste één ouder is in het buitenland geboren.
Tweede generatie allochtoon = Persoon geboren in Nederland, van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Figuur 3.2

aantal opnames van tbc-patiënten en gemiddelde ligduur in tbc-sanatoria, 1999-2011

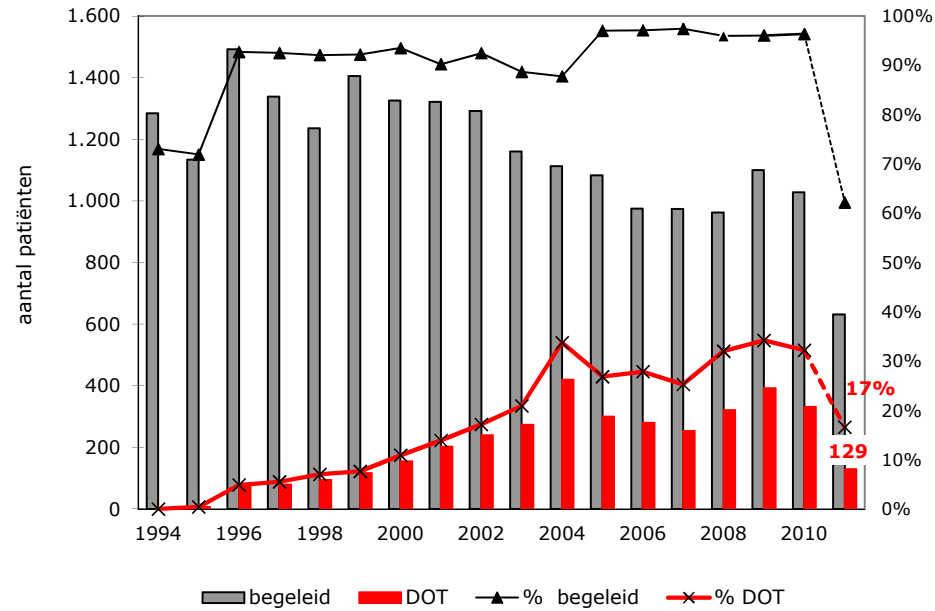
Tabel 3.2

aantal opnames van tbc-patiënten en gemiddelde ligduur in tbc-sanatoria, 1999-2011

jaar	aantal opnames	gem. opnameduur sanatorium in weken
1999	176	7,8
2000	181	8,2
2001	174	7,1
2002	169	7,7
2003	170	8,0
2004	133	10,3
2005	132	9,4
2006	141	8,1
2007	170	7,4
2008	197	8,7
2009	262	6,3
2010	227	7,1
2011	206	6,3

Toelichting: De Nederlandse sanatoria zijn Dekkerswald in Groesbeek en Beatrixoord in Haren

Figuur 3.3.1 aantal en percentage tbc-patiënten gedurende de behandeling begeleid door sociaal verpleegkundige, 1993-2011*

* gegevens over 2011 gebaseerd op voorlopige cijfers

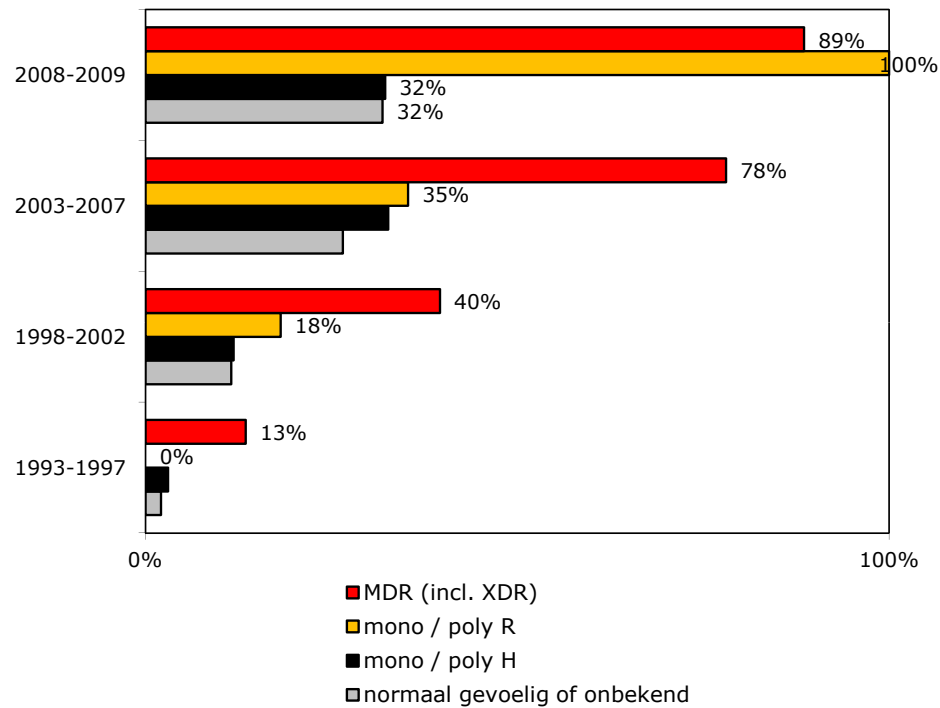
Tabel 3.3.1 aantal en percentage tbc-patiënten gedurende de behandeling begeleid door sociaal verpleegkundige, 1993-2011*

jaar	begeleid	DOT	% begeleid	% DOT	totaal behandeld	totaal
1993	1.152	0	75%	0%	1.529	1.577
1994	1.284	0	73%	0%	1.758	1.800
1995	1.134	7	72%	0%	1.577	1.612
1996	1.492	79	93%	5%	1.609	1.649
1997	1.339	80	93%	6%	1.447	1.488
1998	1.236	95	92%	7%	1.342	1.362
1999	1.405	117	92%	8%	1.524	1.555
2000	1.326	155	94%	11%	1.418	1.443
2001	1.322	203	90%	14%	1.465	1.492
2002	1.292	240	92%	17%	1.397	1.415
2003	1.160	274	89%	21%	1.308	1.340
2004	1.113	420	88%	34%	1.268	1.292
2005	1.083	300	97%	27%	1.116	1.145
2006	975	280	97%	28%	1.004	1.047
2007	974	253	97%	25%	1.000	1.023
2008	962	321	96%	32%	1.002	1.027
2009	1.100	392	96%	34%	1.145	1.178
2010	1.028	332	96%	32%	1.067	1.093
2011*	632	129	62%	17%	1.016	1.029

* gegevens over 2011 gebaseerd op voorlopige cijfers

Toelichting: DOT = Directly Observed Treatment: de behandeling wordt zonodig dagelijks onder directe observatie (DOT) verstrekt om de therapietrouw te bevorderen en onjuiste inname van de medicatie te voorkomen. Betreft alleen meldingen die deel 3 gezien zijn en meldingen waar geen behandeling is gestart zijn niet meegenomen.

Figuur 3.3.2

**% DOT naar resistentie bij aanvang
behandeling, 1993-2009**

Tabel 3.3.2

**% DOT naar resistentie bij aanvang
behandeling, 1993-2009**

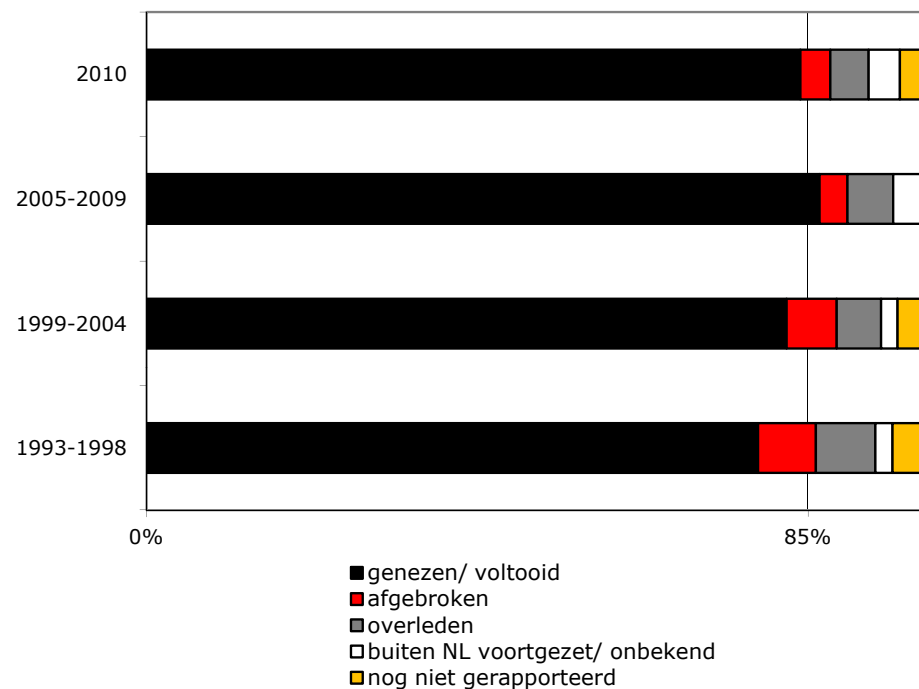
periode	normaal gevoelig of onbekend	mono / poly H	mono / poly R	MDR (incl. XDR)	overig
1993-1997	2%	3%	0%	13%	1%
1998-2002	12%	12%	18%	40%	11%
2003-2007	27%	33%	35%	78%	30%
2008-2009	32%	32%	100%	89%	26%

absolute aantallen

periode	normaal gevoelig of onbekend	mono / poly H	mono / poly R	MDR (incl. XDR)	overig
1993-1997	147	10	0	7	2
1998-2002	723	37	2	19	29
2003-2007	1.364	79	6	32	46
2008-2009	634	29	3	31	16

Toelichting: DOT = Directly Observed Treatment: de behandeling wordt zondig dagelijks onder directe observatie (DOT) verstrekt om de therapietrouw te bevorderen en onjuiste inname van de medicatie te voorkomen.
 Betreft alleen meldingen die deel 3 gezien zijn en meldingen waar geen behandeling is gestart zijn niet meegenomen.

Figuur 3.4.1a behandelresultaat, 1993-2010

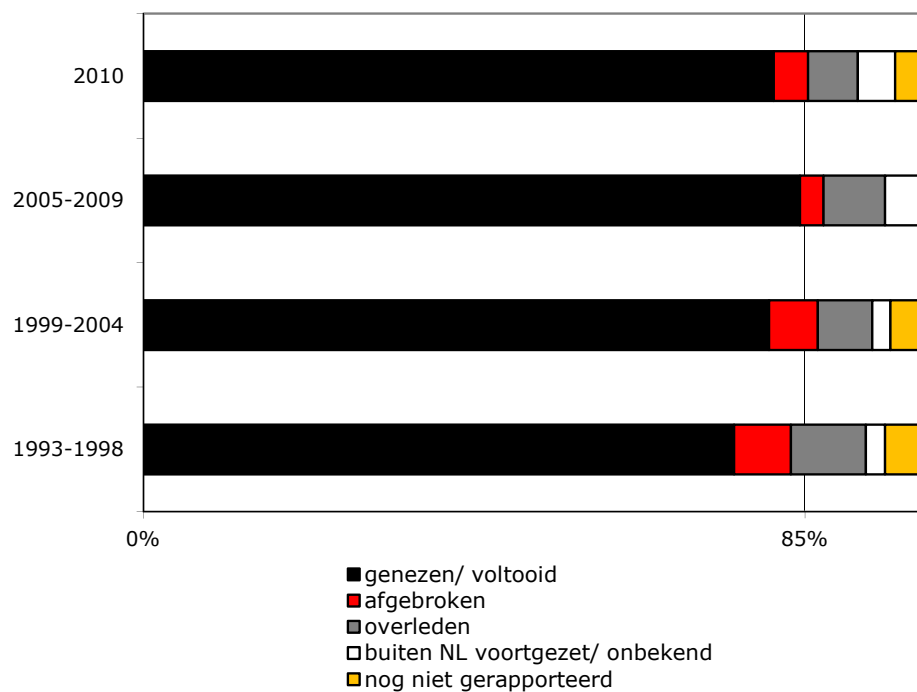
Tabel 3.4.1a behandelresultaat, 1993-2010

periode	genezen/ voltooid	afgebroken	buiten NL voortgezet/ onbekend	overleden	nog niet gerapporteerd	totaal
1993-1998	78,6%	7,4%	2,2%	7,7%	4,2%	100%
1999-2004	82,2%	6,4%	2,1%	5,7%	3,5%	100%
2005-2009	86,5%	3,6%	4,0%	5,9%	0,1%	100%
2010	84,0%	3,8%	4,0%	4,9%	3,2%	100%

absolute aantallen						
periode	genezen/ voltooid	afgebroken	buiten NL voortgezet/ onbekend	overleden	nog niet gerapporteerd	totaal
1993-1998	7.453	704	209	727	395	9.488
1999-2004	7.019	548	181	489	300	8.537
2005-2009	4.686	193	215	319	6	5.419
2010	918	42	44	54	35	1.093

Figuur 3.4.1b

behandelresultaat PTB, 1993-2010

Tabel 3.4.1b

behandelresultaat PTB, 1993-2010

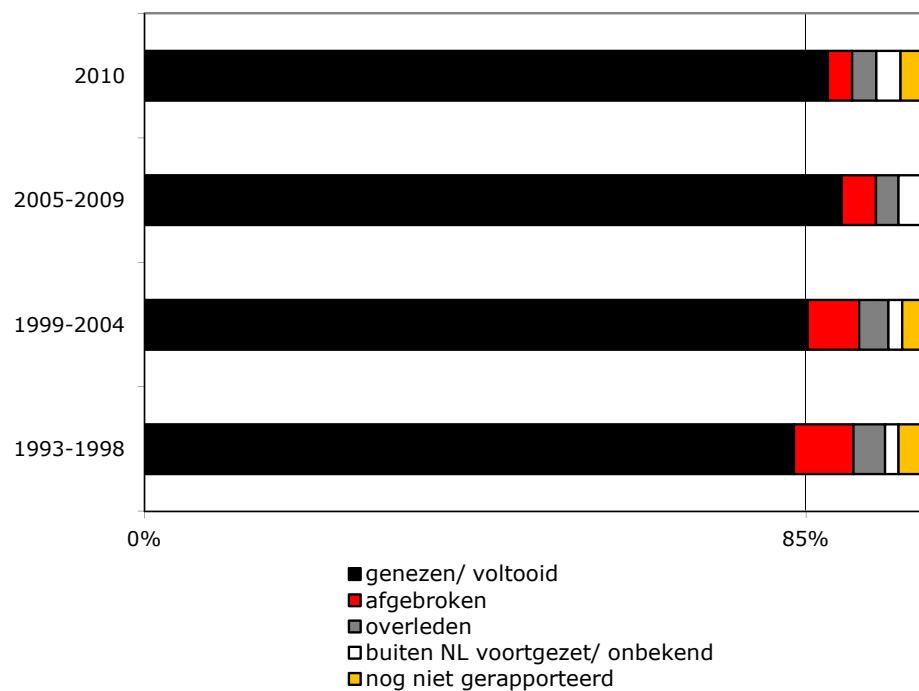
periode	genezen/ voltooid	afgebroken	buiten NL voortgezet/ onbekend	overleden	nog niet gerapporteerd	totaal
1993-1998	75,9%	7,3%	2,4%	9,7%	4,7%	100%
1999-2004	80,4%	6,3%	2,3%	7,0%	4,0%	100%
2005-2009	84,3%	3,0%	4,6%	7,9%	0,1%	100%
2010	81,0%	4,4%	4,8%	6,4%	3,4%	100%

absolute aantallen

periode	genezen/ voltooid	afgebroken	buiten NL voortgezet/ onbekend	overleden	nog niet gerapporteerd	totaal
1993-1998	4.645	447	150	591	290	6.123
1999-2004	4.213	330	123	365	212	5.243
2005-2009	2.716	97	148	255	4	3.220
2010	493	27	29	39	21	609

Figuur 3.4.1c

behandelresultaat ETB, 1993-2010

Tabel 3.4.1c

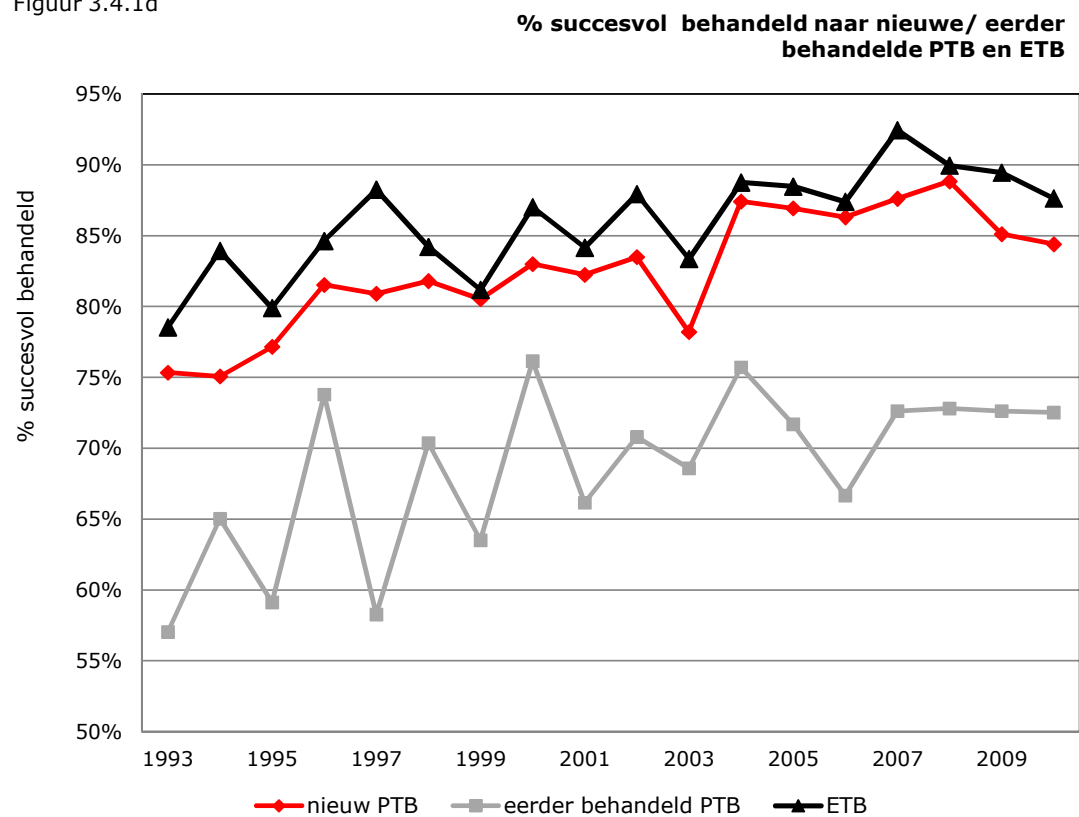
behandelresultaat ETB, 1993-2010

periode	genezen/ voltooid	afgebroken	buiten NL voortgezet/ onbekend	overleden	nog niet gerapporteerd	totaal
1993-1998	83,4%	7,6%	1,8%	4,0%	3,1%	100%
1999-2004	85,2%	6,6%	1,8%	3,8%	2,7%	100%
2005-2009	89,6%	4,4%	3,0%	2,9%	0,1%	100%
2010	87,8%	3,1%	3,1%	3,1%	2,9%	100%

absolute aantallen

periode	genezen/ voltooid	afgebroken	buiten NL voortgezet/ onbekend	overleden	nog niet gerapporteerd	totaal
1993-1998	2.808	257	59	136	105	3.365
1999-2004	2.806	218	58	124	88	3.294
2005-2009	1.970	96	67	64	2	2.199
2010	425	15	15	15	14	484

Figuur 3.4.1d

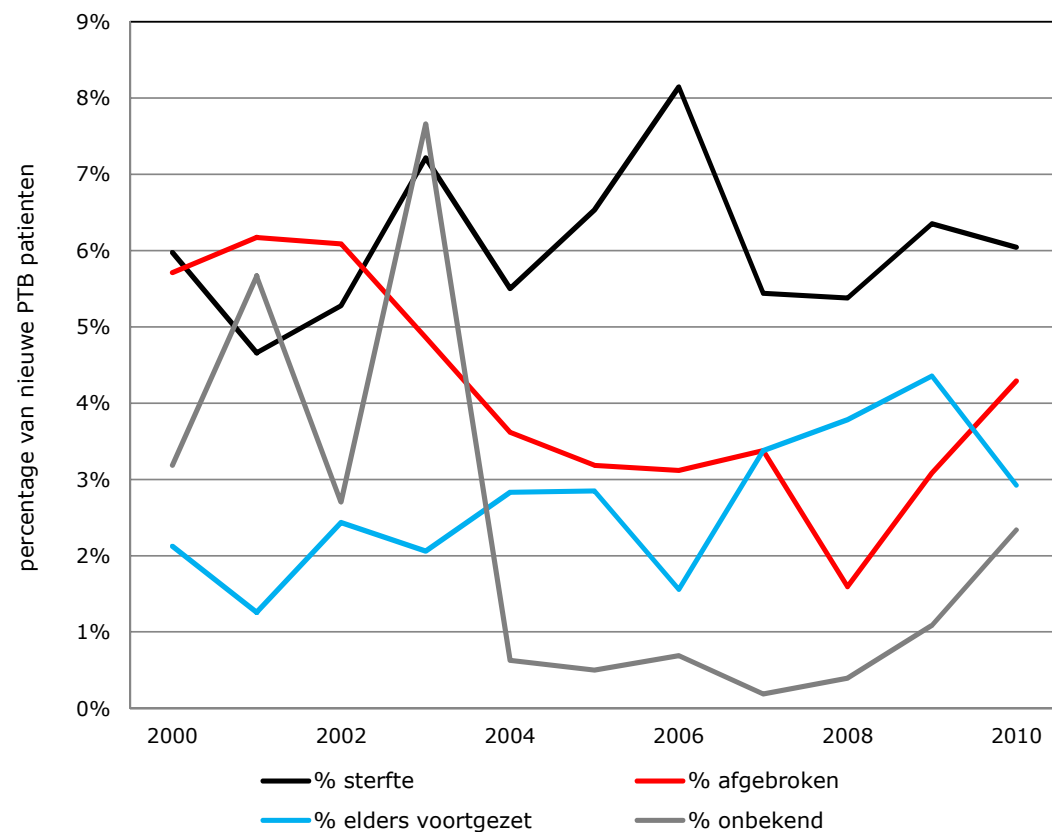
Tabel 3.4.1d

% succesvol behandeld naar nieuwe/ eerder behandelde PTB en ETB

jaar	eerder behandeld		
	nieuw PTB	PTB	ETB
1993	75%	57%	79%
1994	75%	65%	84%
1995	77%	59%	80%
1996	82%	74%	85%
1997	81%	58%	88%
1998	82%	70%	84%
1999	81%	64%	81%
2000	83%	76%	87%
2001	82%	66%	84%
2002	83%	71%	88%
2003	78%	69%	83%
2004	87%	76%	89%
2005	87%	72%	88%
2006	86%	67%	87%
2007	88%	73%	92%
2008	89%	73%	90%
2009	85%	73%	89%
2010	84%	73%	88%

Figuur 3.4.1e

reden ongunstig behandelresultaat PTB, 2000-2010

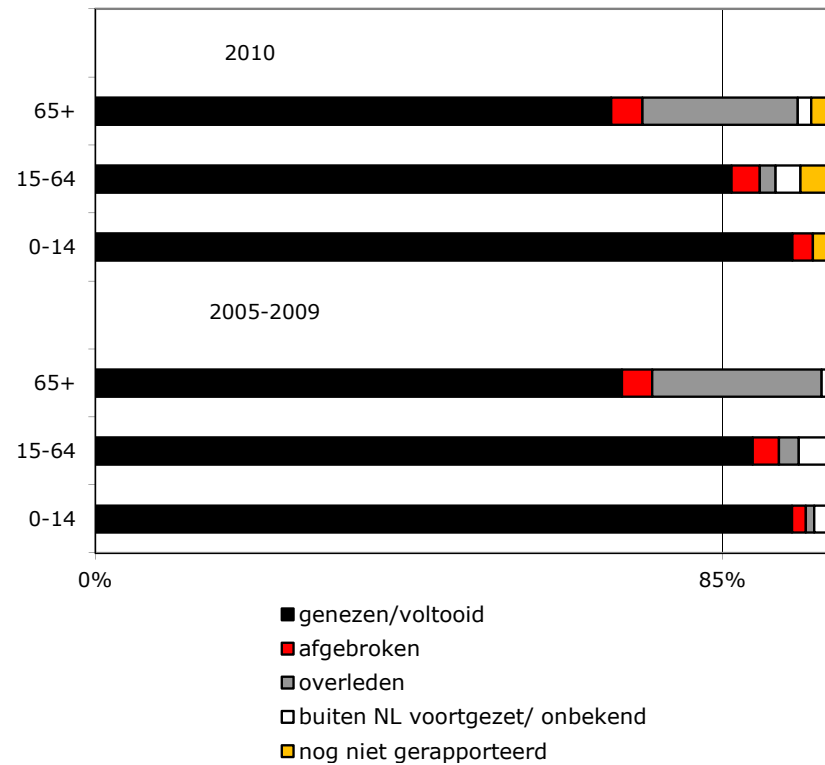

Tabel 3.4.1e

reden ongunstig behandelresultaat PTB, 2000-2010

	% sterfte	% afgebroken	% elders voortgezet	% onbekend
2000	6%	6%	2%	3%
2001	5%	6%	1%	6%
2002	5%	6%	2%	3%
2003	7%	5%	2%	8%
2004	6%	4%	3%	1%
2005	7%	3%	3%	1%
2006	8%	3%	2%	1%
2007	5%	3%	3%	0%
2008	5%	2%	4%	0%
2009	6%	3%	4%	1%
2010	6%	4%	3%	2%

Figuur 3.4.2

**behandelresultaat naar leeftijdsgroep,
2005-2009, 2010**

Tabel 3.4.2

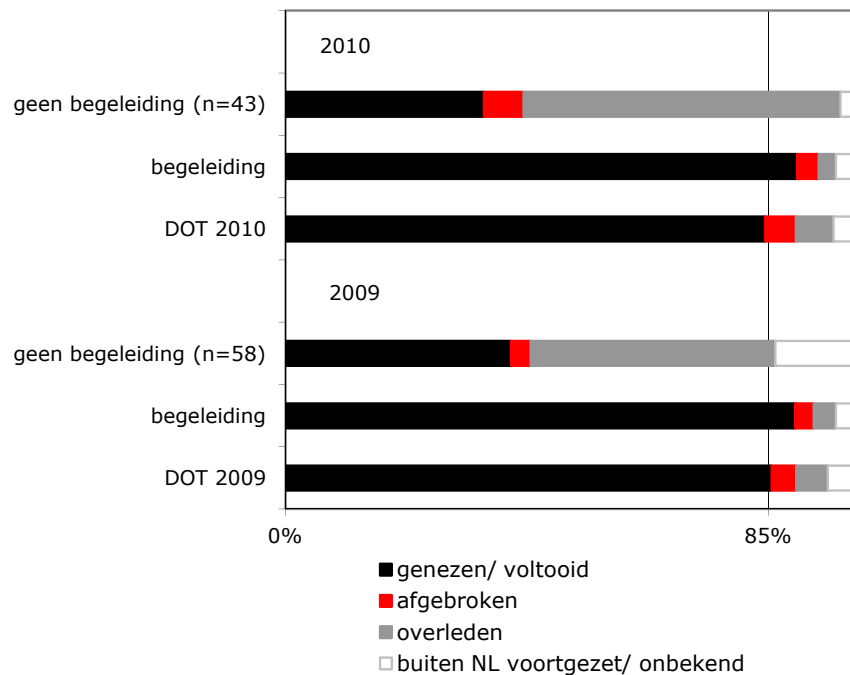
behandelresultaat naar leeftijdsgroep, 2005-2009, 2010

leeftijdsgroep	genezen/voltooid	afgebroken	overleden	buiten NL voortgezet/ onbekend	nog niet gerapporteerd	totaal
0-14	94%	2%	1%	2%	1%	100%
15-64	89%	4%	3%	4%	1%	100%
65+	71%	4%	23%	1%	1%	100%
2005-2009						
0-14	94%	3%	0%	0%	3%	100%
15-64	86%	4%	2%	3%	4%	100%
65+	70%	4%	21%	2%	3%	100%

absolute aantallen

leeftijdsgroep	genezen/voltooid	afgebroken	overleden	buiten NL voortgezet/ onbekend	nog niet gerapporteerd	totaal
0-14	253	5	3	5	2	268
15-64	3.806	152	114	162	39	4.273
65+	627	36	202	7	7	879
2005-2009						5.420
0-14	34	1	0	0	1	36
15-64	768	34	19	30	40	891
65+	116	7	35	3	5	166
2010						1.093

Figuur 3.4.3

behandelresultaat naar verpleegkundige begeleiding en DOT, 2009-2010

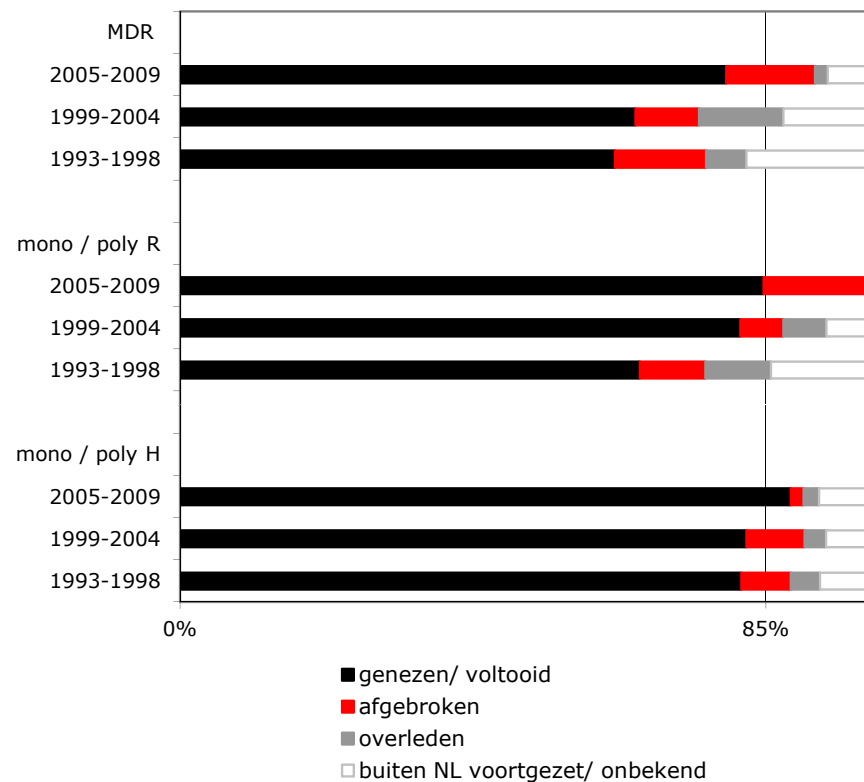
Tabel 3.4.3

behandelresultaat naar verpleegkundige begeleiding en DOT, 2009-2010

	genezen/voltooid	afgebroken	overleden	buiten NL voortgezet/onbekend	totaal
DOT 2009	86%	4%	6%	5%	100%
begeleiding	90%	3%	4%	3%	100%
geen begeleiding (n=58)	40%	3%	43%	14%	100%
DOT 2010	84%	5%	7%	4%	100%
begeleiding	90%	4%	3%	3%	100%
geen begeleiding (n=43)	35%	7%	56%	2%	100%
absolute aantallen					
DOT 2009	337	17	22	18	394
begeleiding	992	36	43	35	1.106
geen begeleiding (n=58)	23	2	25	8	58
DOT 2010	282	18	22	12	334
begeleiding	903	38	30	32	1.003
geen begeleiding (n=43)	15	3	24	1	43

Toelichting: DOT = Directly Observed Treatment: de behandeling wordt zonnig dagelijks onder directe observatie (DOT) verstrekt om de therapietrouw te bevorderen en onjuiste inname van de medicatie te voorkomen. Betreft alleen meldingen die deel 3 gezien zijn en meldingen waar geen behandeling is gestart zijn niet meegenomen.

Figuur 3.4.4 behandelresultaat naar resistentie, 1993-2009

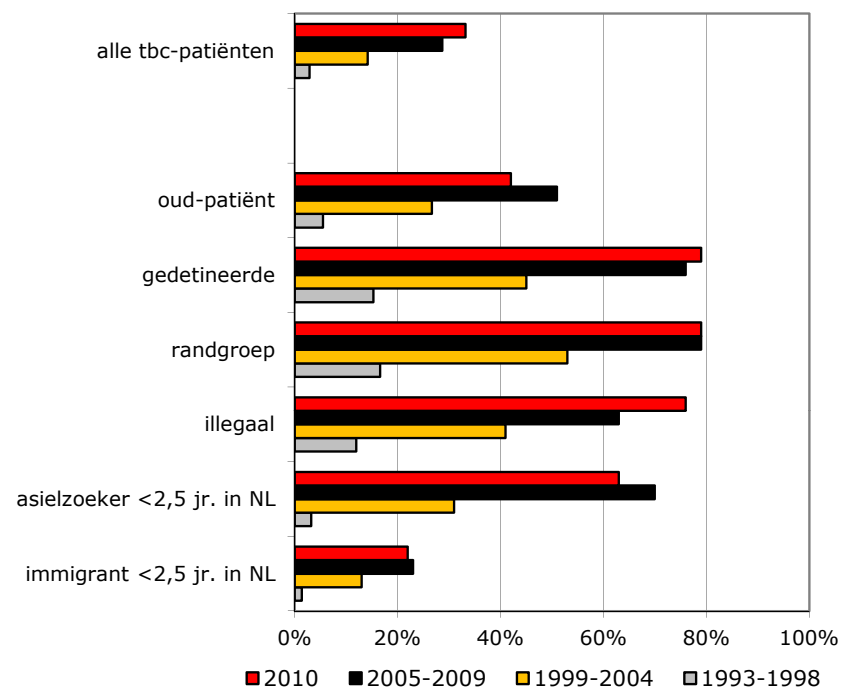

Tabel 3.4.4 behandelresultaat naar resistentie, 1993-2009

periode	genezen/ voltooid	afgebroken	overleden	buiten NL voortgezet/ onbekend	totaal
1993-1998	81%	7%	4%	7%	100%
1999-2004	82%	8%	3%	6%	100%
2005-2009	89%	2%	2%	7%	100%
mono / poly H					
1993-1998	67%	10%	10%	14%	100%
1999-2004	81%	6%	6%	6%	100%
2005-2009	85%	15%	0%	0%	100%
mono / poly R					
1993-1998	63%	13%	6%	18%	100%
1999-2004	66%	9%	12%	13%	100%
2005-2009	78%	13%	2%	6%	99%
MDR					

Toelichting: Mono/poly H: resistentie tegen isoniazide of tegen isoniazide en andere antibiotica, uitgezonderd rifampicine.
 Mono/poly R: resistentie tegen rifampicine of tegen rifampicine en andere antibiotica, anders dan isoniazide.
 MDR: gecombineerde resistentie tegen isoniazide en rifampicine, evt. in combinatie met andere antibiotica.

Figuur 3.4.5 % DOT naar indicatie / risicogroep, 1993-2009 en 2010

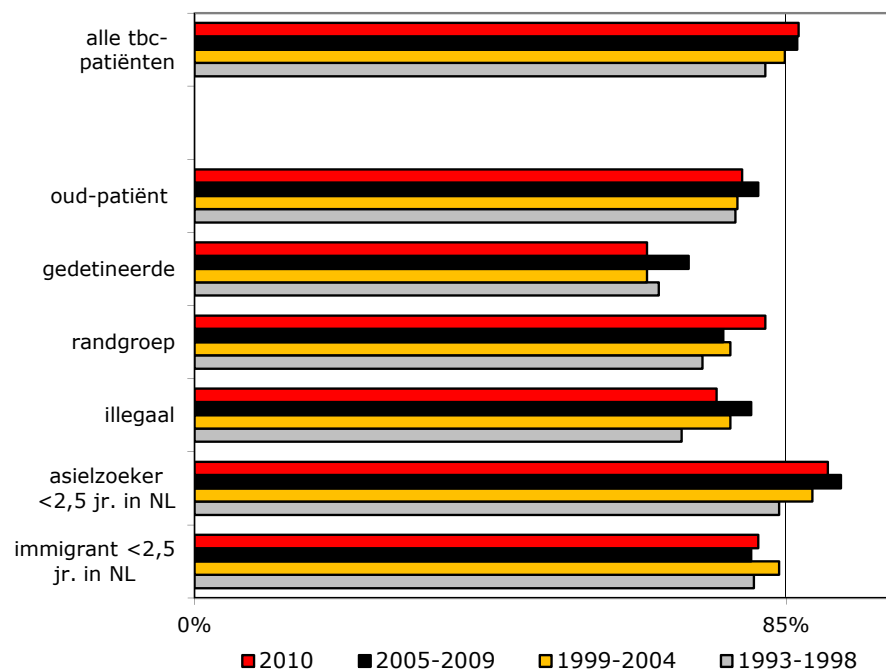
Tabel 3.4.5 % DOT naar indicatie / risicogroep, 1993-2009 en 2010

indicatie / risicogroep	1993-1998	1999-2004	2005-2009	2010
immigrant <2,5 jr. in NL	1%	13%	23%	22%
asielzoeker <2,5 jr. in NL	3%	31%	70%	63%
illegaal	12%	41%	63%	76%
randgroep	17%	53%	79%	79%
gedetineerde	15%	45%	76%	79%
oud-patiënt	6%	27%	51%	42%
alle tbc-patiënten	3%	14%	29%	33%

Toelichting: DOT = Directly Observed Treatment: de behandeling wordt zonnodig dagelijks onder directe observatie (DOT) verstrekt om de therapietrouw te bevorderen en onjuiste inname van de medicatie te voorkomen.
 Betreft alleen meldingen die deel 3 gezien zijn en meldingen waar geen behandeling is gestart zijn niet meegenomen.

Figuur 3.4.6

% succesvol behandelresultaat naar indicatie / risicogroep, 1993-2009 en 2010

Tabel 3.4.6

% succesvol behandelresultaat naar indicatie / risicogroep, 1993-2009 en 2010

indicatie / risicogroep	1993-1998	1999-2004	2005-2009	2010
immigrant <2,5 jr. in NL	80%	84%	80%	81%
asielzoeker <2,5 jr. in NL	84%	89%	93%	91%
illegaal	70%	77%	80%	75%
randgroep	73%	77%	76%	82%
gedetineerde	67%	65%	71%	65%
oud-patiënt	78%	78%	81%	79%
alle tbc-patiënten	82%	85%	87%	87%

Toelichting: DOT = Directly Observed Treatment: de behandeling wordt zondig dagelijks onder directe observatie (DOT) verstrekt om de therapietrouw te bevorderen en onjuiste inname van de medicatie te voorkomen. Betreft alleen meldingen die deel 3 gezien zijn.

Tabel 3.4.7

reden van voortijdig afbreken van de
behandeling, 2005-2010

jaar	bijwerkingen	patiënt heeft zich onttrokken aan de behandeling	onbekend	totaal afgebroken	% afgebroken van totaal
2005	12	34	7	53	4,6%
2006	20	21	3	44	4,2%
2007	13	13	5	31	3,0%
2008	10	14	3	27	2,6%
2009	13	22	2	37	3,3%
2010	11	29	2	42	3,8%

Hoofdstuk 4 Case finding

Inhoud

4.1 Actieve en passieve opsporing

- 4.1.1 reden onderzoek van tbc-patiënten, 1993-2011
- 4.1.2 diagnose door actieve of passieve opsporing, 1993-2011
- 4.1.3 diagnostiserend arts, 1993-2011

4.2 Diagnostisch delay

- 4.2.1 aantal patiënten met longtuberculose (n=569) naar patiënt delay, 2011
- 4.2.2 aantal patiënten met longtuberculose (n=569) naar doctor delay, 2011
- 4.2.3 gemiddelde diagnostisch delay in weken naar wijze van opsporing, 2011

4.3 Clustersurveillance

- 4.3.1 jaarlijkse groei in clusters met groei ≥ 5 in 2010 (2010 in rood), 1994-2011
- 4.3.2a aantal patiënten naar regio in cluster met VNTR nummer 9000148, 2005-2011
- 4.3.2b aantal patiënten naar regio in cluster met VNTR nummer 9000296, 2005-2011
- 4.3.2c aantal patiënten naar regio in cluster met VNTR nummer 9001871, 2007-2011
- 4.3.3 aantal risicogroepen in clusters (met groei ≥ 5 personen in 2010) 2010 en 2011
- 4.3.4 groei in clusters met H en/of R resistentie, 2000-2011
- 4.3.5 recente transmissie en re-activatie of import, op basis van VNTR, 2006-2011

4.4 Risicogroepen

- 4.4 aantal en percentage tbc-patiënten behorend tot een of meerdere risicogroepen, 1993-2011

Immigranten

- 4.4.1a immigranten < 2,5 jaar in Nederland met tuberculose, 1993-2011
- 4.4.1b top 3 landen van herkomst van immigranten met tuberculose uit landen waarvoor geen screening vereist is, 2007-2011

Asielzoekers

- 4.4.2a asielzoekers < 2,5 jaar in Nederland met tuberculose, 1993-2011
- 4.4.2b prevalentie van tuberculose bij binnenkomstscreening asielzoekers, 1993-2011

Illegalen

- 4.4.3 illegalen met tuberculose, 1993-2011

Gedetineerden gevonden door screening

- 4.4.4a gedetineerden met tuberculose, 1993-2011
- 4.4.4b aantal tbc-gevallen bij screening gedetineerden, 1994-2011
- 4.4.4c opbrengst screening op tuberculose bij insluiting gedetineerden, 1994-2011

Tbc-contacten

- 4.4.5 tbc-contacten met tuberculose, 1993-2011

Randgroepen

- 4.4.6 randgroepen (drugsverslaafd en/of dak- en thuisloos) met tuberculose, 1993-2011

Reizigers

- 4.4.7 reizigers met tuberculose, 1993-2011

Contactgroepen van risicogroepen

- 4.4.8 (beroeps)contacten met tuberculose, 1993-2011

Oud-patiënten

- 4.4.9a oud-tbc patiënten eerder behandeld, 1993-2011
- 4.4.9b oud-tbc patiënten niet eerder behandeld, 1993-2011

Verminderde weerstand anders dan hiv-infectie

- 4.4.10a verminderde weerstand voor tuberculose, niet hiv, 1993-2011
- 4.4.10b aantal tbc-patiënten met een vorm van verminderde weerstand voor tuberculose, 1993-2011
- 4.4.10c oorzaken van verminderde weerstand bij tbc-patiënten, 2007-2011

Hiv-geïnfecteerden

- 4.4.11a hiv-geïnfecteerden met tuberculose, 1993-2011
- 4.4.11b hiv status tbc-patiënten, 2005-2011
- 4.4.11c % hiv status bekend bij tbc-patiënten uit Sub Sahara Afrika, 2005-2011
- 4.4.11d % hiv status bekend naar diagnostiserend arts, 2005-2011

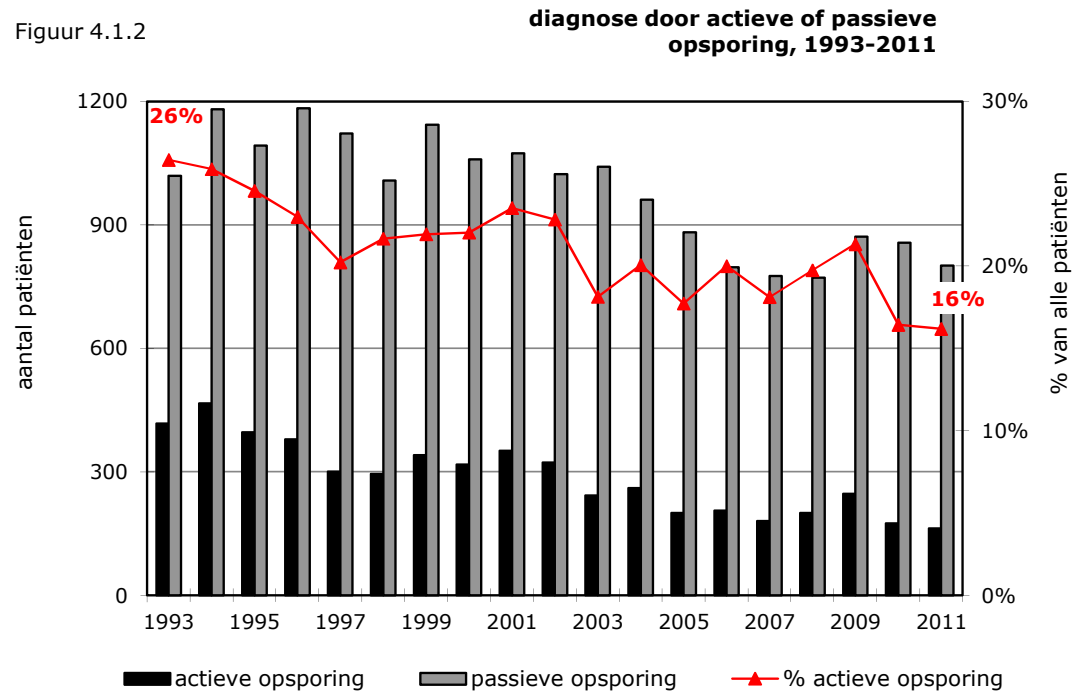
Tabel 4.1.1

reden onderzoek van tbc-patiënten, 1993-2011

	2011		2010	2005-2009	1999-2004	1993-1998
	aantal	%	%	%	%	%
klachten	801	80%	80%	77%	74%	70%
bron- of contactonderzoek	73	7%	5%	7%	8%	9%
periodiek onderzoek contactgroep	0	0%	0,1%	0,3%	0%	0%
screening van risicogroep	86	9%	11%	11%	14%	15%
röntgencontrole bij LTBI*	4	0,4%	0,7%	0,6%	-	-
andere*	35	3%	3%	3%	-	-
onbekend	8	0,8%	0,5%	0,4%	4%	7%
totaal	1.007	100%	100%	100%	100%	100%

* registratie vanaf 2005

Figuur 4.1.2

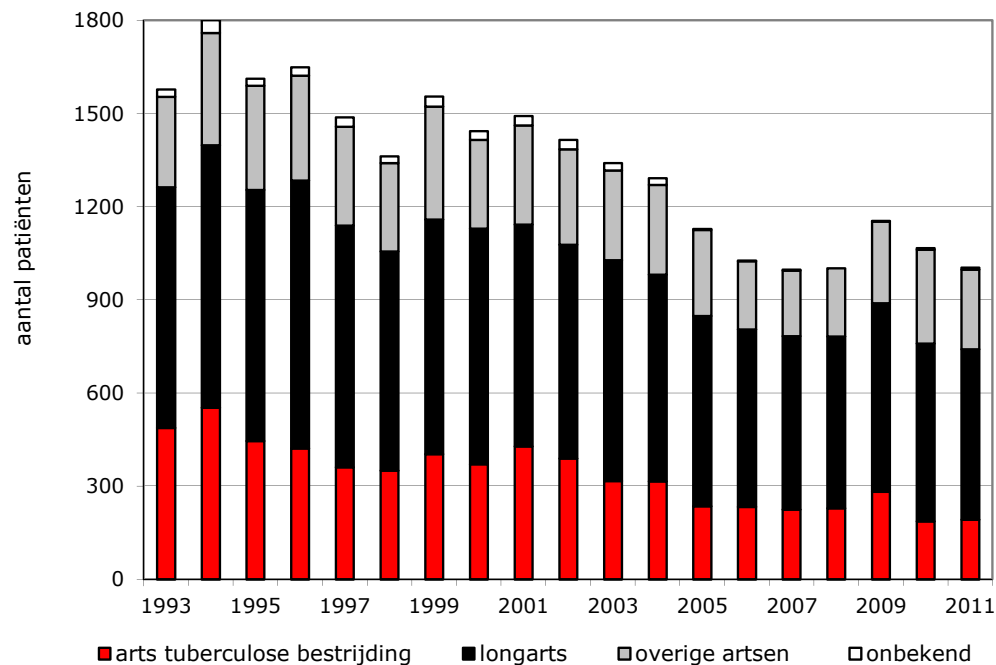
Tabel 4.1.2

diagnose door actieve of passieve opsporing, 1993-2011

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	% actieve opsporing
1993	417	1019	141	26%
1994	466	1181	153	26%
1995	396	1093	123	25%
1996	379	1183	87	23%
1997	301	1122	65	20%
1998	295	1008	59	22%
1999	341	1143	71	22%
2000	318	1059	66	22%
2001	351	1074	67	24%
2002	323	1023	69	23%
2003	243	1041	56	18%
2004	261	961	79	20%
2005	200	882	46	18%
2006	206	797	27	20%
2007	181	776	42	18%
2008	200	772	41	20%
2009	247	871	40	21%
2010	175	857	33	16%
2011	163	801	43	16%

Figuur 4.1.3

diagnostischerend arts, 1993-2011

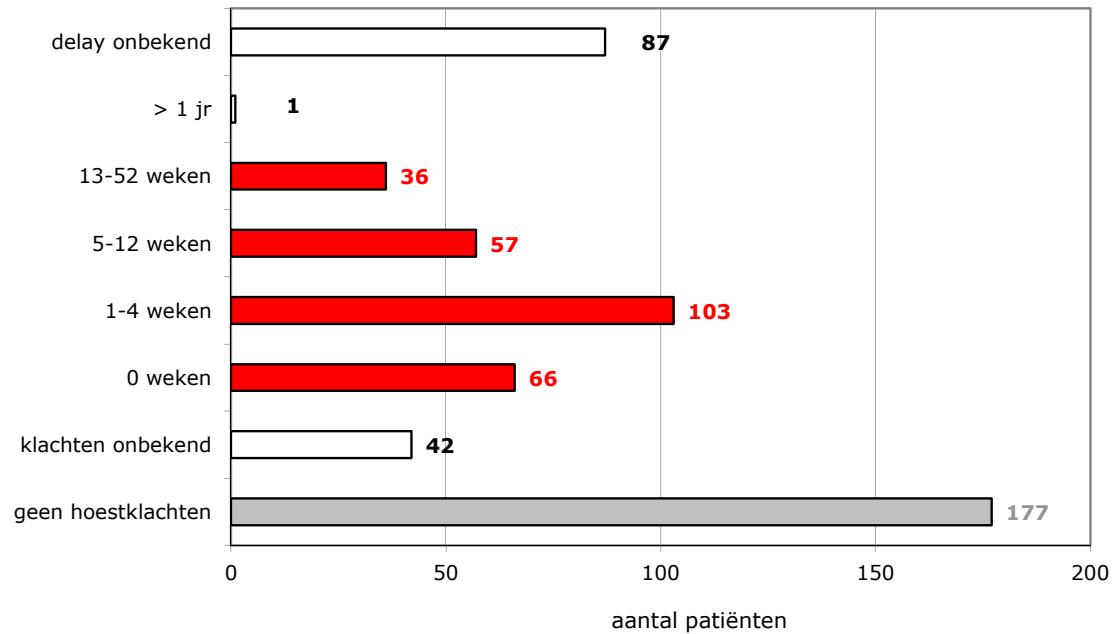

Tabel 4.1.3

diagnostischerend arts, 1993-2011

jaar	arts tuberculose bestrijding	longarts	overige artsen	onbekend	totaal
1993	488	774	291	24	1.577
1994	553	845	361	41	1.800
1995	445	809	335	23	1.612
1996	421	863	338	27	1.649
1997	361	778	318	31	1.488
1998	350	706	284	22	1.362
1999	403	755	364	33	1.555
2000	371	758	286	28	1.443
2001	428	714	319	31	1.492
2002	389	688	308	30	1.415
2003	317	711	289	23	1.340
2004	315	666	289	22	1.292
2005	235	613	277	3	1.128
2006	233	572	219	3	1.030
2007	225	558	211	3	999
2008	229	553	220	0	1.013
2009	282	607	263	2	1.158
2010	187	572	302	6	1.065
2011	192	549	256	7	1.007

Figuur 4.2.1

aantal patiënten met longtuberculose
(n=569) naar patiënt delay, 2011

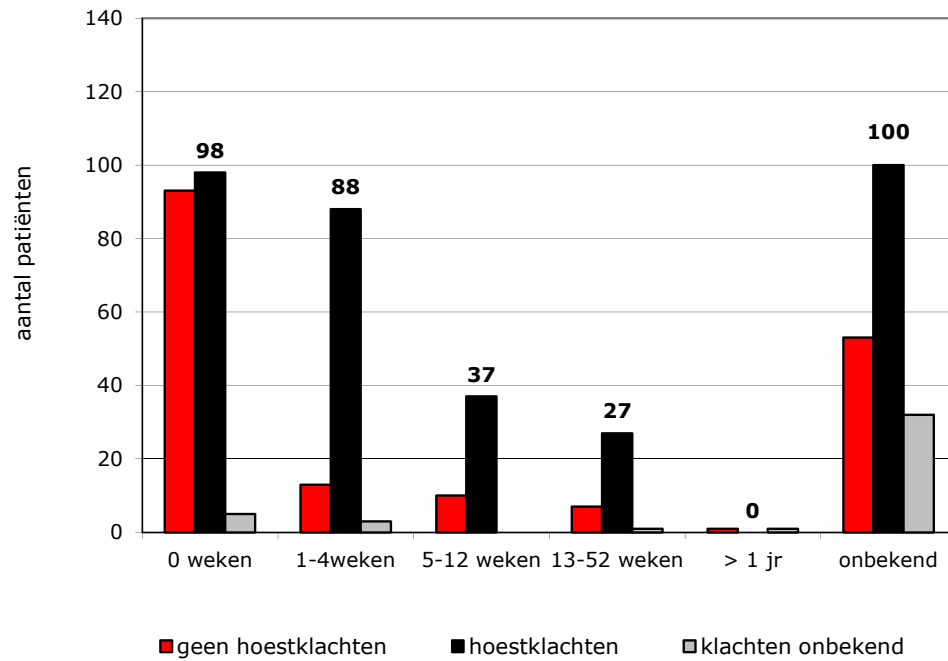
Tabel 4.2.1

aantal patiënten met longtuberculose
(n=569) naar patiënt delay, 2011

delay	2010
geen hoestklachten	177
klachten onbekend	42
0 weken	66
1-4 weken	103
5-12 weken	57
13-52 weken	36
> 1 jr	1
delay onbekend	87
delay bekend	263
totaal	569

Toelichting: Patiënt delay = het aantal weken tussen het ontstaan van hoestklachten en het eerste contact met de gezondheidszorg met betrekking tot deze episode.

Figuur 4.2.2

aantal patiënten met longtuberculose
(n=569) naar doctor delay, 2011

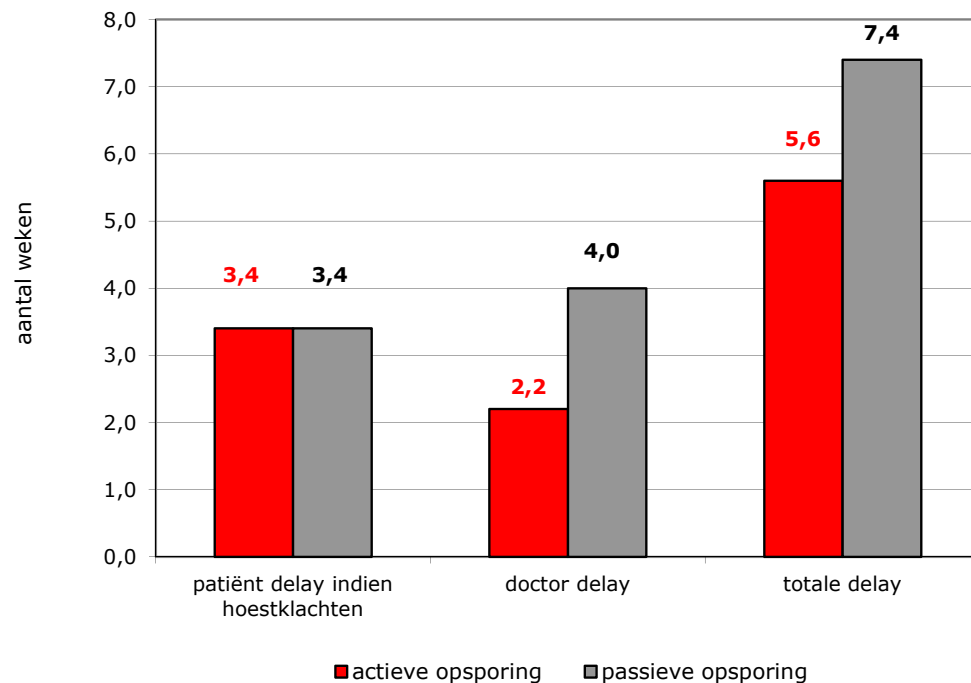
Tabel 4.2.2

aantal patiënten met longtuberculose
(n=569) naar doctor delay, 2011

delay	geen hoestklachten	hoestklachten	klachten onbekend	totaal
0 weken	93	98	5	196
1-4 weken	13	88	3	104
5-12 weken	10	37	0	47
13-52 weken	7	27	1	35
> 1 jr	1	0	1	2
onbekend	53	100	32	185
	177	350	42	569
doctor delay bekend	124	250	10	384
	70%	71%	24%	67%

Toelichting: Doctor delay = het aantal weken tussen het eerste contact met de gezondheidszorg voor deze ziekte-episode en de start van de behandeling.

Figuur 4.2.3

**gemiddelde diagnostisch delay in weken
naar wijze van opsporing, 2011**

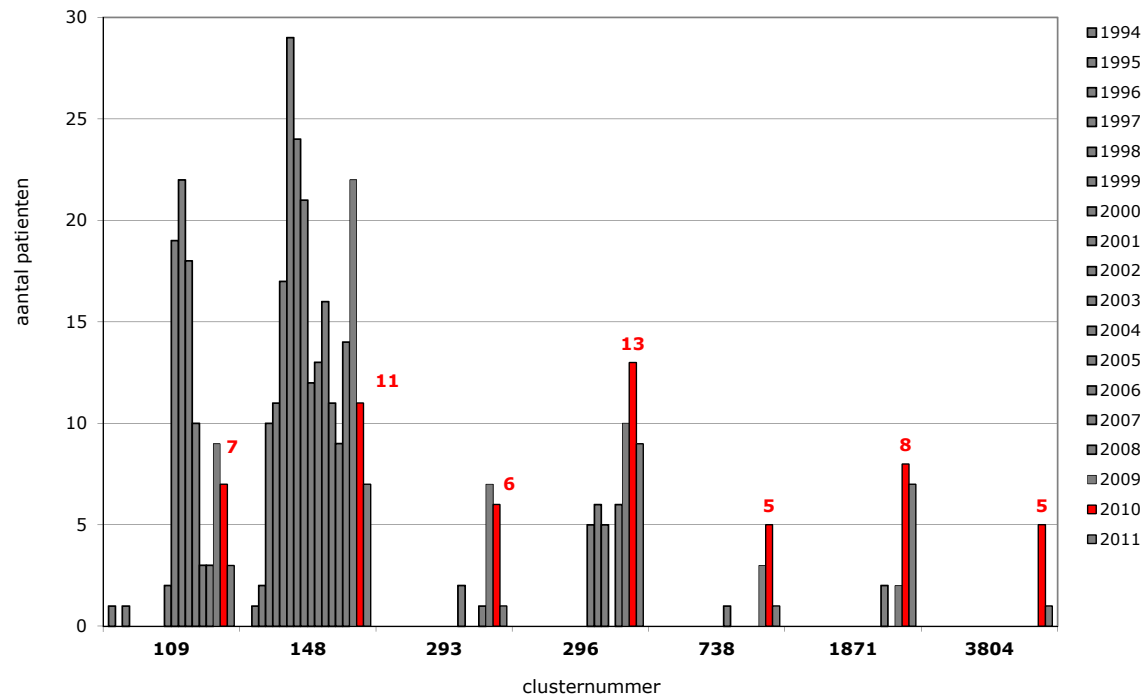
Tabel 4.2.3

**gemiddelde diagnostisch delay in weken
naar wijze van opsporing, 2011**

soort delay	actieve opsporing	passieve opsporing
patiënt delay indien hoestklachten	3,4	3,4
doctor delay	2,2	4,0
totale delay	5,6	7,4

Toelichting: Het diagnostisch delay is de som van het patiënt en het doctor delay
 Patiënt delay = het aantal weken tussen het ontstaan van hoestklachten en het eerste contact met de gezondheidszorg mbt deze episode.
 Doctor delay = het aantal weken tussen het eerste contact met de gezondheidszorg voor deze ziekte-episode en de start van de behandeling.

Figuur 4.3.1 jaarlijkse groei in clusters met groei >=5 in 2010 (2010 in rood), 1994-2011

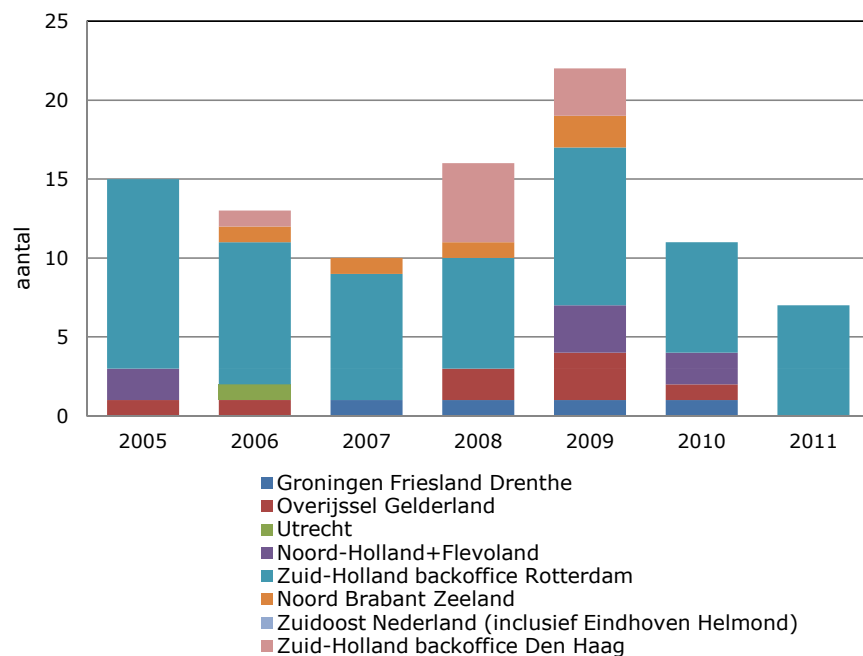

Tabel 4.3.1 jaarlijkse groei in clusters met groei >=5 in 2010 (2010 in rood), 1994-2011

RFLP t/m 2008 VNTR vanaf 2009	clusternummer							totaal
	509	510	293	296	738	1871	3804	
1994	1							1
1995		1						1
1996	1	2						3
1997		10						10
1998		11						11
1999		17						17
2000		29						29
2001		24						24
2002	2	21						23
2003	19	12						31
2004	22	13		5	1			41
2005	18	16	2	6				42
2006	10	11		5				26
2007	3	9				2		14
2008	3	14	1	6				24
2009	9	22	7	10	3	2		53
2010	7	11	6	13	5	8	5	55
2011	3	7	1	9	1	7	1	29
totaal	98	230	17	54	10	19	6	434

Figuur 4.3.2a

aantal patiënten naar regio in cluster met VNTR nummer 9000148, 2005-2011

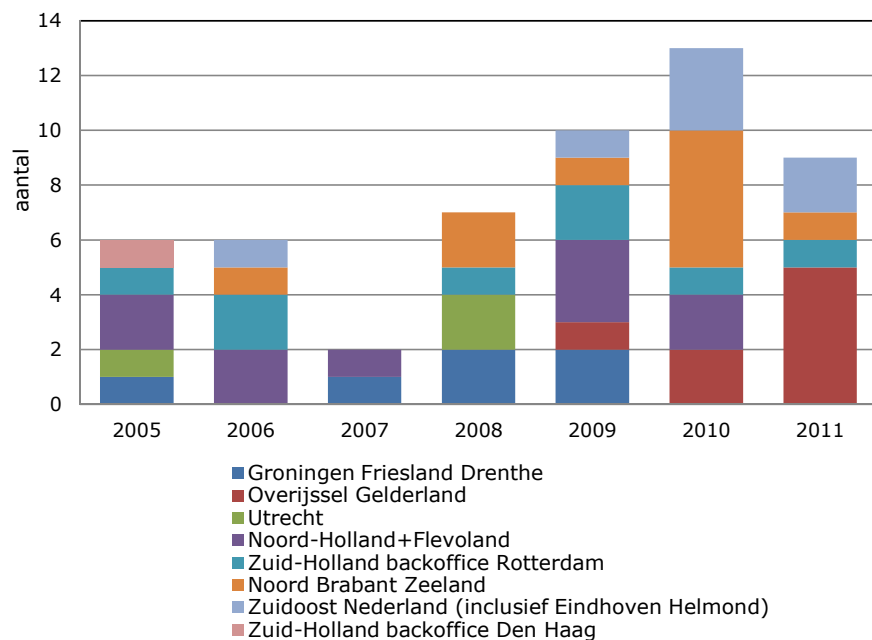

Tabel 4.3.2a

aantal patiënten naar regio in cluster met VNTR nummer 9000148, 2005-2011

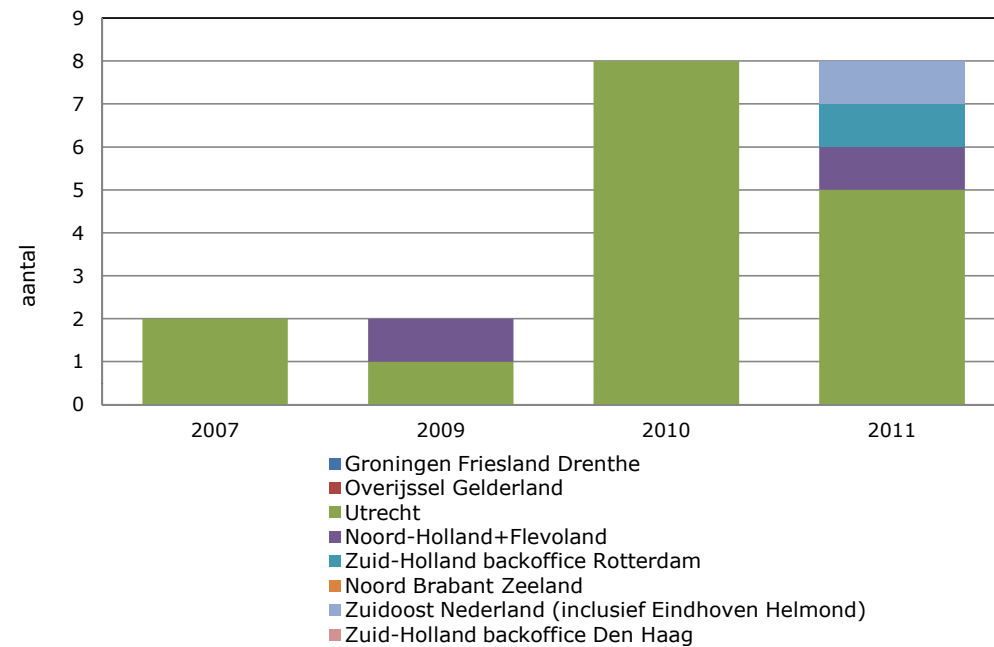
regio	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	totaal
Groningen Friesland Drenthe			1	1	1	1		4
Overijssel Gelderland	1	1		2	3	1		8
Utrecht		1						1
Noord-Holland+Flevoland	2				3	2		7
Zuid-Holland backoffice Rotterdam	12	9	8	7	10	7	7	60
Noord Brabant Zeeland		1	1	1	2			5
Zuidoost Nederland (inclusief Eindhoven Helmond)								0
Zuid-Holland backoffice Den Haag		1		5	3			9
totaal	15	13	10	16	22	11	7	94

Figuur 4.3.2b

**Aantal patiënten naar regio in cluster met
VNTR nummer 9000296, 2005-2011**

**aantal patiënten naar regio in cluster met
VNTR nummer 9000296, 2005-2011**

regio	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	totaal
Groningen Friesland Drenthe	1	0	1	2	2	0	0	6
Overijssel Gelderland	0	0	0	0	1	2	5	8
Utrecht	1	0	0	1	0	0	0	2
Noord-Holland+Flevoland	2	2	1	0	3	2	0	10
Zuid-Holland backoffice Rotterdam	1	2	0	1	2	1	1	8
Noord Brabant Zeeland	0	1	0	2	1	5	1	10
Zuidoost Nederland (inclusief Eindhoven Helmond)	0	1	0	0	1	3	2	7
Zuid-Holland backoffice Den Haag	1	0	0	0	0	0	0	1
totaal	6	6	2	7	10	13	9	53

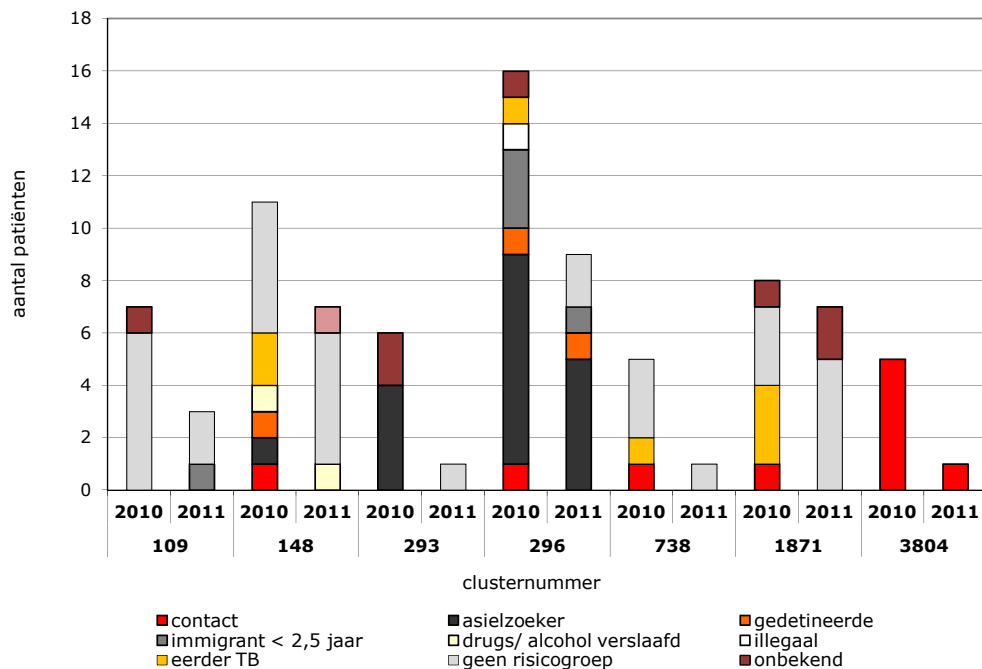
Figuur 4.3.2c

**Aantal patiënten naar regio in cluster met
VNTR nummer 9001871, 2007-2011**

**aantal patiënten naar regio in cluster met
VNTR nummer 9001871, 2007-2011**

regio	2007	2009	2010	2011	totaal
Groningen Friesland Drenthe					0
Overijssel Gelderland					0
Utrecht	2	1	8	5	16
Noord-Holland+Flevoland		1		1	2
Zuid-Holland backoffice Rotterdam				1	1
Noord Brabant Zeeland					0
Zuidoost Nederland (inclusief Eindhoven Helmond)				1	0
Zuid-Holland backoffice Den Haag					0
totaal	2	2	8	7	19

Toelichting: Regio gebaseerd op GGD nummer

Figuur 4.3.3 aantal risicogroepen in clusters (met groei >= 5 personen in 2010) 2010 en 2011

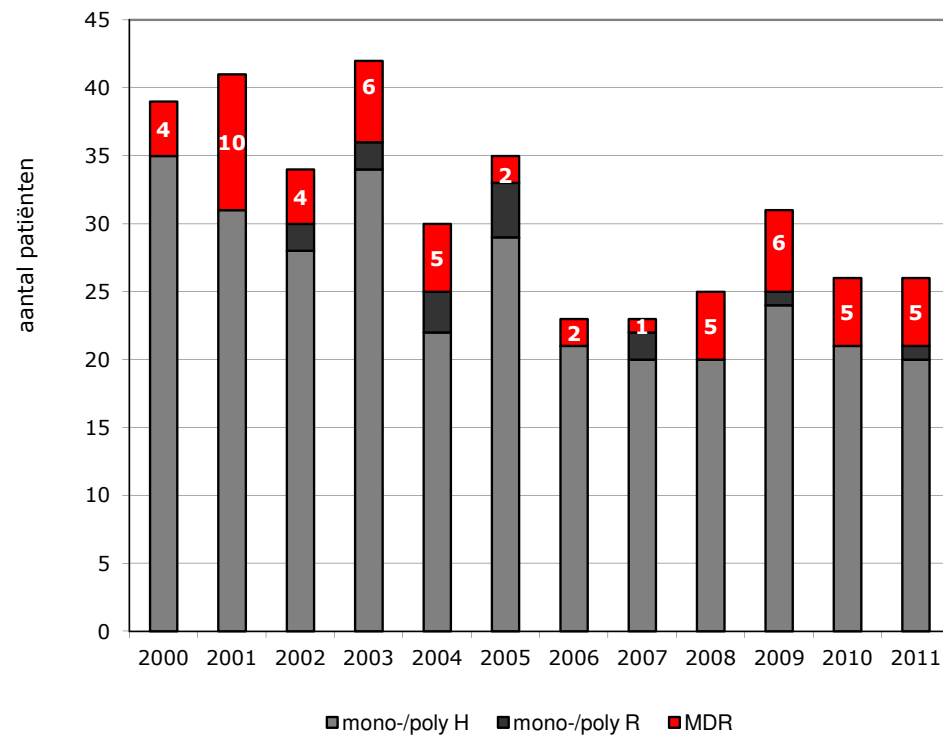

Tabel 4.3.3

aantal risicogroepen in clusters (met groei >= 5 personen in 2010) 2010 en 2011

risicogroep	clusternummer													
	109		148		293		296		738		1871		3804	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
contact	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	5	1
asielzoeker	0	0	1	0	4	0	8	5	0	0	0	0	0	0
gedetineerde	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
immigrant < 2,5 jaar	0	1	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0
drugs/ alcohol verslaafd	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
illegaal	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
eerder TB	0	0	2	0	0	0	1	0	1	0	3	0	0	0
geen risicogroep	6	2	5	5	0	1	0	2	3	1	3	5	0	0
onbekend	1	0	0	0	2	0	1	0	0	0	1	2	0	0
reiziger	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
totaal	7	3	11	7	6	1	16	9	5	1	8	7	5	1

Figuur 4.3.4

groei in clusters met H en/of R resistentie, 2000-2011

Tabel 4.3.4

groei in clusters* met H en/of R resistentie, 2000-2011

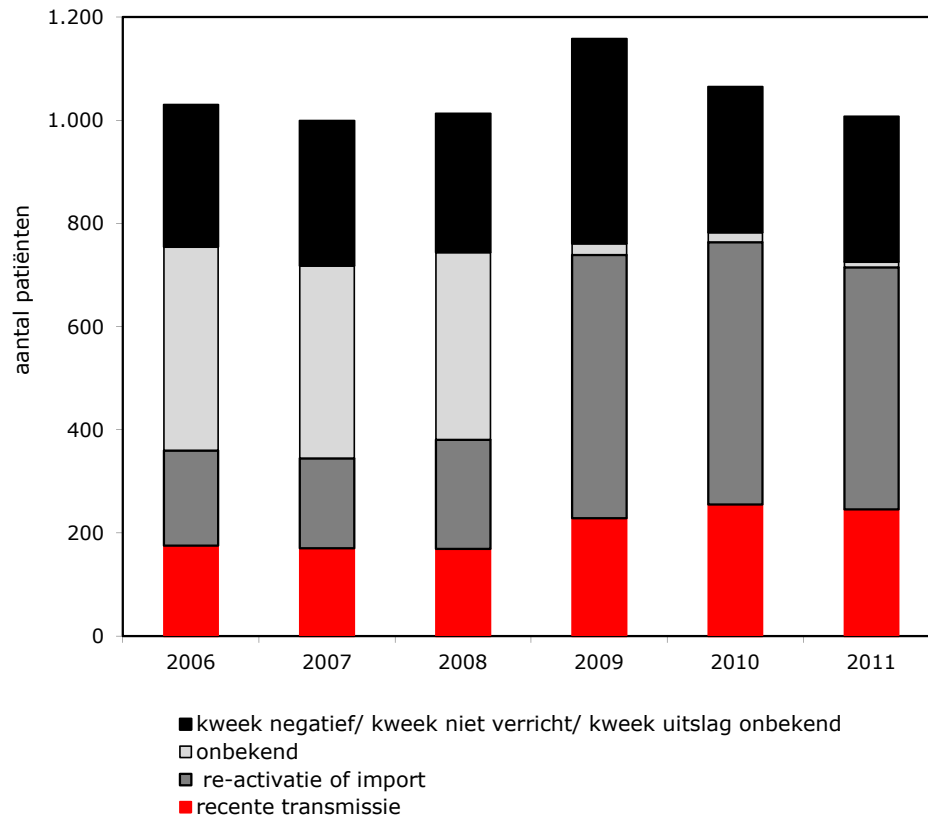
jaar	mono-/poly H	mono-/poly R	MDR	totaal
2000	35	0	4	39
2001	31	0	10	41
2002	28	2	4	34
2003	34	2	6	42
2004	22	3	5	30
2005	29	4	2	35
2006	21	0	2	23
2007	20	2	1	23
2008	20	0	5	25
2009	24	1	6	31
2010	21	0	5	26
2011	20	1	5	26

* clusters op basis van RFLP tot en met 2008
clusters op basis van VNTR vanaf 2009

Toelichting: Mono/poly H: resistentie tegen isoniazide of tegen isoniazide en andere antibiotica, uitgezonderd rifampicine.
Mono/poly R: resistentie tegen rifampicine of tegen rifampicine en andere antibiotica, anders dan isoniazide.
MDR: gecombineerde resistentie tegen isoniazide en rifampicine, evt. in combinatie met andere antibiotica.

Figuur 4.3.5

recente transmissie en re-activatie of import, op basis van VNTR, 2006-2011

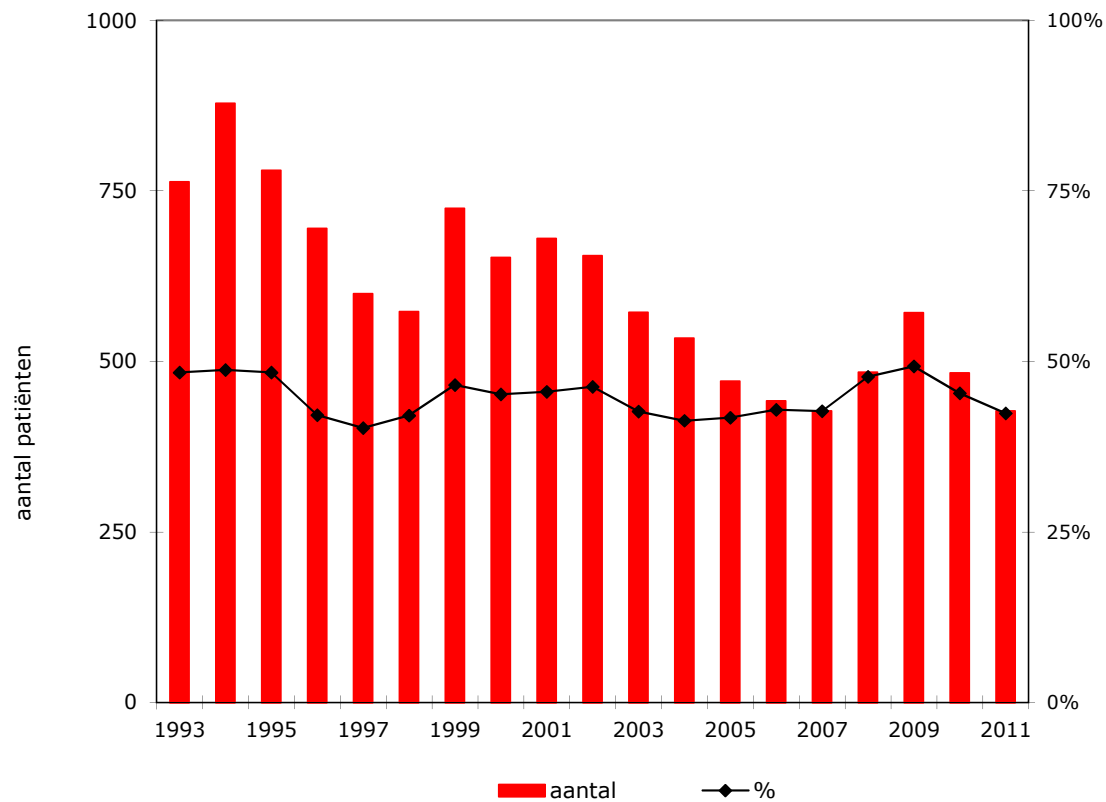
Tabel 4.3.5

recente transmissie en re-activatie of import, op basis van VNTR, 2006-2011

jaar	kweek negatief/ kweek niet verricht/ kweek uitslag onbekend	kweekpositief			totaal NTR
		re-activatie of import	recente transmissie	onbekend	
2006	275	184	176	395	1.030
2007	281	174	171	373	999
2008	269	211	170	363	1.013
2009	397	510	229	22	1.158
2010	282	508	256	19	1.065
2011	281	469	246	11	1.007

Toelichting: Mono/poly H: resistentie tegen isoniazide of tegen isoniazide en andere antibiotica, uitgezonderd rifampicine.
 Mono/poly R: resistentie tegen rifampicine of tegen rifampicine en andere antibiotica, anders dan isoniazide.
 MDR: gecombineerde resistentie tegen isoniazide en rifampicine, evt. in combinatie met andere antibiotica.

Figuur 4.4 aantal en percentage tbc-patiënten behorend tot een of meerdere risicogroepen, 1993-2011

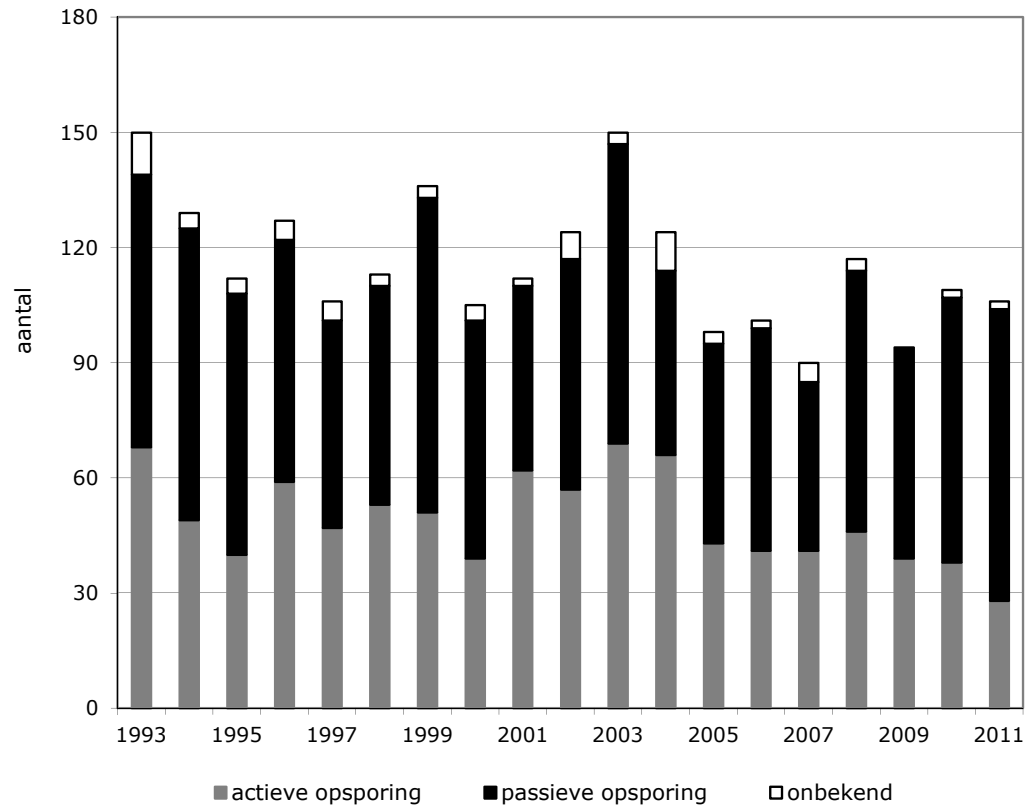

Tabel 4.4 aantal en percentage tbc-patiënten behorend tot een of meerdere risicogroepen, 1993-2011

jaar	aantal	%	totaal
1993	763	48%	1.577
1994	878	49%	1.800
1995	780	48%	1.612
1996	695	42%	1.649
1997	599	40%	1.488
1998	573	42%	1.362
1999	724	47%	1.555
2000	652	45%	1.443
2001	680	46%	1.492
2002	655	46%	1.415
2003	572	43%	1.340
2004	534	41%	1.292
2005	471	42%	1.128
2006	442	43%	1.030
2007	427	43%	999
2008	484	48%	1.013
2009	571	49%	1.158
2010	483	45%	1.065
2011	427	42%	1.007

Toelichting: Een risicogroep is een groep personen, met een eenduidig gemeenschappelijk kenmerk, waarbij een verhoogde incidentie van tuberculose wordt vastgesteld, ten gevolge van een verhoogde expositie aan de tuberculosebacterie

Figuur 4.4.1a

**immigranten <2,5 jaar in Nederland
met tuberculose, 1993-2011**

Tabel 4.4.1a

**immigranten <2,5 jaar in Nederland
met tuberculose, 1993-2011**

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal	% actief gevonden
1993	68	71	11	150	45%
1994	49	76	4	129	38%
1995	40	68	4	112	36%
1996	59	63	5	127	46%
1997	47	54	5	106	44%
1998	53	57	3	113	47%
1999	51	82	3	136	38%
2000	39	62	4	105	37%
2001	62	48	2	112	55%
2002	57	60	7	124	46%
2003	69	78	3	150	46%
2004	66	48	10	124	53%
2005	43	52	3	98	44%
2006	41	58	2	101	41%
2007	41	44	5	90	46%
2008	46	68	3	117	39%
2009	39	55	0	94	41%
2010	38	69	2	109	35%
2011	28	76	2	106	26%

Toelichting: Een 'immigrant' is een persoon met een legale verblijfstatus anders dan toerist of vluchteling/asielzoeker, die aan de 'regelgeving met betrekking tot screening van immigranten' onderhevig is en minder dan 2,5 jaar in Nederland verblijft.

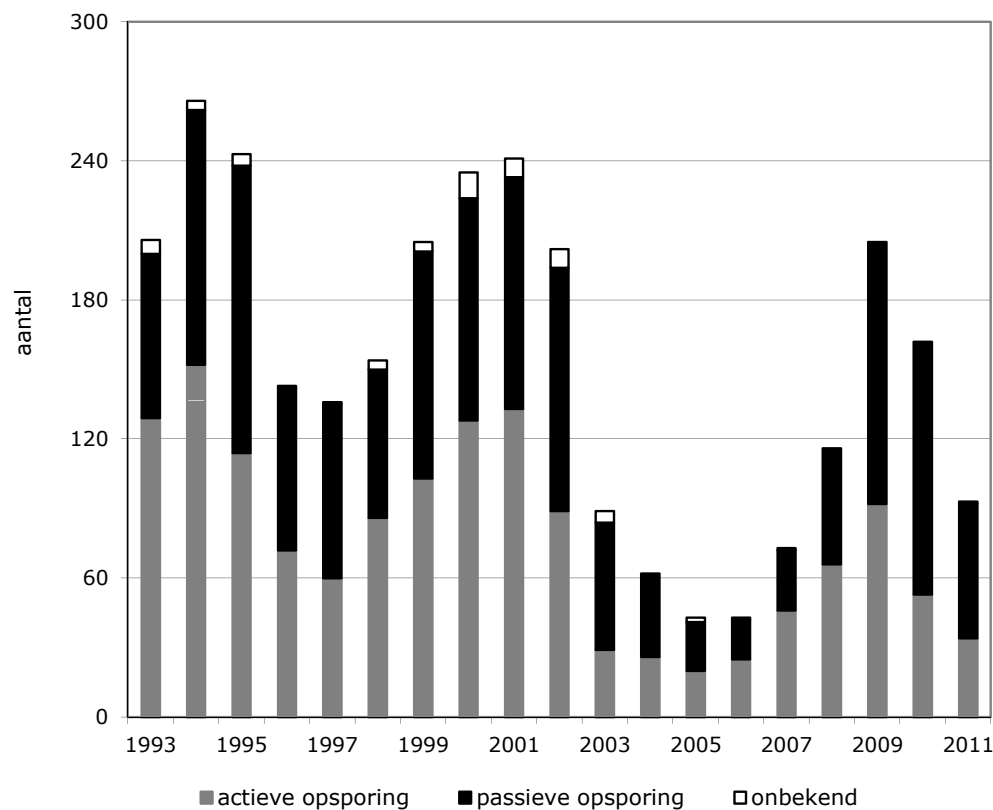
Tabel 4.4.1b

**top 3 landen van herkomst van immigranten met tuberculose
 uit landen waarvoor geen screening vereist is, 2007-2011**

		aantal pt 2007-2011	% van immigranten met tbc <2,5 jr in NL 2007-2011	% van totaal patiënten 2007-2011
immigrant < 2,5 jaar in NL (n = 71)	1 Polen	23	32%	0,4%
	2 Roemenië	21	30%	0,4%
	3 Bulgarije/Portugal	7	10%	0,1%
immigrant >2,5 jaar in NL of duur in NL onbekend (n = 347)	1 Suriname	212	61%	4,0%
	2 Polen	28	8%	0,5%
	3 Roemenië/Portugal	25	7%	0,5%

Toelichting: Immigranten genoemd in deze tabel zijn niet aan de 'regelgeving met betrekking tot screening van immigranten' onderhevig.

Figuur 4.4.2a

**asielzoekers <2,5 jaar in Nederland
met tuberculose, 1993-2011**

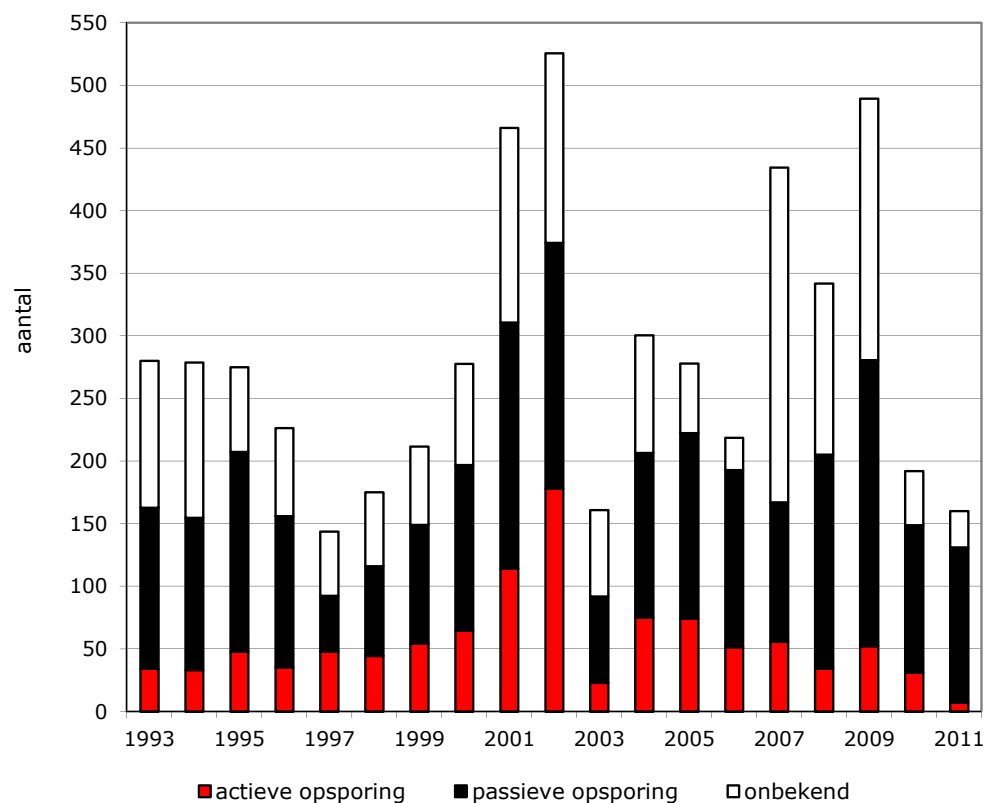
Tabel 4.4.2a

**asielzoekers <2,5 jaar in Nederland
met tuberculose, 1993-2011**

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal	% actief gevonden
1993	129	71	6	206	63%
1994	152	110	4	266	57%
1995	114	124	5	243	47%
1996	72	70	1	143	50%
1997	60	75	1	136	44%
1998	86	64	4	154	56%
1999	103	98	4	205	50%
2000	128	96	11	235	54%
2001	133	100	8	241	55%
2002	89	105	8	202	44%
2003	29	55	5	89	33%
2004	26	36	0	62	42%
2005	20	21	2	43	47%
2006	25	17	1	43	58%
2007	46	26	1	73	63%
2008	66	50	0	116	57%
2009	92	113	0	205	45%
2010	53	109	0	162	33%
2011	34	58	1	93	37%

Toelichting: Een 'asielzoeker' is een persoon die aan 'regelgeving met betrekking tot screening van asielzoekers' onderhevig is, reeds een geldige verblijfstatus als asielzoeker heeft of nog in de asielzoekerprocedure zit en minder dan 2,5 jaar in Nederland verblijft.

Figuur 4.4.2b **prevalentie van tuberculose bij binnenkomstscreening asielzoekers, 1993-2011**

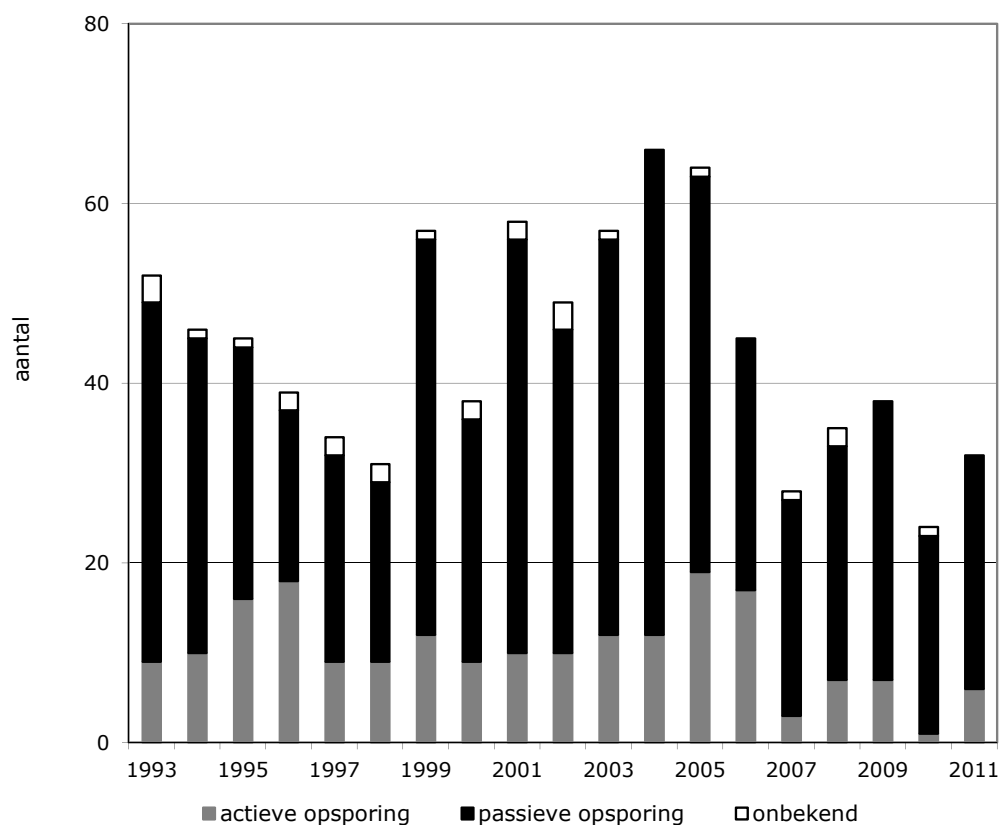

Tabel 4.4.2b **prevalentie van tuberculose bij binnenkomstscreening asielzoekers, 1993-2011**

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal
1993	34	129	117	280
1994	33	122	124	279
1995	48	159	68	275
1996	35	121	70	226
1997	48	45	51	144
1998	44	72	59	175
1999	54	95	62	212
2000	65	132	81	278
2001	114	197	155	466
2002	178	196	151	526
2003	23	69	69	161
2004	75	131	94	301
2005	74	148	56	278
2006	51	142	26	219
2007	56	111	267	434
2008	34	171	137	342
2009	52	228	209	490
2010	31	118	43	192
2011	7	124	29	160

Toelichting: Een 'asielzoeker' is een persoon die aan 'regelgeving met betrekking tot screening van asielzoekers' onderhevig is, reeds een geldige verblijfstatus als asielzoeker heeft of nog in de asielzoekerprocedure zit en minder dan 2,5 jaar in Nederland verblijft.

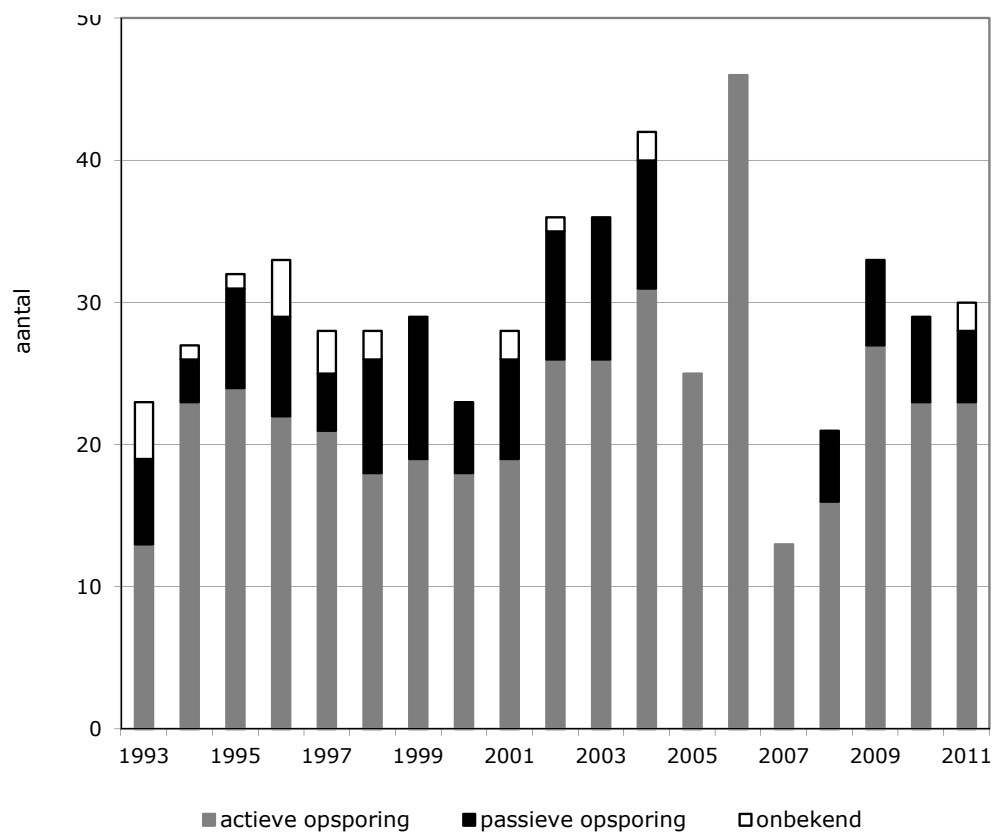
Figuur 4.4.3 illegalen met tuberculose, 1993-2011

Tabel 4.4.3 illegalen met tuberculose, 1993-2011

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal	% actief gevonden
1993	9	40	3	52	17%
1994	10	35	1	46	22%
1995	16	28	1	45	36%
1996	18	19	2	39	46%
1997	9	23	2	34	26%
1998	9	20	2	31	29%
1999	12	44	1	57	21%
2000	9	27	2	38	24%
2001	10	46	2	58	17%
2002	10	36	3	49	20%
2003	12	44	1	57	21%
2004	12	54	0	66	18%
2005	19	44	1	64	30%
2006	17	28	0	45	38%
2007	3	24	1	28	11%
2008	7	26	2	35	20%
2009	7	31	0	38	18%
2010	1	22	1	24	4%
2011	6	26	0	32	19%

Toelichting: Een 'illegaal' is een persoon zonder legale verblijfstatus in Nederland op het moment van diagnose, ongeacht de verblijfsduur in Nederland.

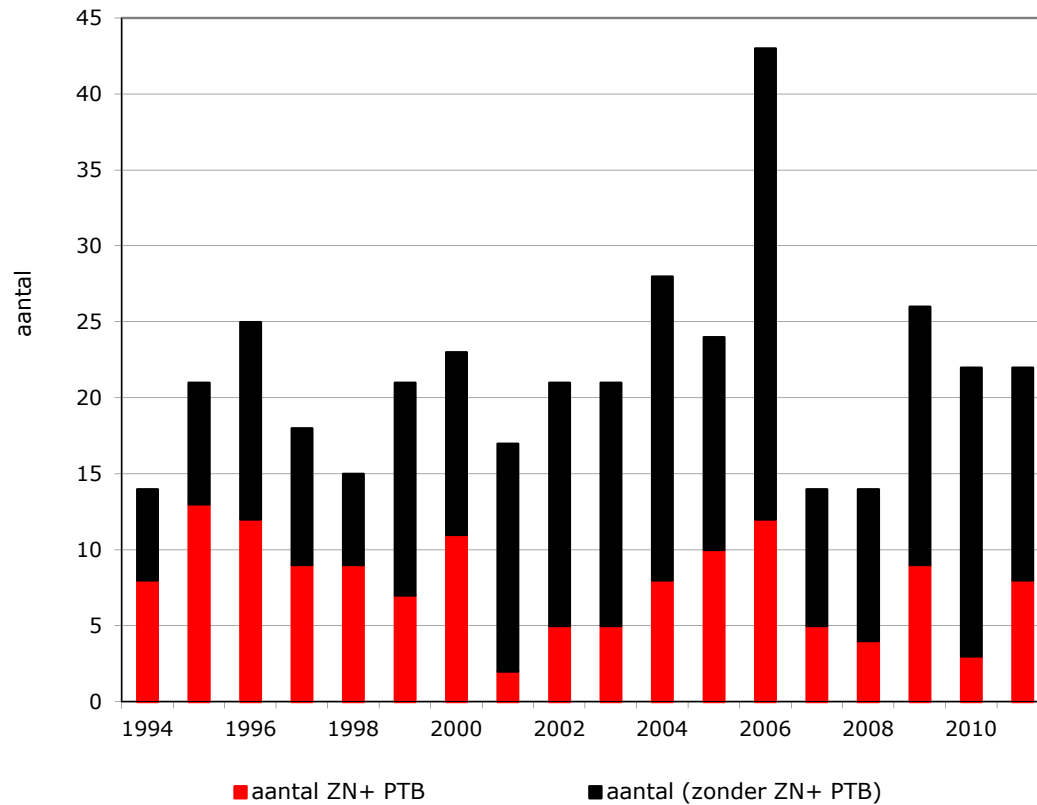
Figuur 4.4.4a **gedetineerden met tuberculose, 1993-2011**Tabel 4.4.4a **gedetineerden met tuberculose, 1993-2011**

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal	% actief gevonden
1993	13	6	4	23	57%
1994	23	3	1	27	85%
1995	24	7	1	32	75%
1996	22	7	4	33	67%
1997	21	4	3	28	75%
1998	18	8	2	28	64%
1999	19	10	0	29	66%
2000	18	5	0	23	78%
2001	19	7	2	28	68%
2002	26	9	1	36	72%
2003	26	10	0	36	72%
2004	31	9	2	42	74%
2005	25	0	0	25	100%
2006	46	0	0	46	100%
2007	13	0	0	13	100%
2008	16	5	0	21	76%
2009	27	6	0	33	82%
2010*	23	6	0	29	79%
2011	23	5	2	30	77%

* 1 van de actief gevonden gedetineerden met tbc is gevonden doormiddel van screening asielzoekers

Toelichting: Een 'gedetineerde gevonden door screening' is een persoon bij wie tbc-screening in een penitentiareinrichting de reden was voor het eerste onderzoek naar tuberculose waardoor de diagnose gesteld is. In de jaren 2005 t/m 2007 zijn alleen gedetineerden gevonden via screening in het NTR geregistreerd.

Figuur 4.4.4b

**aantal tbc-gevallen bij screening
gedetineerden, 1994-2011**

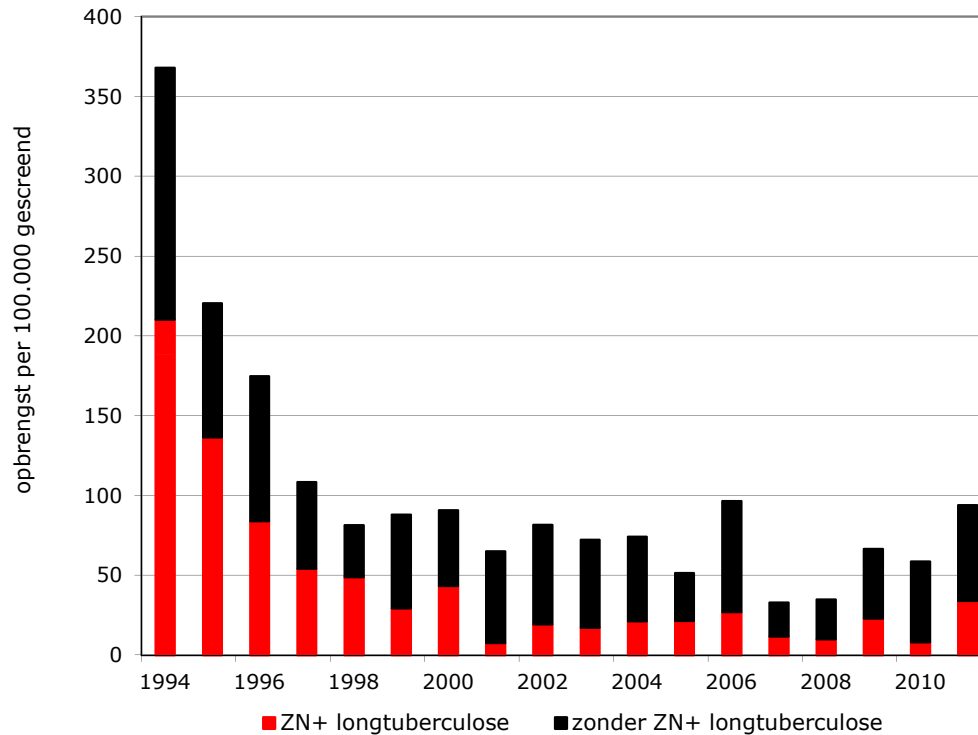
Tabel 4.4.4b

**aantal tbc-gevallen bij screening
gedetineerden, 1994-2011**

jaar	aantal screenings foto's	aantal ZN+ PTB	aantal (zonder ZN+ PTB)	totaal aantal tbc-patiënten via screening
1994	3.804	8	6	14
1995	9.521	13	8	21
1996	14.304	12	13	25
1997	16.596	9	9	18
1998	18.410	9	6	15
1999	23.880	7	14	21
2000	25.338	11	12	23
2001	26.158	2	15	17
2002	25.730	5	16	21
2003	29.079	5	16	21
2004	37.752	8	20	28
2005	46.702	10	14	24
2006	44.546	12	31	43
2007	42.567	5	9	14
2008	40.248	4	10	14
2009	39.072	9	17	26
2010	37.464	3	19	22
2011	23.504	8	14	22

Toelichting: Een 'gedetineerde gevonden door screening' is een persoon bij wie tbc-screening in een penitentiaire inrichting de reden was voor het eerste onderzoek naar tuberculose waardoor de diagnose gesteld is.

Figuur 4.4.4c

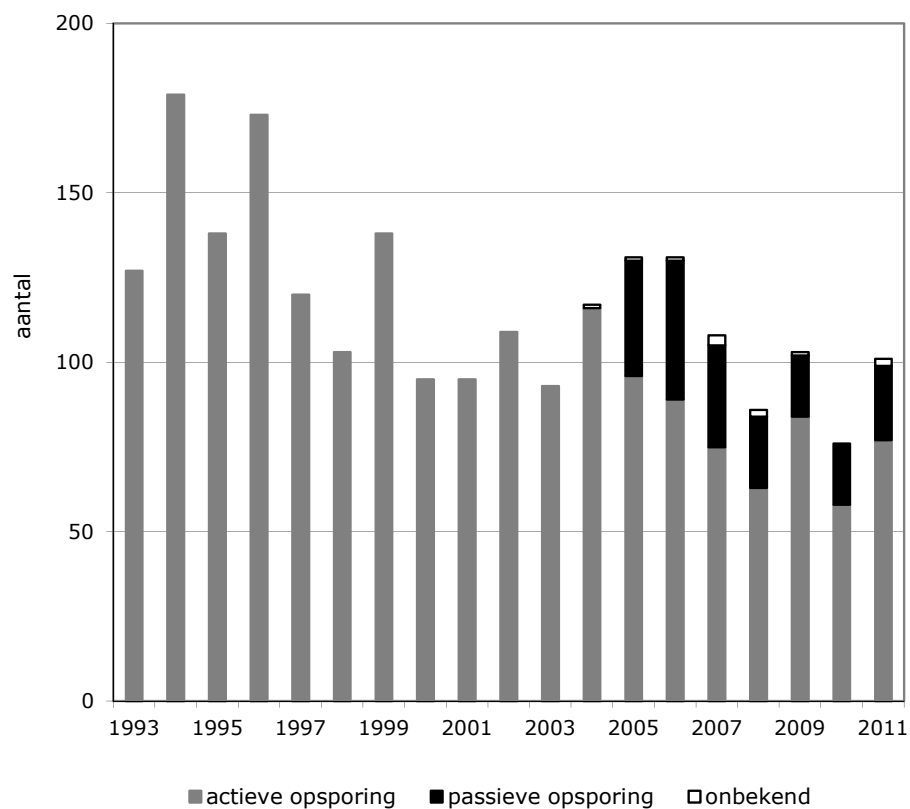
**opbrengst screening op tuberculose bij
insluiting gedetineerden, 1994-2011**

Tabel 4.4.4c

**opbrengst screening op tuberculose bij
insluiting gedetineerden, 1994-2011**

jaar	opbrengst screening ZN+ PTB per 100.000	opbrengst screening zonder ZN+ PTB per 100.000	totale opbrengst per 100.000 gescreend
1994	210	158	368
1995	137	84	221
1996	84	91	175
1997	54	54	108
1998	49	33	81
1999	29	59	88
2000	43	47	91
2001	8	57	65
2002	19	62	82
2003	17	55	72
2004	21	53	74
2005	21	30	51
2006	27	70	97
2007	12	21	33
2008	10	25	35
2009	23	44	67
2010	8	51	59
2011	34	60	94

Toelichting: Een 'gedetineerde gevonden door screening' is een persoon bij wie tbc-screening in een penitentiaire inrichting de reden was voor het eerste onderzoek naar tuberculose waardoor de diagnose gesteld is.

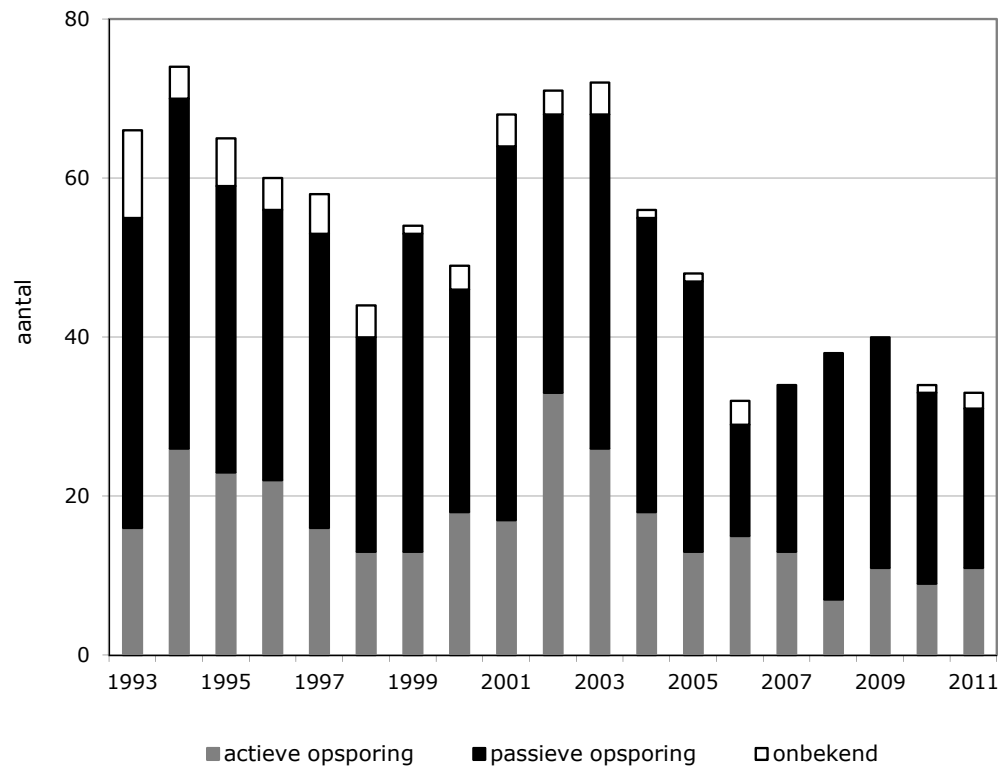
Figuur 4.4.5 **tbc-contacten met tuberculose, 1993-2011**

 Tabel 4.4.5 **tbc-contacten met tuberculose, 1993-2011**

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal	% actief gevonden
1993	127	0	0	127	100%
1994	179	0	0	179	100%
1995	138	0	0	138	100%
1996	173	0	0	173	100%
1997	120	0	0	120	100%
1998	103	0	0	103	100%
1999	138	0	0	138	100%
2000	95	0	0	95	100%
2001	95	0	0	95	100%
2002	109	0	0	109	100%
2003	93	0	0	93	100%
2004	116	0	1	117	99%
2005	96	34	1	131	73%
2006	89	41	1	131	68%
2007	75	30	3	108	69%
2008	63	21	2	86	73%
2009	84	18	1	103	82%
2010	58	18	0	76	76%
2011	77	22	2	101	76%

Toelichting: Een 'tbc-contact' is een persoon die betrokken is geweest bij een contactonderzoek of door een GGD gedocumenteerd contact heeft gehad met een besmettelijke tbc-patiënt. Vanaf 2005 worden ook patiënten die bij een bron- en contactonderzoek betrokken waren, maar op een andere wijze werden gevonden, tot deze risicogroep gerekend.

Figuur 4.4.6

randgroepen (drugsverslaafd en/of dak- en thuisloos) met tuberculose, 1993-2011

Tabel 4.4.6

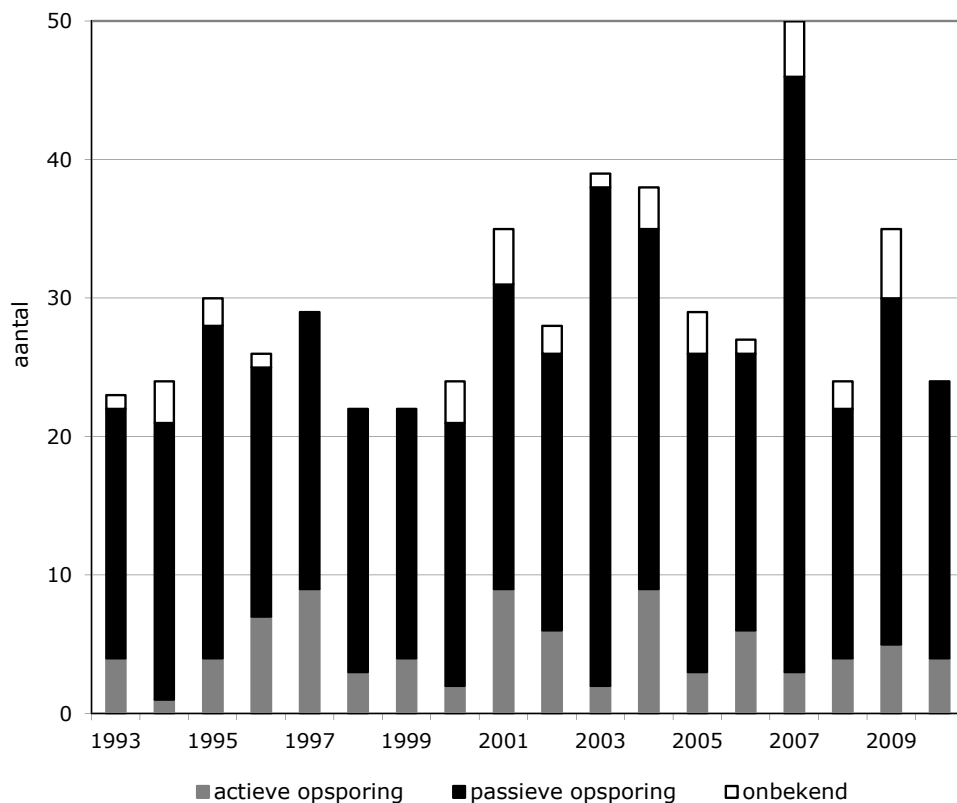
randgroepen (drugsverslaafd en/of dak- en thuisloos) met tuberculose, 1993-2011

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal	% actief gevonden
1993	16	39	11	66	24%
1994	26	44	4	74	35%
1995	23	36	6	65	35%
1996	22	34	4	60	37%
1997	16	37	5	58	28%
1998	13	27	4	44	30%
1999	13	40	1	54	24%
2000	18	28	3	49	37%
2001	17	47	4	68	25%
2002	33	35	3	71	46%
2003	26	42	4	72	36%
2004	18	37	1	56	32%
2005	13	34	1	48	27%
2006	15	14	3	32	47%
2007	13	21	0	34	38%
2008	7	31	0	38	18%
2009	11	29	0	40	28%
2010	9	24	1	34	26%
2011	11	20	2	33	33%

Toelichting: Een 'dak- en thuisloze' is een persoon zonder vaste woon- en verblijfplaats die regelmatig op straat slaapt en/of gebruikmaakt van marginale tijdelijke huisvesting in en/of pensions.
Een 'drugsverslaafde' is een persoon die regelmatig hard drugs (inclusief evt. methadon en cocaïne) gebruikt, hetgeen heeft geleid tot enige mate van sociale ontsparing.

Figuur 4.4.7

reizigers met tuberculose, 1993-2011

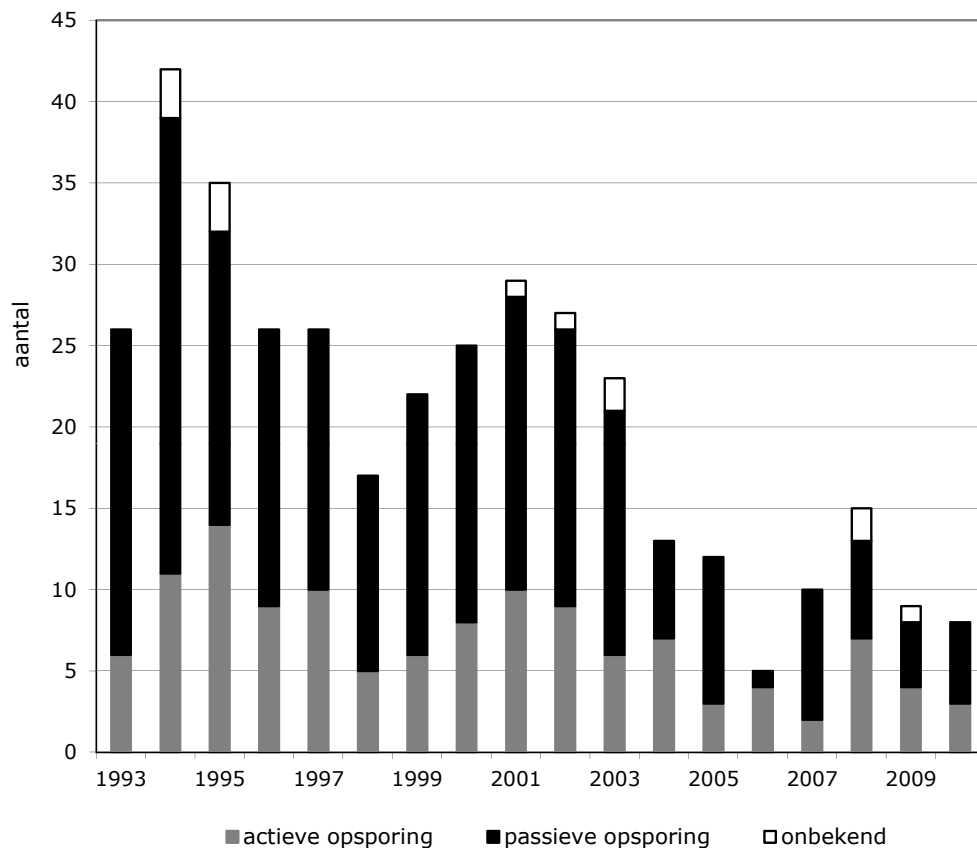
Tabel 4.4.7

reizigers met tuberculose, 1993-2011

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal	% actief gevonden
1993	4	18	1	23	17%
1994	1	20	3	24	4%
1995	4	24	2	30	13%
1996	7	18	1	26	27%
1997	9	20	0	29	31%
1998	3	19	0	22	14%
1999	4	18	0	22	18%
2000	2	19	3	24	8%
2001	9	22	4	35	26%
2002	6	20	2	28	21%
2003	2	36	1	39	5%
2004	9	26	3	38	24%
2005	3	23	3	29	10%
2006	6	20	1	27	22%
2007	3	43	4	50	6%
2008	4	18	2	24	17%
2009	5	25	5	35	14%
2010	4	20	0	24	17%
2011	2	20	0	22	9%

Toelichting: Een 'reiziger (uit/in endemische gebieden)' is een persoon die in de afgelopen 2 jaar in totaal meer dan 3 maanden in gebieden heeft verbleven waar tuberculose endemisch is (prevalentie hoger dan 100/100.000).

Figuur 4.4.8 (beroeps)contacten met tuberculose, 1993-2011

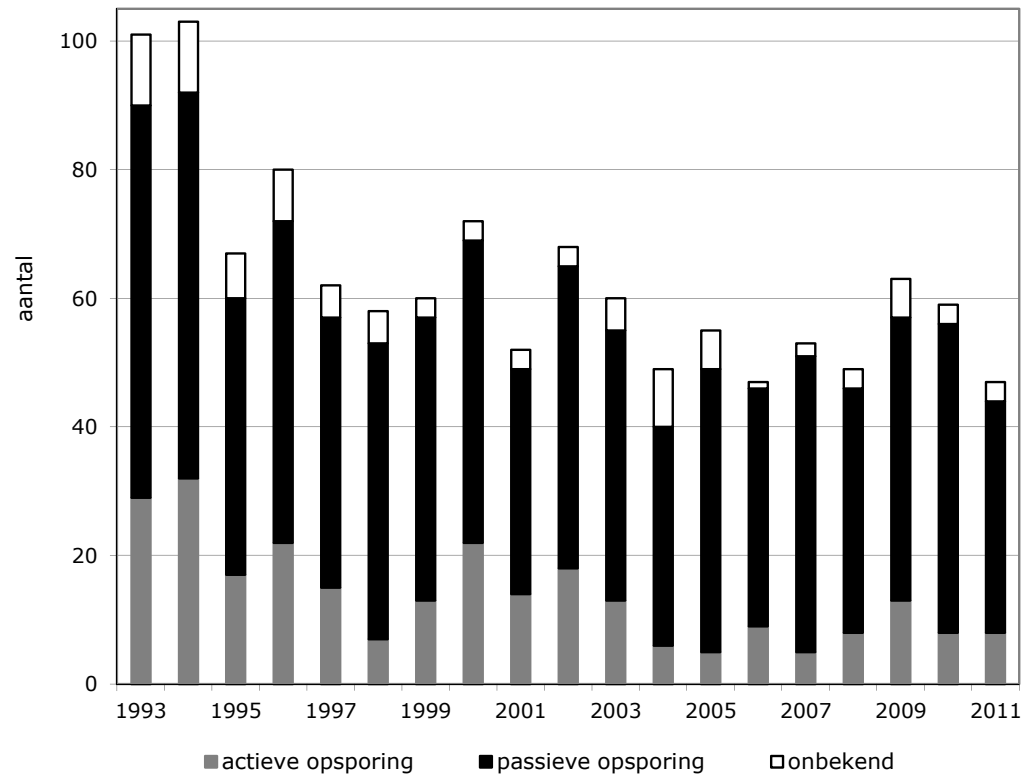

Tabel 4.4.8 (beroeps)contacten met tuberculose, 1993-2011

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal	% actief gevonden
1993	6	20	0	26	23%
1994	11	28	3	42	26%
1995	14	18	3	35	40%
1996	9	17	0	26	35%
1997	10	16	0	26	38%
1998	5	12	0	17	29%
1999	6	16	0	22	27%
2000	8	17	0	25	32%
2001	10	18	1	29	34%
2002	9	17	1	27	33%
2003	6	15	2	23	26%
2004	7	6	0	13	54%
2005	3	9	0	12	25%
2006	4	1	0	5	80%
2007	2	8	0	10	20%
2008	7	6	2	15	47%
2009	4	4	1	9	44%
2010	3	5	0	8	38%
2011	0	3	0	3	0%

Toelichting: Een 'beroepscontact (van risicogroep)' is een persoon die uit hoofde van zijn/haar beroepsuitoefening, of door activiteiten op vrijwilligersbasis, een verhoogde kans heeft om in (intensief) persoonlijk contact te komen met onbehandelde tbc-patiënten.

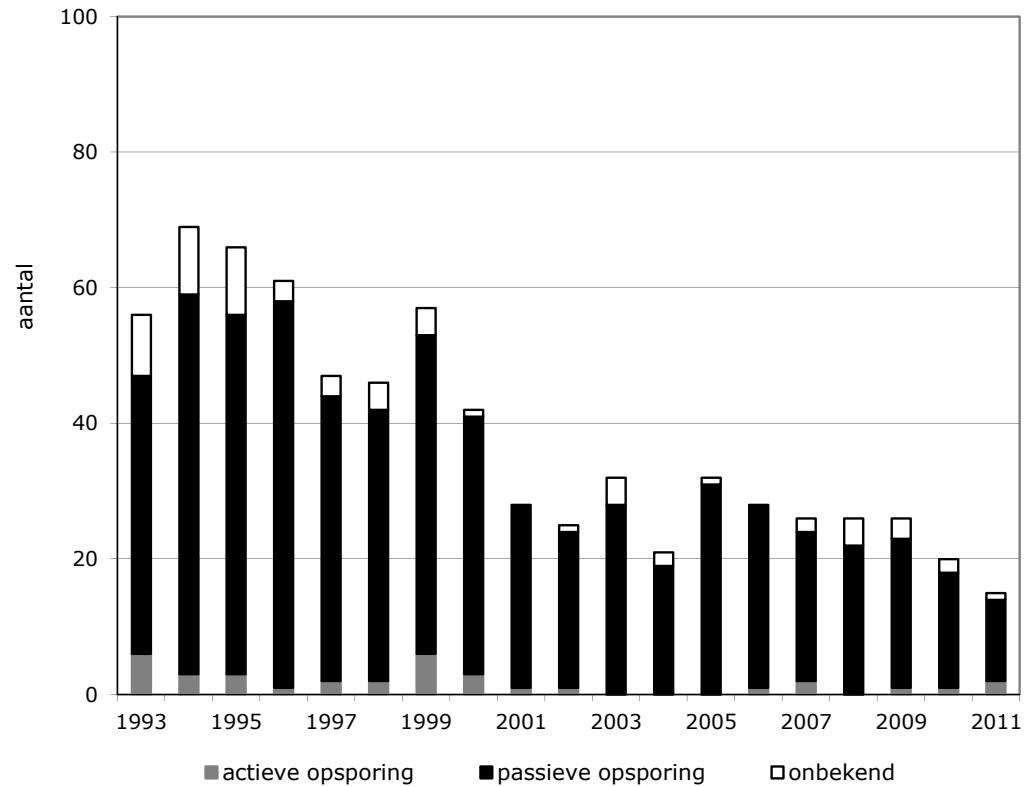
Figuur 4.4.9a oud-tbc patiënten eerder behandeld, 1993-2011

Tabel 4.4.9a oud-tbc patiënten eerder behandeld, 1993-2011

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal	% actief gevonden
1993	29	61	11	101	29%
1994	32	60	11	103	31%
1995	17	43	7	67	25%
1996	22	50	8	80	28%
1997	15	42	5	62	24%
1998	7	46	5	58	12%
1999	13	44	3	60	22%
2000	22	47	3	72	31%
2001	14	35	3	52	27%
2002	18	47	3	68	26%
2003	13	42	5	60	22%
2004	6	34	9	49	12%
2005	5	44	6	55	9%
2006	9	37	1	47	19%
2007	5	46	2	53	9%
2008	8	38	3	49	16%
2009	13	44	6	63	21%
2010	8	48	3	59	14%
2011	8	36	3	47	17%

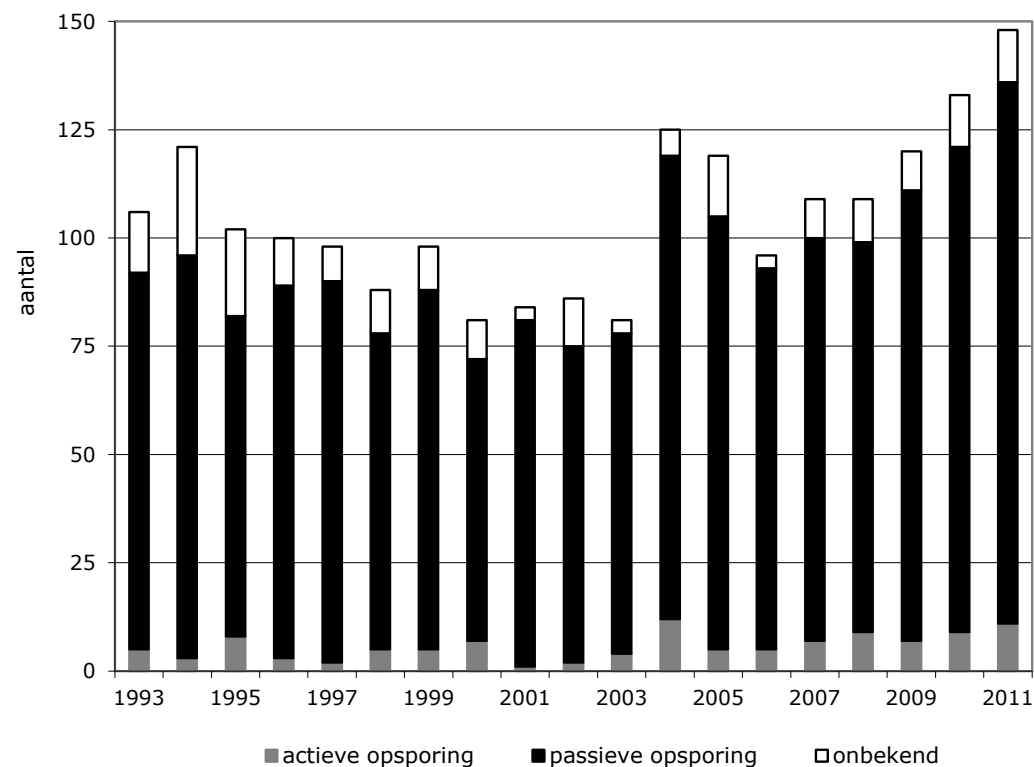
Figuur 4.4.9b oud-tbc patiënten niet eerder behandeld, 1993-2011

Tabel 4.4.9b oud-tbc patiënten niet eerder behandeld, 1993-2011

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal	% actief gevonden
1993	6	41	9	56	11%
1994	3	56	10	69	4%
1995	3	53	10	66	5%
1996	1	57	3	61	2%
1997	2	42	3	47	4%
1998	2	40	4	46	4%
1999	6	47	4	57	11%
2000	3	38	1	42	7%
2001	1	27	0	28	4%
2002	1	23	1	25	4%
2003	0	28	4	32	0%
2004	0	19	2	21	0%
2005	0	31	1	32	0%
2006	1	27	0	28	4%
2007	2	22	2	26	8%
2008	0	22	4	26	0%
2009	1	22	3	26	4%
2010	1	17	2	20	5%
2011	2	12	1	15	13%

Figuur 4.4.10a

**verminderde weerstand voor tuberculose,
niet hiv, 1993-2011**

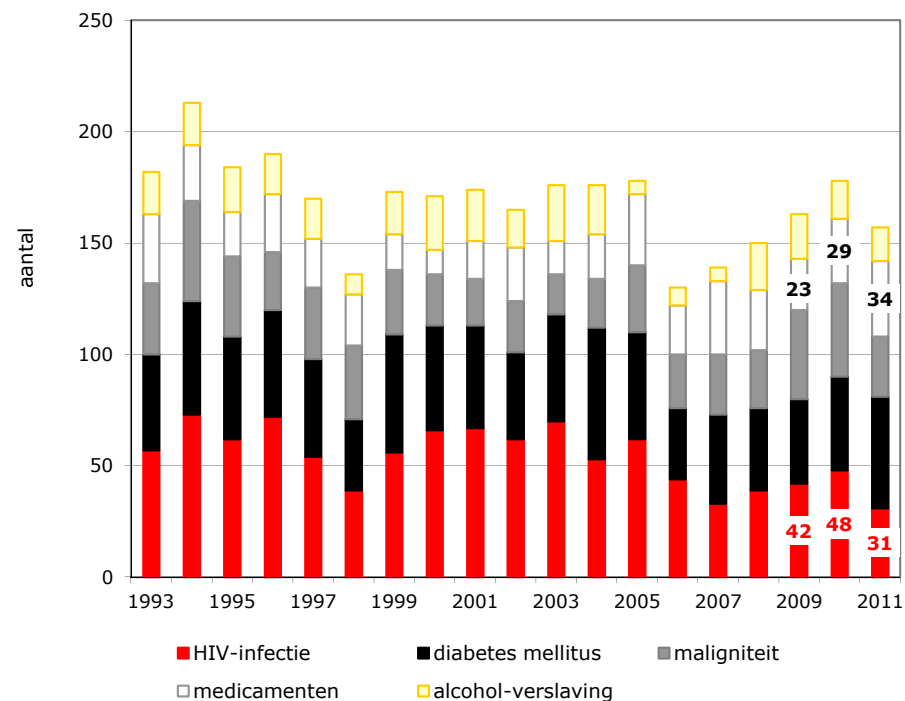
Tabel 4.4.10a

**verminderde weerstand voor tuberculose,
niet hiv, 1993-2011**

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal	% actief gevonden
1993	5	87	14	106	5%
1994	3	93	25	121	2%
1995	8	74	20	102	8%
1996	3	86	11	100	3%
1997	2	88	8	98	2%
1998	5	73	10	88	6%
1999	5	83	10	98	5%
2000	7	65	9	81	9%
2001	1	80	3	84	1%
2002	2	73	11	86	2%
2003	4	74	3	81	5%
2004	12	107	6	125	10%
2005	5	100	14	119	4%
2006	5	88	3	96	5%
2007	7	93	9	109	6%
2008	9	90	10	109	8%
2009	7	104	9	120	6%
2010	9	112	12	133	7%
2011	11	125	12	148	7%

Toelichting: Verminderde weerstand: diabetes, maligniteit, nier insufficiëntie/dialyse, orgaan transplantatie, het gebruik van immuunsuppressieve medicatie, alcoholverslaving en andere oorzaken (zoals silicose, ondervoeding en maagresectie). Hiv-infectie is niet opgenomen in figuur 4.4.10a.

Figuur 4.4.10b aantal tbc-patiënten met een vorm van verminderde weerstand voor tuberculose, 1993-2011

Tabel 4.4.10b

aantal patiënten met een vorm van verminderde weerstand voor tuberculose, 1993-2011

jaar	HIV-infectie	diabetes mellitus	maligniteit	medicamenten*	alcohol-verslaving**	totaal
1993	57	43	32	31	19	182
1994	73	51	45	25	19	213
1995	62	46	36	20	20	184
1996	72	48	26	26	18	190
1997	54	44	32	22	18	170
1998	39	32	33	23	9	136
1999	56	53	29	16	19	173
2000	66	47	23	11	24	171
2001	67	46	21	17	23	174
2002	62	39	23	24	17	165
2003	70	48	18	15	25	176
2004	53	59	22	20	22	176
2005	62	48	30	32	6	178
2006	44	32	24	22	8	130
2007	33	40	27	33	6	139
2008	39	37	26	27	21	150
2009	42	38	40	23	20	163
2010	48	42	42	29	17	178
2011	31	50	27	34	15	157

* Medicatie: TNF-alfa remmers en andere immuunsuppressieve medicatie.

** Alcoholverslaving: van 2005 t/m 2007 werd de risicogroep 'alcoholverslaafd' niet als categorie geregistreerd in het

Toelichting: Eventuele verschillen in het totaal van de aantallen patiënten tussen 4.4.10b en 4.4.10c worden verklaard doordat patiënten tot meerdere categorieën kunnen behoren.

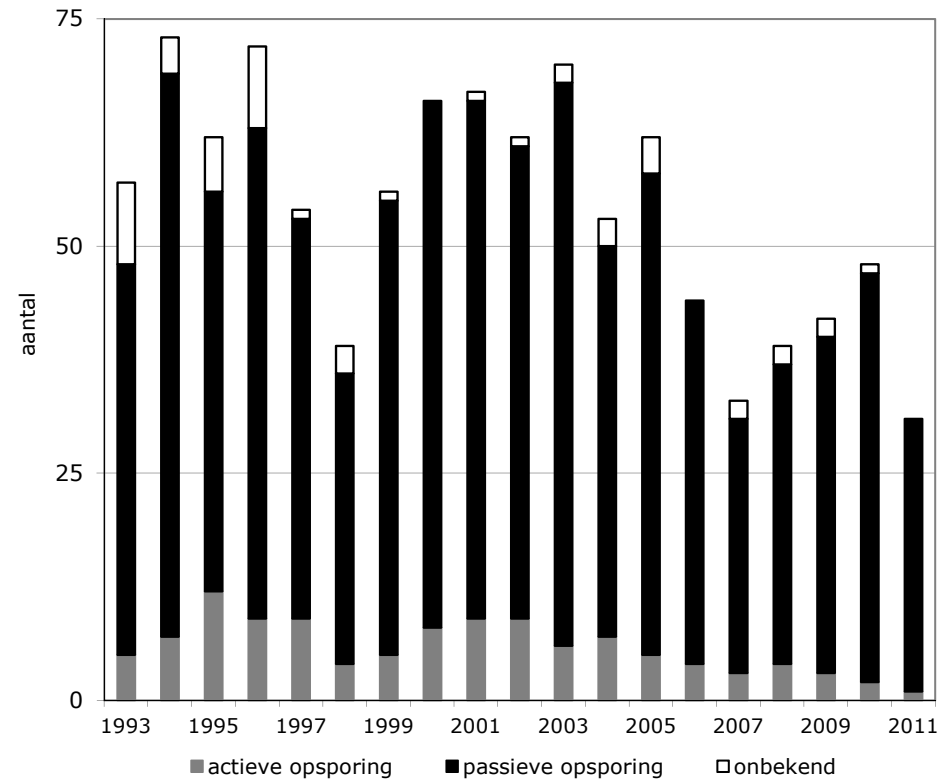
Tabel 4.4.10c

oorzaken van verminderde weerstand bij tbc-patiënten, 2007-2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
hiv-infectie	33	3%	39	4%	42	4%	48	5%	31	3%
diabetes	40	4%	37	4%	38	3%	42	4%	50	5%
maligniteit	27	3%	26	3%	40	3%	42	4%	27	3%
nier insufficiëntie/dialyse	15	2%	12	1%	9	1%	20	2%	15	1%
orgaan transplantatie	4	0%	4	0%	2	0%	1	0%	2	0%
TNF-alfa remmers	16	2%	9	1%	7	1%	13	1%	16	2%
andere immuunsuppressieve medicatie	6	1%	6	1%	8	1%	0	0%	4	0%
alcoholverslaving	6	1%	21	2%	20	2%	17	2%	15	1%
andere oorzaken verminderde weerstand	3	0%	1	0%	2	0%	2	0%	4	0%
andere oorzaken van co-morbiditeit	5	1%	6	1%	10	1%	8	1%	12	1%
totaal aantal patiënten	999		1.013		1.158		1.065		1.007	

Toelichting: Andere oorzaken van verminderde weerstand zijn door de GGD duidelijk omschreven vormen van verminderde weerstand zoals silicose (asbestlongen), ondervoeding en maagresectie. Andere oorzaken van co-morbiditeit zijn door de GGD duidelijk omschreven vormen van co-morbiditeit, zoals hepatitis, anemie, CVA, COPD en hartafwijkingen, vallen niet onder verminderde weerstand maar zijn wel weergegeven in deze figuur. Eventuele verschillen in het totaal van de aantallen patiënten tussen 4.4.10b en 4.4.10c worden verklaard doordat patiënten tot meerdere categorieën kunnen behoren.

Figuur 4.4.11a hiv-geïnfecteden met tuberculose, 1993-2011

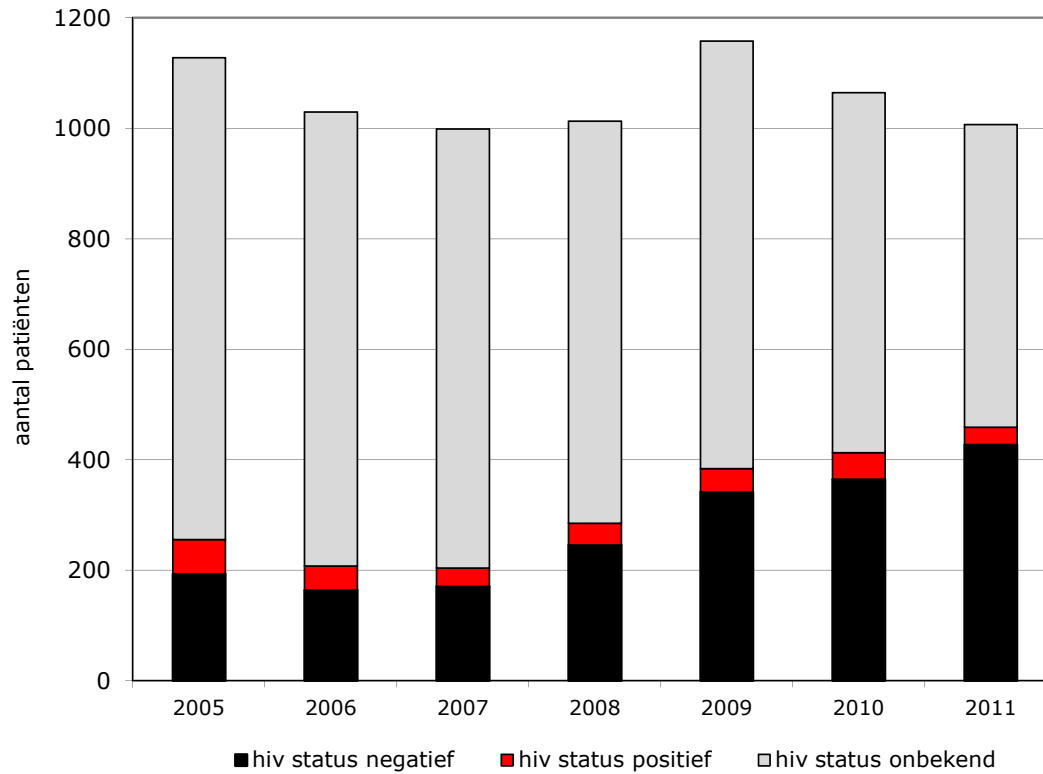
Tabel 4.4.11a

hiv-geïnfecteden met tuberculose, 1993-2011

jaar	actieve opsporing	passieve opsporing	onbekend	totaal	% actief gevonden
1993	5	43	9	57	9%
1994	7	62	4	73	10%
1995	12	44	6	62	19%
1996	9	54	9	72	13%
1997	9	44	1	54	17%
1998	4	32	3	39	10%
1999	5	50	1	56	9%
2000	8	58	0	66	12%
2001	9	57	1	67	13%
2002	9	52	1	62	15%
2003	6	62	2	70	9%
2004	7	43	3	53	13%
2005	5	53	4	62	8%
2006	4	40	0	44	9%
2007	3	28	2	33	9%
2008	4	33	2	39	10%
2009	3	37	2	42	7%
2008	2	45	1	48	4%
2011	1	30	0	31	3%

Figuur 4.4.11b

hiv status tbc-patiënten, 2005-2011

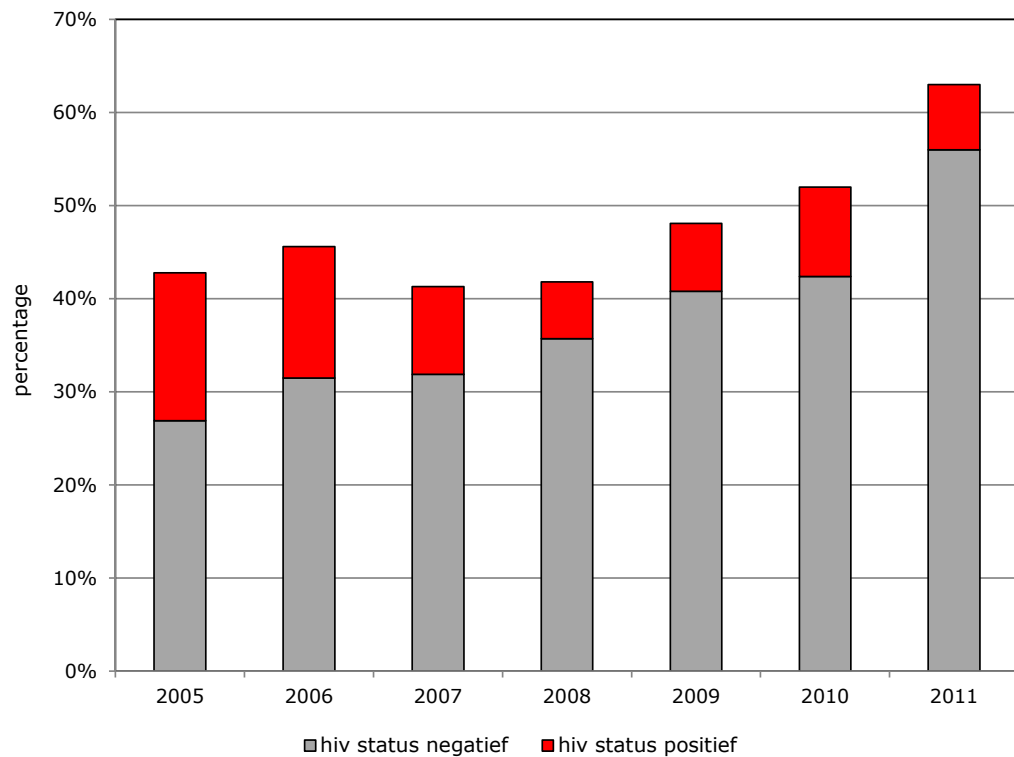
Tabel 4.4.11b

hiv status tbc-patiënten, 2005-2011

jaar	hiv status negatief	hiv status positief	hiv status onbekend	totaal
2005	194	62	872	1.128
2006	164	44	822	1.030
2007	171	33	795	999
2008	246	39	728	1.013
2009	342	42	774	1.158
2010	365	48	652	1.065
2011	428	31	548	1.007
2005-2011	1.910	299	5.191	7.400

Figuur 4.4.11c

% hiv status bekend bij tbc-patiënten uit Sub-Sahara Afrika, 2005-2011

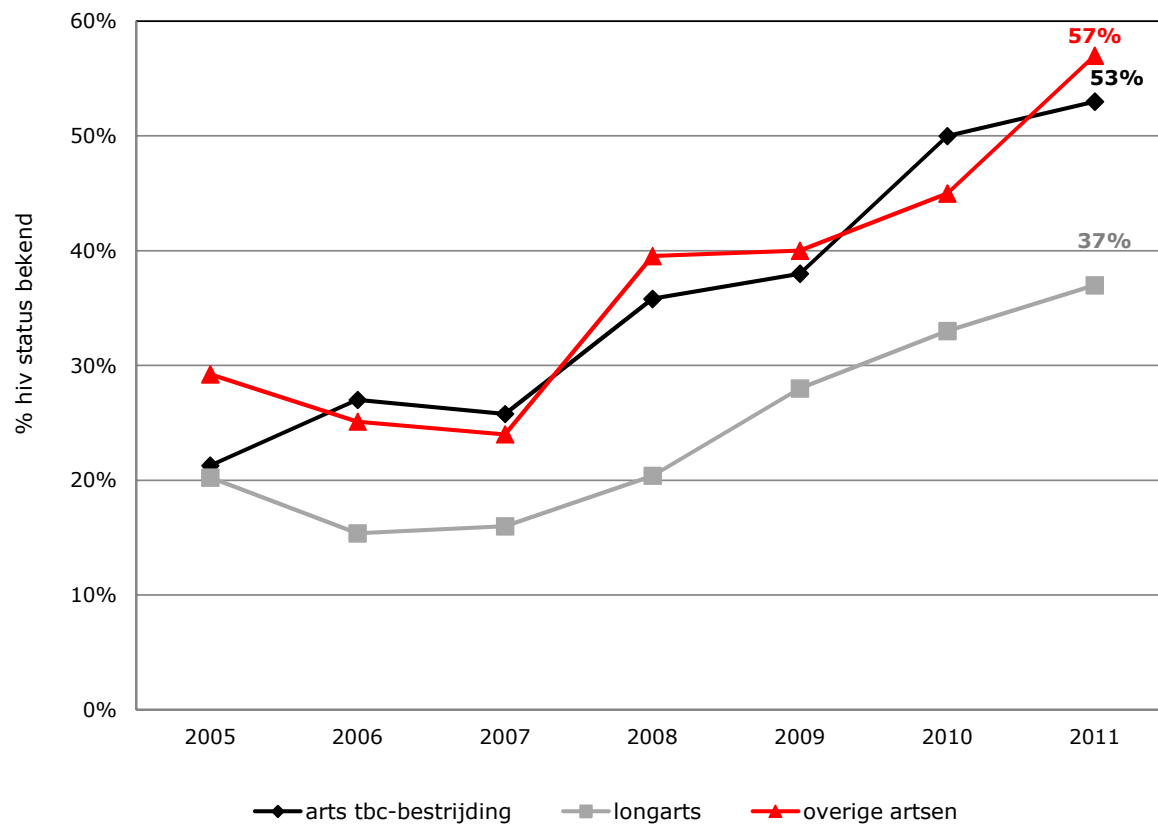
Tabel 4.4.11c

% hiv status bekend bij tbc-patiënten uit Sub Sahara Afrika, 2005-2011

jaar	hiv status negatief	hiv status positief	totaal hiv status bekend
2005	27%	16%	43%
2006	32%	14%	46%
2007	32%	9%	41%
2008	36%	6%	42%
2009	41%	7%	48%
2010	42%	10%	52%
2011	56%	7%	63%

Figuur 4.4.11d

% hiv status bekend naar diagnosticerend arts, 2005-2011

Tabel 4.4.11d

% hiv status bekend naar diagnosticerend arts, 2005-2011

jaar	arts tbc-bestrijding	longarts	overige artsen
2005	21%	20%	29%
2006	27%	15%	25%
2007	26%	16%	24%
2008	36%	20%	40%
2009	38%	28%	40%
2010	50%	33%	45%
2011	53%	37%	57%

Hoofdstuk 5 Latente tbc-infectie (LTBI)

Inhoud

5.1 Reden onderzoek bij LTBI

- 5.1.1 personen met LTBI gediagnosticeerd naar reden onderzoek, 1993-2011
- 5.1.2 diagnose LTBI door IGRA naar reden onderzoek, 2005-2011
- 5.1.3 % diagnose LTBI door IGRA naar reden onderzoek, 2005-2011

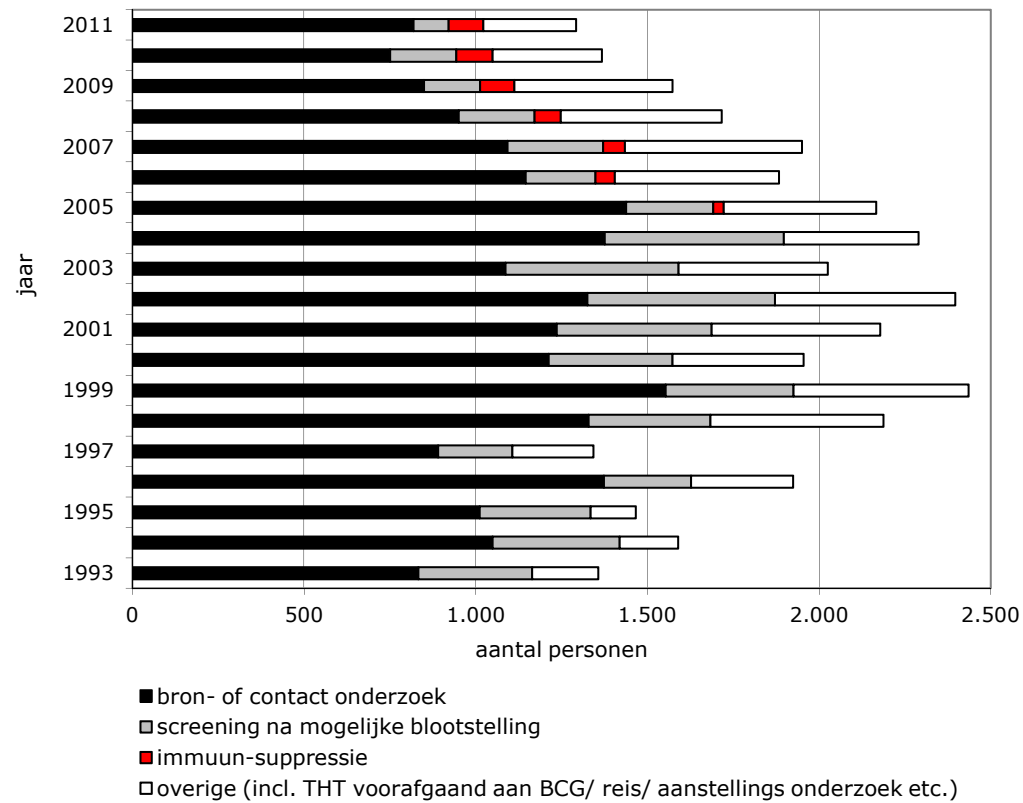
5.2 Beleid bij recente latente tbc-infectie

- 5.2.1 LTBI gevonden bij bron- en contactonderzoek naar beleid, 2000-2011
- 5.2.2 absolute aantal en incidentie (per 100.000 inwoners) preventief behandelde LTBI's naar postcodegebied, 2011

5.3 Behandelresultaat preventieve behandeling LTBI

- 5.3.1 behandelresultaat LTBI, 1993-2010
- 5.3.2 aantal LTBI met profylactische behandeling naar etniciteit bij personen gevonden bij bron- en contactonderzoek
- 5.3.3 resultaat preventieve behandeling, 2008-2010

Figuur 5.1.1 personen met LTBI gediagnosticeerd naar reden onderzoek, 1993-2011

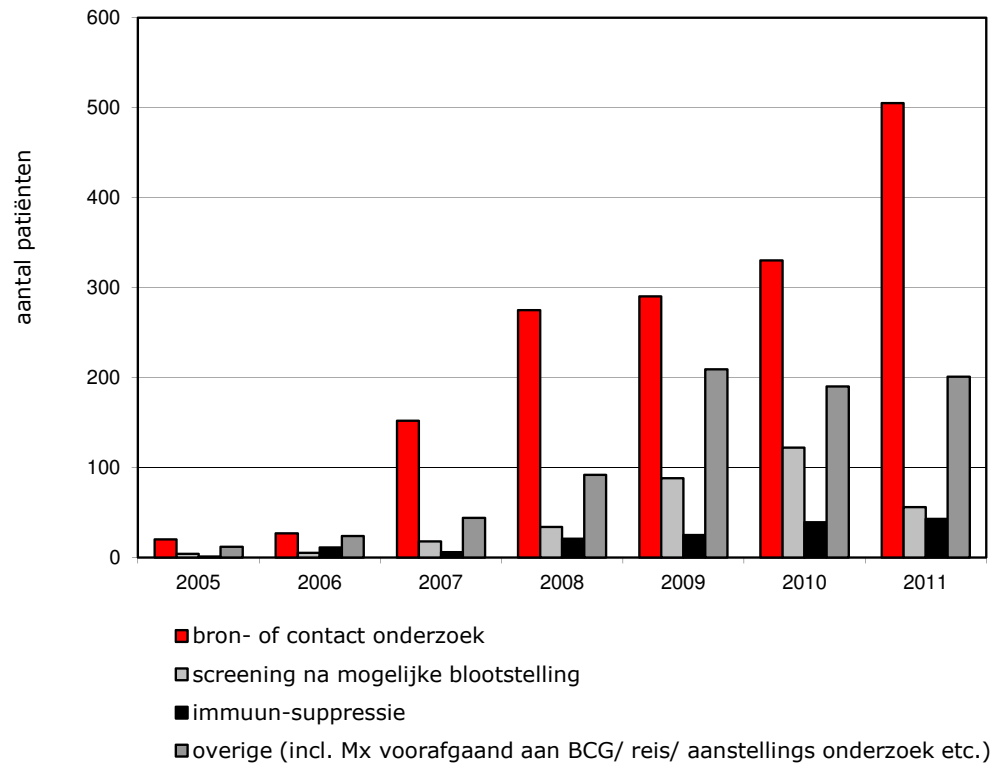

Tabel 5.1.1 personen met LTBI gediagnosticeerd naar reden onderzoek, 1993-2011

jaar	bron- of contact onderzoek	screening na mogelijke blootstelling	immuun-suppressie	overige (incl. THT voorafgaand aan BCG/ reis/ aanstellings onderzoek etc.)	totaal
1993	832	331		193	1.356
1994	1.048	370		171	1.589
1995	1.011	323		131	1.465
1996	1.372	254		297	1.923
1997	890	216		236	1.342
1998	1.328	355		504	2.187
1999	1.552	373		510	2.435
2000	1.211	361		382	1.954
2001	1.235	451		491	2.177
2002	1.324	547		525	2.396
2003	1.086	504		435	2.025
2004	1.375	522		392	2.289
2005	1.437	254	31	444	2.166
2006	1.145	203	56	478	1.882
2007	1.092	278	64	515	1.949
2008	949	221	77	469	1.716
2009	848	164	100	460	1.572
2010	750	192	106	319	1.367
2011	818	102	101	270	1.291

Figuur 5.1.2

diagnose LTBI door IGRA naar reden onderzoek, 2005-2011

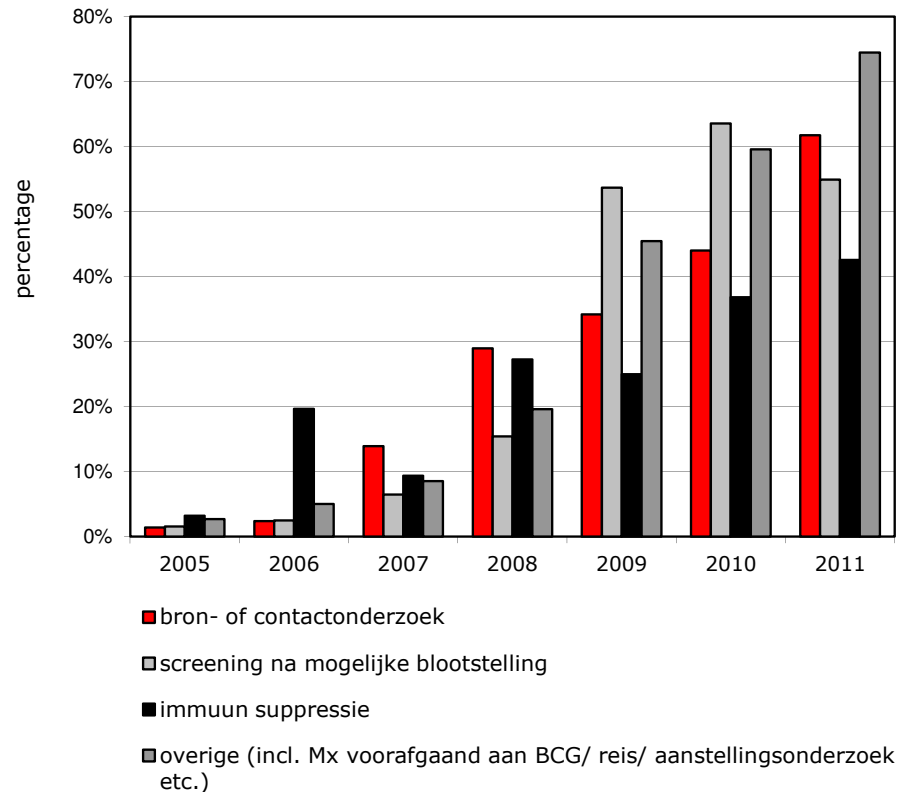
Tabel 5.1.2

diagnose LTBI door IGRA naar reden onderzoek, 2005-2011

jaar	bron- of contact onderzoek	screening na mogelijke blootstelling	immuun-suppressie	overige (incl. Mx voorafgaand aan BCG/ reis/ aanstellings onderzoek etc.)	totaal
2005	20	4	1	12	37
2006	27	5	11	24	67
2007	152	18	6	44	220
2008	275	34	21	92	422
2009	290	88	25	209	612
2010	330	122	39	190	681
2011	505	56	43	201	805

Toelichting: IGRA = Interferon Gamma Release Assay (interferongamma test)

Figuur 5.1.3 % diagnose LTBI door IGRA naar reden onderzoek, 2005-2011

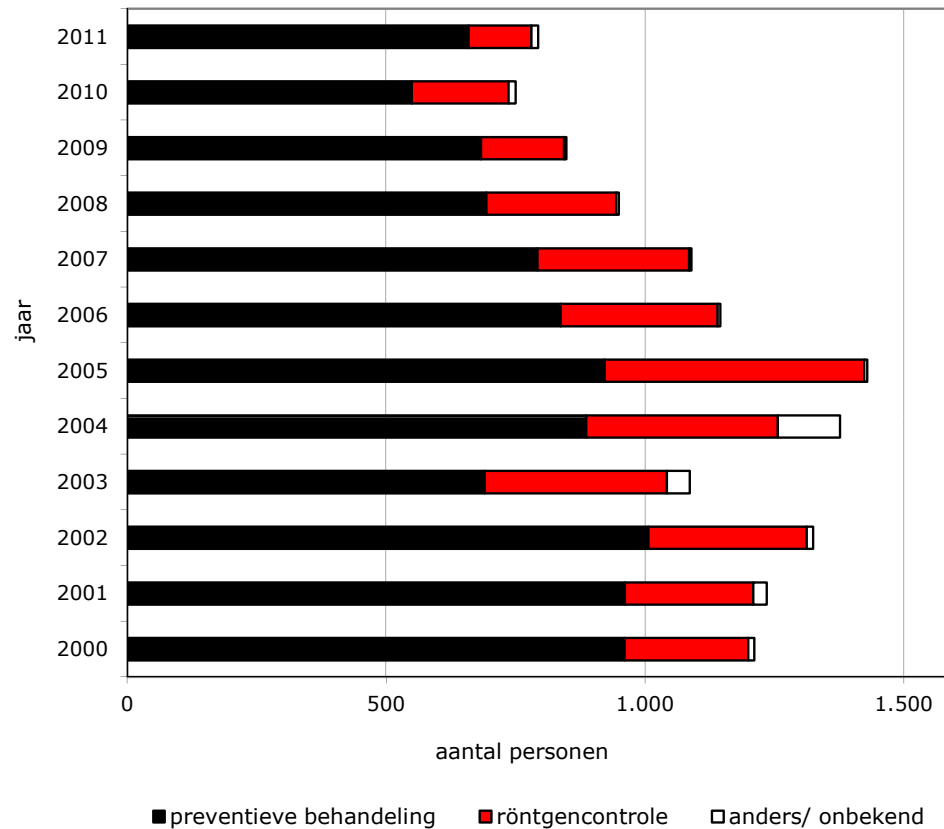
Tabel 5.1.3 % diagnose LTBI door IGRA naar reden onderzoek, 2005-2011

jaar	bron- of contactonderzoek	screening na mogelijke blootstelling	immuun suppressie	overige (incl. Mx voorafgaand aan BCG/ reis/ aanstellingsonderzoek etc.)
2005	1%	2%	3%	3%
2006	2%	2%	20%	5%
2007	14%	6%	9%	9%
2008	29%	15%	27%	20%
2009	34%	54%	25%	45%
2010	44%	64%	37%	60%
2011	62%	55%	43%	74%

Toelichting: IGRA = Interferon Gamma Release Assay (interferongamma test)

Figuur 5.2.1

LTBI gevonden bij bron- en contactonderzoek naar beleid, 2000-2011

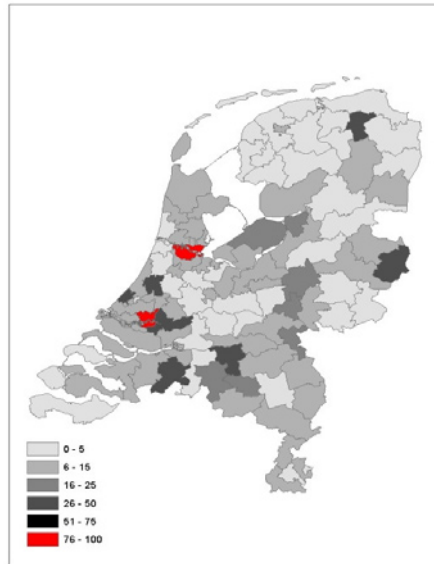

Tabel 5.2.1

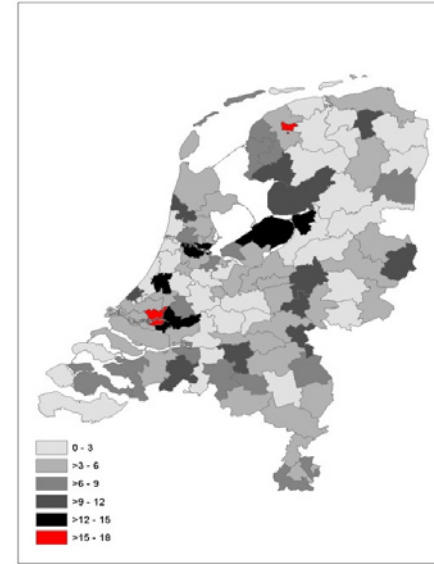
LTBI gevonden bij bron- en contactonderzoek naar beleid, 2000-2011

jaar	preventieve behandeling	röntgencontrole	anders/ onbekend	totaal
1993	738	17	77	832
1994	970	53	25	1.048
1995	864	81	66	1.011
1996	1.244	105	23	1.372
1997	702	75	113	890
1998	1.083	222	23	1.328
1999	1.294	233	25	1.552
2000	960	239	12	1.211
2001	961	248	26	1.235
2002	1.006	306	12	1.324
2003	690	352	44	1.086
2004	886	370	120	1.376
2005	922	501	6	1.431
2006	837	303	5	1.145
2007	792	293	4	1.092
2008	693	251	5	949
2009	683	160	5	848
2010	549	187	14	750
2011	659	121	13	818

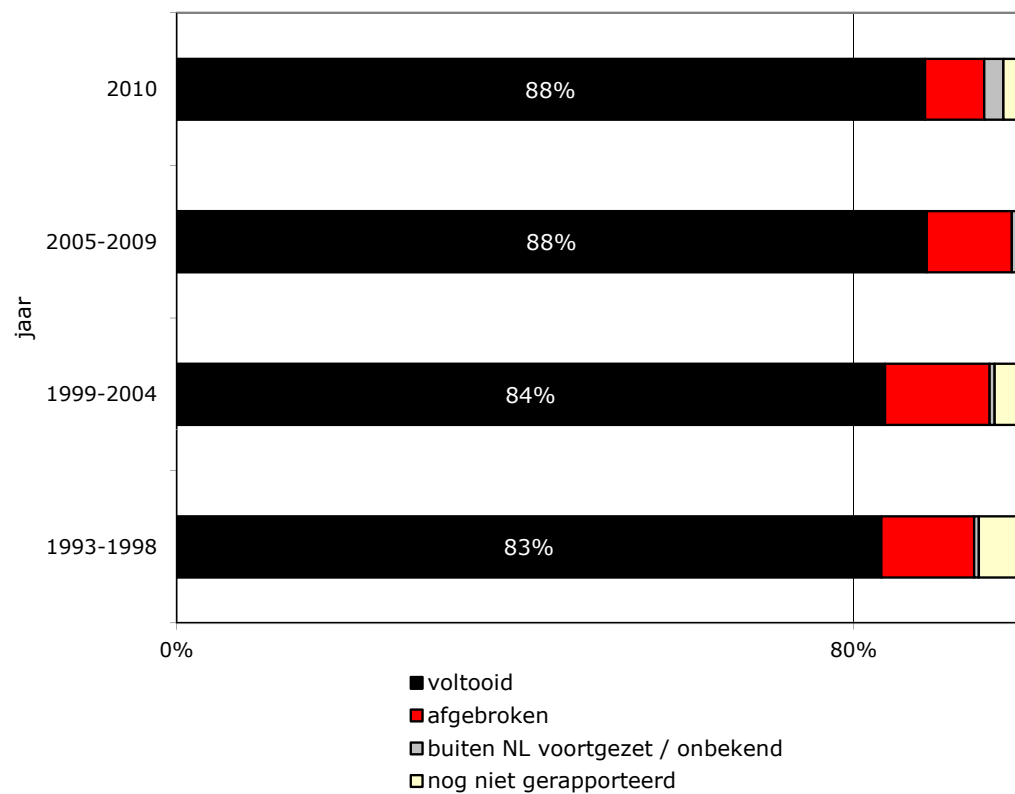
5.2.2a absolute aantal (per 100.000 inwoners) preventief behandelde LTBI's naar postcodegebied, 2011

5.2.2b incidentie (per 100.000 inwoners) preventief behandelde LTBI's naar postcodegebied, 2011

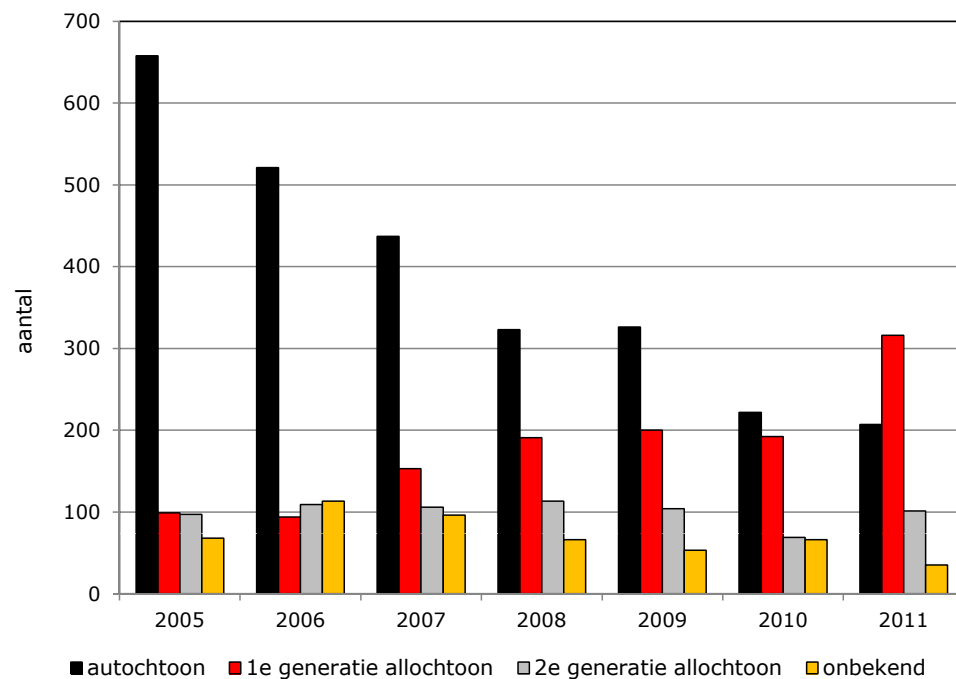
Figuur 5.3.1 behandelresultaat LTBI, 1993-2010

Tabel 5.3.1 behandelresultaat LTBI, 1993-2010

jaar	voltooid	afgebroken	buiten NL voortgezet / onbekend	nog niet gerapporteerd
1993-1998	83%	11%	1%	5%
1999-2004	84%	12%	1%	3%
2005-2009	88%	10%	1%	1%
2010	88%	7%	2%	2%

Figuur 5.3.2 **aantal LTBI met profylactische behandeling naar etniciteit bij personen gevonden bij bron- en contactonderzoek**

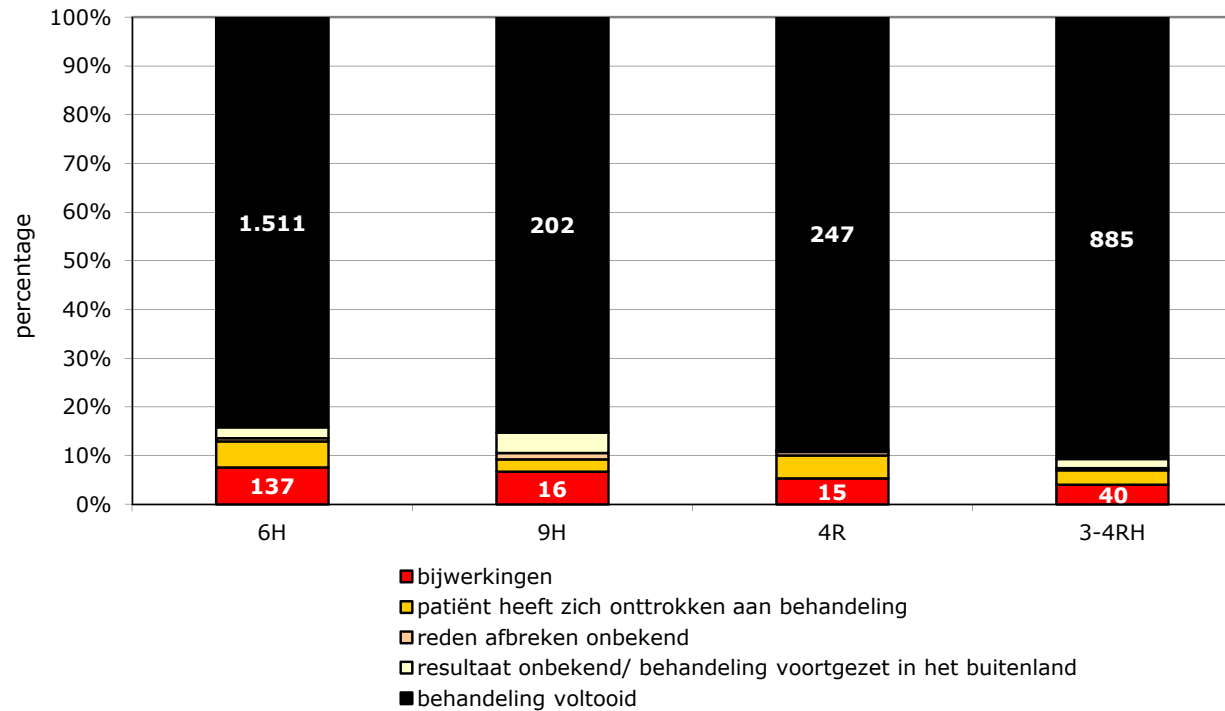

Tabel 5.3.2 **aantal LTBI met profylactische behandeling naar etniciteit bij personen gevonden bij bron- en contactonderzoek**

	autochtoon	1e generatie allochtoon	2e generatie allochtoon	onbekend	totaal
2005	658	99	97	68	922
2006	521	94	109	113	837
2007	437	153	106	96	792
2008	323	191	113	66	693
2009	326	200	104	53	683
2010	222	192	69	66	549
2011	207	316	101	35	659

Toelichting: H (INH) staat voor Isoniazide en R (RIF) staat voor Rifampicine
 De cijfers vóór de geneesmiddelcode geven het aantal maanden aan dat de medicatie in het betreffende regime wordt voorgeschreven

Figuur 5.3.3 **resultaat preventieve behandeling, 2008-2010**

Tabel 5.3.3 **resultaat preventieve behandeling, 2008-2010**

beleid	bijwerkingen	patiënt heeft zich onttrokken aan behandeling	reden afbreken onbekend	resultaat onbekend/ behandeling voortgezet in het buitenland	behandeling voltooid
6H	137	96	11	41	1.511
9H	16	6	3	10	202
4R	15	13	2	1	247
3-4RH	40	29	4	18	885

Toelichting: H (INH) staat voor Isoniazide en R (RIF) staat voor Rifampicine
 De cijfers vóór de geneesmiddelcode geven het aantal maanden aan dat de medicatie in het betreffende regime wordt voorgeschreven